

ZBIERKA

STANOVÍSK NAJVYŠŠIEHO SÚDU A ROZHODNUTÍ SÚDOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

1/2017

OBSAH***Stanovisko vo veciach trestných*****1. Zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 144 ods. 1 Trestného zákona vo vzťahu k ustanoveniam § 144 ods. 2 písm. e/ a § 140 písm. a/ Trestného zákona.**

Ak páchateľ iného úmyselne usmrtí (o taký čin sa pokúsi alebo ho pripravuje) „na objednávku“, ide nevyhnutne o konanie s vopred uváženou pohnútkou, ktoré je potrebné kvalifikovať ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona. Prijatie objednávky na vraždu je totiž samo osebe okolnosťou, ktorá znamená naplnenie znaku „vopred uvážená pohnútka“ pri ďalšom konaní páchateľa, smerujúcim k usmrteniu iného, ktorý je aplikačným rozlišovacím momentom medzi ustanoveniami § 144 a § 145 Trestného zákona a z hľadiska § 144 Trestného zákona je zákonným znakom trestného činu (znakom základnej skutkovej podstaty uvedenej v § 144 ods. 1 Trestného zákona).

Neprihádza potom v dôsledku zákazu kvalifikačnej a ďalšej súvisiacej duplicity v zmysle § 38 ods. 1 Trestného zákona použiť znak spáchania činu „na objednávku“ aj ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby podľa § 144 ods. 2 písm. e/ v spojení s § 140 písm. a/ Trestného zákona. Prijatie objednávky na vraždu by tak bolo v rozpore s ustanovením § 38 ods. 1 Trestného zákona hmotnoprávne zohľadnené (použitie) dvakrát, a to bez akéhokoľvek iného, resp. ďalšieho obsahového prvku tejto okolnosti pri druhom (zdvojenom) použití podľa predchádzajúcej vety. 5

Rozhodnutia vo veciach trestných**2. Procesné postavenie svedka a agenta.**

I. Procesné postavenie agenta (§ 117 Trestného poriadku) je oproti všeobecnému procesnému postaveniu svedka (§ 127 Trestného poriadku) osobitné, a to napriek okolnosti, že agent môže byť v trestnom konaní vypočutý ako svedok (§ 117 ods. 11 Trestného poriadku). Svedok vypovedá o tom, čo mu je známe o trestnom čine a o páchateľovi alebo o okolnostiach dôležitých pre trestné konanie, nad tento rámec sa však aktívne a s utajením svojho postavenia pred páchateľom nepodieľa na odhaľovaní, zisťovaní a usvedčovaní páchateľov trestných činov.

II. Ak došlo k oznámeniu páchania trestného činu v štádiu prípravy (zločinu) alebo pokusu (úmyselného trestného činu) polícii a oznamujúca osoba nebola použitá ako agent na základe príkazu podľa § 117 ods. 5 až 7 Trestného poriadku (pričom okrem výnimiek uvedených v § 10 ods. 20 Trestného poriadku môže byť agentom len príslušník Policajného zboru), nemôže táto osoba, a to ani v rámci spolupráce s políciou, predstierať pokračovanie v páchaní trestného činu na účel usvedčenia ďalšieho páchateľa, resp. spolupáchateľa dotknutého činu. Ak k takému postupu došlo, nie je možné výpoveď dotknutej osoby ako svedka vo vzťahu k okolnostiam týkajúcim sa predstieraného pokračovania v páchaní trestného činu po oznámení tohto činu polícii použiť v trestnom konaní ako dôkaz; nie je možné použiť v trestnom konaní ani ďalšie dôkazy, zabezpečené v súvislosti s činnosťou osoby vo faktickom, nie však právne (procesne) podloženom postavení agenta.

III. Za činnosť nesúladnú so zákonom v zmysle bodu II. sa nepovažuje, ak oznamujúca osoba následne umožní riadne ustanovenému agentovi priamo alebo nepriamo nadviazať kontakt s páchateľmi pripravovaného alebo páchaného trestného činu. 14

3. Dovolanie proti rozhodnutiu v uznávacom konaní.

Dovolanie je podľa § 368 ods. 1, ods. 2 písm. a/ a písm. h/ Trestného poriadku prípustné proti rozsudku a proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zamietol odvolanie proti rozsudku, pričom zákon nerozlišuje, či ide o rozsudok vydaný (vyhlásený) v konaní podľa tretej časti Trestného poriadku (po prejednaní veci na hlavnom pojednávaní), alebo rozsudok uznávací (konanie podľa tretej hlavy piatej časti Trestného poriadku alebo podľa zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z.).

Aj napriek špecifickému charakteru uznávacieho konania je teda ústavne konformný záver, že dovolanie je prípustné aj proti rozsudku vydanému v uznávacom konaní a proti uzneseniu, ktorým bolo zamietnuté odvolanie proti uznávaciemu rozsudku. Pre úspešnosť dovolania však musia byť splnené podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku a naplnený dovolací dôvod uvedený v § 371 Trestného poriadku, viažuci sa na uznávacie konanie alebo na rozhodnutie slovenského súdu, ktorý rozhodoval o uznaní (nejde teda o prieskum uznávaného rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo). 22

4. Znak „dobrovoľnosti“ pri tzv. účinnej ľútosti v štádiu prípravy alebo pokusu trestného činu. Kvalifikačný význam recidívy. Čítanie výpovede svedka na hlavnom pojednávaní so súhlasom strán.

I. Nejde o dobrovoľné konanie páchatel'a, vyvolávajúce zánik trestnosti činu v zmysle § 13 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 Trestného zákona, ak bol páchatel' pristihnutý pri páchaní trestného činu ešte pred jeho dokonaním a zasahujúcemu policajtovi alebo inej osobe sa priznal k úmyslu spáchať (dokonať) trestný čin. Dobrovoľné oznámenie, zodpovedajúce ustanoveniu § 13 ods. 3 písm. b/ alebo § 14 ods. 3 písm. b/ Trestného zákona, musí byť teda vlastnou iniciatívou páchatel'a, nie len reakciou na služobný zákrok polície spojený s už zisteným podozrením z páchania trestného činu.

II. Znak „a už bol odsúdený za trestný čin vraždy“ v zmysle § 144 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona je naplnený aj pri predchádzajúcom odsúdení za taký trestný čin spáchaný v štádiu prípravy alebo pokusu (§§ 13 alebo 14 Trestného zákona), nakoľko aj v týchto prípadoch ide o spáchanie trestného činu (odseky 2 naposledy označených ustanovení).

To platí aj o iných zákonných formuláciách, pokrývajúcich recidívu trestnej činnosti (napr. priťažujúca okolnosť v zmysle § 37 písm. m/ Trestného zákona - „bol už za trestný čin odsúdený“).

Výnimkou z uvedeného je formulácia „hoci aj v štádiu pokusu“ uvedená v § 47 ods. 2 Trestného zákona, nakoľko vylučuje štádium prípravy na zločin len pri použití mimoriadne sprísňujúceho inštitútu, ktorým je obligatórne uloženie trestu odňatia slobody na doživotie (s určitými výnimkami) pri treťom (alebo ďalšom) odsúdení za aj inak podstatne menej prísne trestné činy, napr. zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona (trestná sadzba tri roky až osem rokov). Pri odsúdení, ktorým dôjde k uloženiu trestu s použitím § 47 ods. 2 Trestného zákona je vylúčené dokonca aj štádium pokusu úmyselného trestného činu.

III. Ak sa súd aj strany (prokurátor a obžalovaný) v intenciách § 263 ods. 1 Trestného poriadku zhodnú na okolnosti, že osobný výsluch svedka na hlavnom pojednávaní nie je potrebný a že postačuje prečítanie zápisnice o jeho skoršom výsluchu, môže ísť aj o rozhodujúci dôkaz (podstatný pre rozhodnutie o vine). 27

5. Podmienečné prepustenie po uznaní cudzieho rozhodnutia. Význam recidívy pri rozhodovaní o podmienečnom prepustení.

I. Ak došlo k uznaniu rozhodnutia súdu iného štátu, či už podľa Trestného poriadku alebo podľa zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z., podmienky pre podmienečné prepustenie sa vždy posudzujú podľa Trestného zákona (Slovenskej republiky), nie podľa práva štátu, ktorého rozhodnutie sa po jeho uznaní vykonáva (štátu pôvodu).

II. Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona je potrebné i v prípade uvedenom v bode I. skúmať aj pri zohľadnení okolnosti predchádzajúceho života odsúdeného, vrátane jeho skorších odsúdení. 30

6. Kritériá skúmania obojstrannej trestnosti činu.

Pri skúmaní obojstrannej trestnosti podľa § 16 ods. 1 písm. b/ zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z. je rozhodujúce, či konkrétny skutok, ak by bol spáchaný na území Slovenskej republiky, by bol sám osebe trestným činom, bez ohľadu na jeho právnu kvalifikáciu podľa práva štátu

pôvodu. Neposudzuje sa teda, či by odsúdená osoba, ak by bola orgánmi Slovenskej republiky trestne stíhaná, bola uznaná za vinnú a aký trest by jej bol uložený. 34

7. Materiálny korektív a jednočinný súbeh trestných činov.

Pri jednočinnom súbehu zločinu a prečinu alebo dvoch (viacerých) prečinov sa materiálny korektív posudzuje osobitne vo vzťahu k právnej kvalifikácii prečinu, resp. každého zo zbiehajúcich sa prečinov. Kritériom závažnosti (nepatrnej alebo vyššej) v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona sú totiž i následky činu, pričom následok je z hľadiska skutkových podstát dotknutých prečinov (aj keď spáchaných jedným konaním) rôzny. Výsledkom takého posúdenia môže teda byť použitie len niektorej z do úvahy prichádzajúcich právnych kvalifikácií skutku ako trestného činu, keď kvalifikácia prečinu s nepatrnou závažnosťou nebude použitá (bude vypustená). 39

8. Začatie trestného stíhania vykonaním domovej prehliadky.

Z ustanovení § 100 ods. 1, ods. 2 a § 199 ods. 1 až ods. 3 Trestného poriadku vyplýva, že domovú prehliadku možno nariadiť a vykonať aj pred vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania, a to s účinkami začatia trestného stíhania takým zaisťovacím úkonom. Musí však byť splnená podmienka, že súčasne hrozí nebezpečenstvo z omeškania, teda že vzhľadom na hrozbu zničenia alebo zmarenia vykonania dôkazu, ktorý má byť zaistený, neznesie domová prehliadka odklad na čas do vydania uznesenia o začatí trestného stíhania. Nebezpečenstvo z omeškania je v tomto prípade pojmovým ekvivalentom neodkladnosti úkonu (§ 10 ods. 17 Trestného poriadku). 42

9. Dôvody dovolania podľa § 371 ods. 2 Trestného poriadku.

„Napadnutým rozhodnutím“ v zmysle § 371 ods. 2 Trestného poriadku je akékoľvek rozhodnutie, ktorým sa rozhodlo o väzbe, bez ovplyvnenia tejto otázky obsahom ustanovenia § 368 ods. 2 Trestného poriadku.

„Ustanovením Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe“ v zmysle § 371 ods. 2 Trestného poriadku sa rozumie nielen ustanovenie, ktoré sa priamo týka otázky väzby ako prostriedku na zaistenie osoby v trestnom konaní (prvý a druhý diel štvrtej hlavy prvej časti Trestného poriadku), ale aj iné procesné ustanovenie potrebné pri rozhodovaní o väzbe, vrátane rozhodovania o riadnom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o väzbe; takým ustanovením je teda i ustanovenie o rozhodovaní nadriadeného súdu podľa § 193 a § 194 Trestného poriadku, ak sa rozhodovalo o sťažnosti proti uzneseniu o väzbe. 46

10. Zásada špeciality, dodatočný súhlas.

I. Podmienky uvedené v § 31 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“) je potrebné pri eurokonformnom výklade (v súlade s článkom 27 Rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV) chápať v tom zmysle, že účinky zásady špeciality nastávajú buď pri trestnom stíhaní vydanej osoby za trestné činy spáchané pred vydaním, na ktoré sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahoval, ak má byť trestné stíhanie vydanej osoby spojené s obmedzením jej osobnej slobody väzbou alebo pozorovaním duševného stavu v zdravotníckom zariadení, alebo pri odsúdení vydanej osoby za trestné činy spáchané pred vydaním, na ktoré sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahoval, ak má byť na základe odsúdenia na vydanej osobe vykonaný trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie obmedzujúce osobnú slobodu. To znamená, že dodatočný súhlas podľa § 31 ods. 2 písm. g/ zákona o EZR je potrebný až na výkon konkrétneho rozhodnutia o obmedzení osobnej slobody.

II. Výnimky z uplatnenia zásady špeciality uvedené v § 31 ods. 2 písm. b/ a písm. c/ zákona o EZR sa týkajú jednak trestného stíhania vydanej osoby bez väzobného alebo iného obdobného obmedzenia osobnej slobody a jednak (zásadne) prípadu, keď podľa právnej kvalifikácie v príslušnej fáze konania neprichádza do úvahy uloženie trestu odňatia slobody (taký prípad podľa Trestného zákona nenastáva), resp. podľa zistených okolností neprichádza do úvahy obmedzenie osobnej slobody rozhodnutím o ochrannom opatrení. Ak však aj v neväzobnom stíhaní podľa predbežného posúdenia prichádza do úvahy obmedzenie osobnej slobody trestom alebo ochranným opatrením (nejde teda o prípad pokrytý výnimkou podľa § 31 ods. 2 písm. b/

zákona o EZR), účinky zásady špeciality nastávajú až vo vzťahu k výkonu tomu zodpovedajúceho meritórneho rozhodnutia, spojeného s obmedzením osobnej slobody (príp. vo väzobnom stíhaní také účinky nastávajú už vo vzťahu k výkonu skoršieho rozhodnutia o väzbe) - bod I.

III. Napriek tomu, že účinky zásady špeciality podľa predchádzajúcich viet nastávajú až vo vzťahu k výkonu rozhodnutia spojeného s obmedzením osobnej slobody, dodatočný súhlas je nutné získať najneskôr pred vydaním takého rozhodnutia (v prípravnom konaní alebo vo veci samej), nakoľko je potrebné vychádzať z premisy, že dodatočný súhlas nemusí byť udelený. 49

11. Trestný rozkaz a jednota skutku pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy.

Obdobie medzi vydaním trestného rozkazu a jeho doručením obvinenému je pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona, ak obvinený v páchaní tohto činu pokračuje, v zmysle § 122 ods. 13 Trestného zákona a § 353 ods. 8 Trestného poriadku súčasťou skutku, pre ktorý bol trestný rozkaz vydaný. Ak trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť, nemôže už byť páchatel' za vyššie uvedené obdobie následne (neskorším odsúdením) uznaný za vinného. 56

12. Dovolanie proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny a proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste.

Ustanovenie § 257 ods. 5 a ustanovenie § 334 ods. 4 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1 a ods. 2 a § 372 ods. 1 (veta prvá) Trestného poriadku. V zmysle uvedeného, proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) a proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku) dovolanie môže podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby (§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c/, § 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Obmedzenie uvedené v § 371 ods. 4, veta druhá Trestného poriadku sa týka len podnetu na dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa odseku 3 naposledy označeného ustanovenia a na prípad uvedený v predchádzajúcej vete nedopadá. 59

13. Spočívajúca vydávacia väzba. Výsluch vyžadanej osoby pred rozhodovaním o väzbe.

Ustanovenie § 17 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“) je potrebné interpretovať v súvislosti s ustanovením § 16 ods. 1 a ods. 2 tohto zákona, keďže podľa prvého z označených ustanovení ide (rovnako ako podľa ďalších dvoch) stále o vydávaciu väzbu, aj keď spočíva. Ak teda nenastanú alternatívy uvedené v § 16 ods. 2 zákona o EZR, nie je spočívajúca vydávacia väzba obligatórna a o väzbe sa rozhodne podľa kritérií uvedených v § 16 ods. 1 zákona o EZR. 62

14. Príslušnosť súdu na konanie o uznaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii, obvyklý pobyt.

Obvyklým pobytom v zmysle § 12 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z. (ďalej len „zákon“) sa na účely zákona rozumie podľa § 3 písm. g/ zákona trvalý pobyt alebo prechodný pobyt; inštitút trvalého pobytu a prechodného pobytu je upravený v zákone č. 253/1998 Z.z. Hlásenie na taký pobyt (§ 2 ods. 2, § 3 ods. 7, § 8 ods. 2 naposledy označeného zákona) má evidenčný charakter a jeho účinky, ak nedošlo k ohláseniu skončenia trvalého alebo prechodného pobytu alebo k zrušeniu záznamu o prechodnom pobyte, pretrvávajú aj v prípade, ak sa dotknutá osoba už v mieste hláseného pobytu nezdržiava. To je rozhodujúce aj pre posudzovanie príslušnosti krajského súdu podľa kritérií uvedených v § 12 ods. 1 zákona. 65

1.

STANOVISKO

trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 6. decembra 2016, sp. zn. Tpj 57/2016, na zjednotenie výkladu a aplikácie ustanovenia § 144 ods. 1 Trestného zákona vo vzťahu k ustanoveniam § 144 ods. 2 písm. e/ a § 140 písm. a/ Trestného zákona.

Ak páchatel' iného úmyselne usmrtí (o taký čin sa pokúsi alebo ho pripravuje) „na objednávku“, ide nevyhnutne o konanie s vopred uváženou pohnútkou, ktoré je potrebné kvalifikovať ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Trestného zákona. Prijatie objednávky na vraždu je totiž samo osebe okolnosťou, ktorá znamená naplnenie znaku „vopred uvážená pohnútká“ pri ďalšom konaní páchatel'a, smerujúcom k usmrteniu iného, ktorý je aplikačným rozlišovacím momentom medzi ustanoveniami § 144 a § 145 Trestného zákona a z hľadiska § 144 Trestného zákona je zákonným znakom trestného činu (znakom základnej skutkovej podstaty uvedenej v § 144 ods. 1 Trestného zákona).

Neprichádza potom v dôsledku zákazu kvalifikačnej a ďalšej súvisiacej duplicity v zmysle § 38 ods. 1 Trestného zákona použiť znak spáchania činu „na objednávku“ aj ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby podľa § 144 ods. 2 písm. e/ v spojení s § 140 písm. a/ Trestného zákona. Prijatie objednávky na vraždu by tak bolo v rozpore s ustanovením § 38 ods. 1 Trestného zákona hmotnoprávne zohľadnené (použitie) dvakrát, a to bez akéhokoľvek iného, resp. ďalšieho obsahového prvku tejto okolnosti pri druhom (zdvojení) použití podľa predchádzajúcej vety.

Predseda trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v rámci činnosti podľa § 21 ods. 3 písm. a/ zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o súdoch“) zistil výkladové rozdiely v právoplatných rozhodnutiach senátov trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu v otázke právnej kvalifikácie obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy, spáchaného na objednávku, a to pokiaľ ide o vzťah medzi ustanovením § 144 ods. 1 Trestného zákona a ustanoveniami § 144 ods. 2 písm. e/ a § 140 písm. a/ Trestného zákona.

A.

Rozsudkom, sp. zn. 2To 14/2015, z 28. júna 2016 najvyšší súd o odvolaní obžalovaného R. N. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu zo 17. septembra 2015, sp. zn. BB-4T/29/2015, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por. napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a na základe § 322 ods. 3 Tr. por. obžalovaného R. N. sám uznal za vinného zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu s prečinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

v presne nezistenom čase a na nezistenom mieste si zabezpečil samopal vz. 61 (Škorpión) so zbrúseným výrobným číslom, tlmičom hluku a strelivo do uvedenej zbrane v počte najmenej 31 nábojov, ktoré držal od presne nezistenej doby až do 9. augusta 2013, kedy v čase okolo 04:20 hod. na štátnej ceste E 547 smerom z J. na K. na úrovni km 11,5 na základe predchádzajúcej objednávky od inej osoby sa po predchádzajúcich dvoch neúspešných pokusoch spoločne s G. H. pokúsili usmrtiť M. K., nar. X., a to tak, že na odcudzenom motorovom vozidle zn. BMW X5 M M7X, čiernej farby s evidenčným číslom X., ktoré šoféroval G. H., dostihli osobné motorové vozidlo zn. FORD Galaxy červenej farby, evidenčné číslo X., ktoré viedol poškodený, s vozidlom sa dostali na jeho úroveň z ľavej strany, priblížili sa tesne k nemu a vtedy R. N., ktorý bol na pravom zadnom sedadle, vystrelil dávku zo samopalu vz. 61 s namontovaným tlmičom hluku smerom na poškodeného, ktorého zasiahol do hrude a hlavy, čím mu spôsobil tržnú ranu dolnej pery a pravej tvárovej časti, tržno-zmliaždené rany a hematóm prednej hrudnej steny vľavo, po týchto výstreloch M. K. zvýšil rýchlosť svojho vozidla, dostal sa pred vozidlo s R. N. a G. H., ktorí ho znova dostihli a keď sa dostali na jeho úroveň, poškodený prudko zabrzdil svoje vozidlo, vyskočil z neho a ušiel do lesného porastu, zatiaľ čo jeho vozidlo sa následne z nezistených príčin pohlo a prešlo do protismeru, kde zišlo z cesty a zastavilo v lesnom poraste, R. N. spoločne s G. H. na svojom vozidle pokračovali ďalej, následne sa na ceste otočili a rýchlou jazdou išli smerom na J., kde v ostrej pravotočivej zákrute za km 12,5 s vozidlom zišli mimo cestu, kde havarovali a zostali v lesnom poraste, pričom

R. N. z miesta ušiel a vo vozidle, v ktorom zostal iba zranený G. H., nechal uvedenú zbraň spolu s tmičom a s 31 nábojmi.

Za to obžalovanému najvyšší súd uložil podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 38 ods. 2, ods. 5, ods. 8 Tr. zák. prihládajúc na § 37 písm. h/ Tr. zák. a za použitia § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvadsaťtri rokov so zaradením podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. v spojení s § 78 ods. 1 Tr. zák. mu bol uložený i ochranný dohľad na tri roky.

Podľa § 83 ods. 1 písm. g/ Tr. zák. súd rozhodol o zhabaní nasledovných vecí: 1 ks nedovolené upravené krátkej strelnej palnej samočinnnej zbrane - československý samopal vzor 61 (Škorpión), kaliber 7,65 mm Browning bez identifikačných údajov; 2 ks zásobníkov k samopalu vzor 61 (Škorpión); 1 ks zakázaného doplnku zbrane tmiča hluku, výstrelu i výšľahu plameňa; 1 ks motorového vozidla továrenskej značky BMW X5 s čiastočne odstráneným VIN - číslom začínajúcim X., čiernej farby. Ich vlastníkom sa podľa § 83 ods. 2 Tr. zák. stal štát.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obžalovanému uložená tiež povinnosť nahradiť poškodenej Sociálnej poisťovni škodu vo výške sedemstodvadsať eur.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu zo 17. septembra 2015, sp. zn. BB-4T/29/2015, bol obžalovaný R. N., proti ktorému je vedené trestné konanie ako proti ušlému, uznaný za vinného v bode 1/ z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. e/ Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. a/ Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a v bode 2/ z prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a zo zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., ktoré mal spáchať tak, že

1/ 9. augusta 2013 v čase okolo 04:20 hod. na štátnej ceste E 547 smerom z J. na K. na úrovni km 11,5 na základe predchádzajúcej objednávky od inej osoby sa po predchádzajúcich dvoch neúspešných pokusoch spoločne s G. H. pokúsili usmrtiť M. K., nar. X., a to tak, že na odcudzenom motorovom vozidle zn. BMW X5 M M7X, čiernej farby s evidenčným číslom X., ktoré šoféroval G. H., dostihli osobné motorové vozidlo zn. FORD Galaxy červenej farby, evidenčné číslo X., ktoré viedol poškodený, s vozidlom sa dostali na jeho úroveň z ľavej strany, priblížili sa tesne k nemu a vtedy R. N., ktorý bol na pravom zadnom sedadle, vystrelil dávku zo samopalu vz. 61 s namontovaným tmičom hluku smerom na poškodeného, ktorého zasiahol do hrude a hlavy, čím mu spôsobil tržnú ranu dolnej pery a pravej tvárovej časti, tržno-zmliaždené rany a hematóm prednej hrudnej steny vľavo, po týchto výstreloch M. K. zvýšil rýchlosť svojho vozidla, dostal sa pred vozidlo s R. N. a G. H., ktorí ho znova dostihli a keď sa dostali na jeho úroveň, poškodený prudko zabrzdil svoje vozidlo, vyskočil z neho a ušiel do lesného porastu, zatiaľ čo jeho vozidlo sa následne z nezistených príčin pohlo a prešlo do protismeru, kde zišlo z cesty a zastavilo v lesnom poraste, R. N. spoločne s G. H. na svojom vozidle pokračovali ďalej, následne sa na ceste otočili a rýchlou jazdou išli smerom na J., kde v ostrej pravotočivej zákrute za km 12,5 s vozidlom zišli mimo cestu, kde havarovali a zostali v lesnom poraste, pričom R. N. z miesta ušiel a vo vozidle zostal iba zranený G. H.,

2/ v presne nezistenom čase a na nezistenom mieste si zabezpečil samopal vz. 61 (Škorpión), so zbrúseným výrobným číslom, tmičom hluku a strelivo do uvedenej zbrane v počte najmenej 31 nábojov, ktoré držal od presne nezistenej doby až do dňa 9. augusta 2013 asi do 04:30 hod., kedy zbraň použil pri pokuse o zavraždenie M. K. a po čine uvedenú zbraň spolu s tmičom a s 31 nábojmi nechal v osobnom motorovom vozidle zn. BMW X5, evidenčného čísla X., ktoré bolo použité pri pokuse o vraždu M. K. a následne bolo nájdené havarované v lesnom poraste pri ceste E 547 v smere K. – J.

Za to Špecializovaný trestný súd uložil obžalovanému podľa § 144 ods. 2 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. h/ Tr. zák., § 38 ods. 8 Tr. zák., § 41 ods. 1 Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody vo výmere dvadsaťpäť rokov, na ktorého výkon ho podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Súčasne mu podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. a § 78 ods. 1 Tr. zák. uložil ochranný dohľad na tri roky.

Okrem toho Špecializovaný trestný súd rozhodol podľa § 83 ods. 1 písm. e/ Tr. por. (*správne Tr. zák., pozn. red.*) o zhabaní: 1 ks nedovolené upravenej krátkej strelnej palnej samočinnnej zbrane československý samopal vzor 61 (Škorpión), kaliber 7,65 mm Browning bez identifikačných údajov, 2 ks zásobníkov k samopalu vzor 61 (Škorpión), 1 ks zakázaného doplnku zbrane tlmiča hluku, výstrelu i výšľahu plameňa, 1 ks motorového vozidla továrskej značky BMW X5 s čiastočne odstráneným VIN-čísлом začínajúcim X., čiernej farby.

Napokon podľa § 287 ods. 1 Tr. por. uložil Špecializovaný trestný súd obžalovanému nahradiť poškodenej Sociálnej poisťovni škodu vo výške sedemstodvadsať eur.

Ihneď po vyhlásení tohto rozsudku podal proti nemu obžalovaný R. N. prostredníctvom obhajcu odvolanie, ktorého rozsah vymedzil tak, že toto smeruje proti výrokom o vine a treste.

Odvolateľ navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvého stupňa a spod obžaloby ho oslobodil.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu navrhol odvolanie obžalovaného R.N. ako nedôvodné zamietnuť.

Najvyšší súd ako súd odvolací preskúmal na podklade uvedeného odvolania, ktoré bolo podané oprávnenou osobou včas, v súlade s § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Po takto vykonanom prieskume prihliadajúc aj na chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania, a po doplnení konania dôkazmi nevyhnutnými na to, aby mohol o podanom odvolaní rozhodnúť, najvyšší súd zistil, že odvolanie obžalovaného je sčasti dôvodné i keď z iných, než ním namietaných dôvodov.

Predovšetkým treba k veci uviesť, že konanie predchádzajúce napadnutému rozsudku netrpí žiadnymi podstatnými chybami, ktoré by bez ďalšieho odôvodňovali jeho zrušenie a vrátenie veci súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Pokiaľ ide o právne posúdenie konania obžalovaného popísaného v bode 1/ napadnutého rozsudku, ktoré podľa prvostupňového súdu naplnilo znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy § 144 ods. 1, ods. 2 písm. e/ Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. a/ Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., treba v prvom rade uviesť, že obžalovaný konal nesporne s vopred uváženou pohnútkou v zmysle § 144 ods. 1 Tr. zák., čo dokazuje, že poškodeného najprv sledoval, aby vedel kedy a na akom motorovom vozidle chodí do práce, zároveň dopredu vybral miesto útoku, zabezpečil si strelnú zbraň s tlmikom a nábojmi, ako aj motorové vozidlo, ktoré na tento účel nechal upraviť. Táto jeho vopred uvážená pohnútka usmrtiť poškodeného pramenila ale výlučne z toho, že konal na objednávku. V súlade s § 38 ods. 1 Tr. zák. tak nemožno na túto okolnosť prihliadnuť aj ako na okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby v zmysle § 144 ods. 2 písm. e/ Tr. zák. (v nadväznosti na § 140 písm. a/ Tr. zák.), nakoľko predbežné uváženie pohnútky spočívalo práve v prijatí objednávky na usmrtenie iného. Z toho potom plynie záver, že ak páchatel iného úmyselne usmrtí (o taký čin sa pokúsi alebo ho pripravuje) na objednávku, ide o konanie s vopred uváženou pohnútkou, ktoré je potrebné právne posúdiť ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák.

Z uvedeného vyplýva, že napadnutý rozsudok je založený na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, v dôsledku čoho bolo porušené ustanovenie Trestného zákona (§ 321 ods. 1 písm. d/ Tr. por.). Keďže by táto chyba odôvodňovala podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., najvyšší súd na ňu prihliadol, hoci ju odvolateľ nevytýkal (§ 317 ods. 1 Tr. por.).

Prioritne z tohto dôvodu odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o vine a v nadväznosti na to aj vo všetkých jeho ostatných výrokoch. Zároveň však dospel k záveru, že trestné činy nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a podľa § 295 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a pokus obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. boli spáchané v jednočinnom a nie vo viacčinnom súbehu.

Vykonaným dokazovaním síce nebolo preukázané, kedy konkrétne si obžalovaný strelnú zbraň, tlmič hluku výstrelu a strelivo zabezpečil, z výpovede svedka G. H. ale vyplýva, že tieto boli určené na usmrtenie poškodeného. Ich zadováženie a následné držanie tak bolo súčasťou prípravy na spáchanie obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy (rovnako ako zadováženie a úprava motorového vozidla BMW X5). Ide teda o inú skutkovú situáciu, než bola riešená v rozhodnutí najvyššieho súdu zverejnenom v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 53/2006, kedy medzi zadovážením strelnej zbrane a jej použitím na usmrtenie iného ubehol takmer rok a pol.

Z tohto dôvodu najvyšší súd pri zachovaní totožnosti skutku upravil znenie skutkovej vety tak, aby bolo zrejmé, že konanie obžalovaného je jedným skutkom, ktorý právne posúdil ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. spáchaný v jednočinnom súbehu s prečinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.

V nadväznosti na vyššie uvedené, ako aj na ostatné časti odôvodnenia výroku o vine ďalej potom odôvodnil najvyšší súd výrok o treste, ochrannom opatrení a o náhrade škody.

B.

Uznesením z 30. januára 2013, sp. zn. 1To 7/2012, najvyšší súd rozhodol tak, že podľa § 319 Tr. por. odvolania prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovaných M.P., I.S., R.T. a R.M. zamietol.

Z odôvodnenia :

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica boli obžalovaní M.P., I.S., R.T. a R.M. uznaní za vinných nasledovne:

v bode 1/ obžalovaný M.P. zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. formou účastníctva ako objednávateľ a pomocník podľa § 21 ods. 1 písm. c/, písm. d/ Tr. zák.,

obžalovaný I. S. zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. c/ s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., písm. e/ s poukazom na § 140 písm. a/ Tr. zák. formou účastníctva ako organizátor podľa § 21 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a v bode 3/ zo spáchania zločinu krivej výpovede a krivej prisahy podľa § 346 ods. 1, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c/ Tr. zák.,

obžalovaný R.T. v bode 1/ zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., písm. e/ s poukazom na § 140 písm. a/ Tr. zák. formou účastníctva ako organizátor podľa § 21 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a

obžalovaný R.M. v bode 1/ zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/ s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák., písm. e/ s poukazom na § 140 písm. a/Tr. zák. a v bode 2/ obzvlášť závažného zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. a/, b/, ods. 3 písm. c/ Tr. zák., ktoré zločiny spáchali na tom skutkovom základe, ako je to uvedené v bodoch 1/ až 3/ výrokovej časti napadnutého rozsudku.

Najvyšší súd na základe podaných odvolaní primárne zistil, že podané odvolania obžalovaných M.P., I.S., R.T. a R.M., ako aj odvolanie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sú prípustné (§ 245 ods. 1 Tr. por.), že nie je daný zákonný dôvod pre ich zamietnutie podľa § 316 ods. 1 Tr. por., pretože boli podané včas a oprávnenými osobami a nie je ani daný dôvod pre zrušenie rozsudku podľa § 316 ods. 3 Tr. por. Preto postupom podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť

napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia mohli podať odvolanie, ako i správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že všetky podané odvolania proti rozsudku prvostupňového súdu, nie sú dôvodné.

Preto si odvolací súd v celom rozsahu osvojil ako správne a zákonu zodpovedajúce právne závery prvostupňového súdu vo vzťahu k právnej kvalifikácii konania obžalovaných M.P., I.S., R.T. a R.M. ako obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 (Tr. zák., pozn. red.), samozrejme s tým rozdielom, že sa u každého z nich vyjadrila iná forma účasti. U obžalovaného P. ako objednávateľa a pomocníka k spáchaniu trestného činu, u obžalovaných S. a T. ako organizátorov tohto zločinu a u obžalovaného M. ako priameho účastníka a aktéra zastrelenia poškodeného J.M., ako priameho páchatel'a, a to vzhľadom na prvostupňovým súdom správne zistené a ustálené skutkové závery, že nepochybne riadil motorové vozidlo, z ktorého bol strelbou poškodený usmrtený, od začiatku svojej účasti na tejto akcii vedel o tom, akú úlohu mal plniť strelec G. a mal aj ďalšie úlohy súvisiace s pomocou potrebnou po spáchaní tohto činu. Správne prvostupňový súd tiež ustálil, že zo strany obžalovaných S., T. a M. išlo nesporne o vraždu na objednávku, teda, že tento čin bol spáchaný z osobitného motívu v zmysle § 140 písm. a/ Tr. zák. a v súlade so zákonom postupoval aj v tom, keď činnosť na veci zúčastnených osôb kvalifikoval ako činnosť organizovanej skupiny, čím došlo k naplneniu zákonného znaku závažnejšieho spôsobu konania v zmysle § 138 písm. i/ Tr. zák.

O úkladnú vraždu pôjde spravidla vtedy, ak ide o vraždu na objednávku, keď bola sľúbená odmena za vykonanie činu alebo, keď páchatel' odmenu dôvodne očakáva, alebo keď ide o premyslený prípad vraždy, pri ktorej má páchatel' v úmysle získať majetkový prospech bezprostredne alebo dodatočne. Na rozdiel od vraždy (§ 145 Tr. zák.), pri úkladnej vražde (§ 144 Tr. zák.) pôjde o prípady zložitejšie na prípravu, vyžadujúce si určitý predchádzajúci plán a koordináciu v čase, priestore i prostriedkoch. Takýto postup páchatel'a musí vždy smerovať k cieľu usmrtiť obeť za každú cenu ako následok predchádzajúcej prípravy, či už ako akt pomsty, nenávisti, žiarlivosti alebo ziskovosti.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti najvyšší súd ako súd odvolací nepovažoval odvolania podané obžalovanými M.P., I.S., R.T. a R.M., ako aj odvolanie podané prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky za dôvodné, a preto ich podľa § 319 Tr. por. zamietol.

Na odstránenie rozdielneho výkladu a zabezpečenie jednotnej aplikácie ustanovení Trestného zákona, **pokiaľ sa týka právneho posúdenia skutku spočívajúceho v úmyselnom usmrtení iného na objednávku, a to či ako obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. alebo ako takého obzvlášť závažného zločinu aj s použitím ustanovenia § 144 ods. 2 písm. e/, § 140 písm. a/ Tr. zák.,** predseda trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu podľa § 21 ods. 3 písm. a/ zákona o súdoch a dotknutých ustanovení Rokovacieho poriadku najvyššieho súdu navrhol trestnoprávnemu kolégiu, aby zaujalo stanovisko a predložil mu návrh právnych viet, uvedených v úvode tohto materiálu, ktoré zodpovedajú riešeniu uvedenému pod bodom A.

V rámci možnosti predsedu trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu požiadať pred zaujatím stanoviska o vyjadrenie iné orgány a inštitúcie podľa § 22 ods. 2 zákona o súdoch, sa k návrhu vyjadrili s podporou alebo bez výhrad k navrhnutému riešeniu krajské sudy v Bratislave, Nitre, Banskej Bystrici, Košiciach a Prešove, Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky a Paneurópska vysoká škola – fakulta práva.

Naopak, riešenie uvedené pod bodom B. podporili Špecializovaný trestný súd, Generálna prokuratúra Slovenskej republiky a Právnická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave. Z ich argumentov (obsahovo a predovšetkým) vyplýva, že vopred uvážená pohnútká v zmysle § 144 ods. 1 Tr. zák. je iným kvalifikačným momentom ako osobitný motív vo forme spáchania trestného činu na objednávku podľa § 144 ods. 2 písm. e/, § 140 písm. a/ Tr. zák., a že síce každá vražda spáchaná na objednávku je úkladnou vraždou, avšak vopred uvážená pohnútká pri obzvlášť závažnom zločine úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. nemusí spočívať len v spáchaní činu na objednávku. Preto nevidia prekážku z pohľadu ustanovenia § 38 ods. 1 Tr. zák.

v kvalifikácii úmyselného usmrtienia iného na objednávku podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. e/, s použitím § 140 písm. a/ Tr. zák.

Trestnoprávne kolégium najvyššieho súdu po rozprave zaujalo stanovisko v podobe vyššie uvedených právnych viet. Z neho vyplýva, že správne je riešenie uvedené pod bodom A.

Podstata tohto riešenia je vyjadrená v texte oboch právnych viet.

Obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1 Tr. zák. spácha ten, kto iného úmyselne usmrtí.

Obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. spácha ten, kto iného úmyselne usmrtí s vopred uváženou pohnútkou.

Vopred uvážená pohnútko (páchatel'a) je teda okolnosťou, ktorá rozlišuje „obyčajnú“ vraždu od vraždy úkladnej.

Pri oboch ustanoveniach osobitnej časti Trestného zákona je okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby spáchanie činu uvedeného v odseku 1 (vraždy alebo úkladnej vraždy) z osobitného motívu (§ 144 ods. 2 písm. e/, § 145 ods. 2 písm. d/ Tr. zák.).

Jedným z druhov osobitného motívu sa v zmysle § 140 písm. a/ Tr. zák. rozumie spáchanie trestného činu na objednávku.

Naozaj platí (ako uvádza Špecializovaný trestný súd), že vraždou s vopred uváženou pohnútkou nie je len vražda na objednávku. Zhoda (v pripomienkovom konaní, ale podľa dostupných poznatkov aj v aplikačnej praxi) ale nastáva v tom, že každá vražda na objednávku je úkladnou vraždou, aj keby nebola osobitne vopred plánovaná alebo pripravovaná. Nie je teda možná kvalifikácia podľa § 145 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 140 písm. a/ Tr. zák., aj keď je v zákone uvedená (čo je výsledkom „paušalizovanej“ konštrukcie ustanovení osobitnej časti Trestného zákona, pokiaľ ide o používanie osobitných kvalifikačných pojmov vo vyšších odsekoch (v rámci zákonnej kategorizácie uvedených pojmov), s riešením ale takej situácie v ustanovení § 38 ods. 1, teda vo všeobecnej časti Trestného zákona).

Špecifikom situácie je potom práve okolnosť, že prijatím objednávky, adresovanej objednávateľom potenciálnemu páchatel'ovi vraždy, sa naplňa moment (kvalifikačný znak) „s vopred uváženou pohnútkou“ v zmysle § 144 ods. 1 Tr. zák. Objednávkovú ponuku musí oslovená osoba zvážiť a ak objednávku akceptuje, predstavuje práve táto okolnosť uzavretie procesu predbežného uvažovania o pohnútko – práve objednávka (a v konečnom dôsledku jej prijatie) je totiž tým, čo páchatel'a „pohlo“ k spáchaniu činu (ev. k príprave alebo pokusu nedokonaného trestného činu vraždy).

„Pohnútko“ a „motív“ predstavujú terminologické synonymá, podľa obvyklej právnej (osobitne trestnoprávnej) terminológie, aj podľa dostupných verzií slovníka slovenského jazyka.

Podľa § 38 ods. 1 Tr. zák.: „Na okolnosť, ktorá je zákonným znakom trestného činu, nemožno prihliadnuť ako na poľahčujúcu okolnosť, priťažujúcu okolnosť, okolnosť, ktorá podmieňuje uloženie trestu pod zákonom ustanovenú dolnú hranicu trestnej sadzby, alebo okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby.“

Aj keď ide o ustanovenie systematicky zaradené medzi základné zásady ukladania sankcií, jeho (aj) kvalifikačný význam je nepochybný, a to práve v posudzovanej otázke.

Ide o tradičný (aj podľa skoršej právnej úpravy daný) zákaz kvalifikačnej duplicity. Tento zákaz sa vzťahuje na konkrétne nastalú okolnosť (v tomto prípade prijatie objednávky na usmrtenie iného páchatel'om od objednávateľa vraždy), ktorá má (môže mať) svoj dvojnásobný (resp. viacnásobný) kvalifikačný odraz v zákone - v pertraktovaných súvislostiach v určitom ustanovení osobitnej časti Trestného zákona. Zákaz potom (teda) nie je prekonaný tým, že dotknutú okolnosť (prijatie objednávky) možno podradiť pod dva rôznym verbálnym spôsobom vyjadrené kvalifikačné znaky, z ktorých je jeden znakom základnej skutkovej podstaty trestného činu (spáchanie činu „s vopred uváženou pohnútkou“ v zmysle § 144 ods. 1 Tr. zák.) a druhý je okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby (spáchanie činu na objednávku ako osobitný motív v zmysle § 144 ods. 2 písm. e/ Tr. zák.). Podstatné je, že ide o rovnakú faktickú okolnosť, a to bez akéhokoľvek nového, resp.

d'alsieho obsahoveho prvku, ktorý by sa kvalifikačne odrazil v podobe (tu nesprávne predpokladanej) okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, oproti kvalifikačnej okolnosti, ktorá je (a v tomto prípade správne použitým) znakom základnej skutkovej podstaty (v zmysle terminológie použitej v § 38 ods. 1 Tr. zák. zákonným znakom) trestného činu.

Základná skutková podstata spolu s okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby (uvedenou vo vyššom odseku, ktorý sa odvoláva na nižší odsek, zväčša odsek 1) tvoria kvalifikovanú skutkovú podstatu trestného činu, v rámci ktorej sa tá istá (faktická) okolnosť kvalifikačne nepoužije dvakrát a primárne sa použije ako znak základnej skutkovej podstaty, ak zodpovedá zneniu právnej vety, ktorá základnú skutkovú podstatu popisuje. Okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby, je potom novým (ďalším) faktickým a zároveň právne relevantným momentom (iná okolnosť alebo tá istá okolnosť, ale s novým obsahovým prvkom), ktorý znamená zvýšenú trestnosť činu, ale len keď je (naviac) pri spáchaní činu prítomný (avšak nie len terminologicky, ale aj fakticky). Taká okolnosť môže spočívať v ťažšom následku alebo v inej skutočnosti (§ 18 Tr. zák.) a vo vyššom odseku ustanovenia osobitnej časti sa predpokladá fakultatívne („ak“ – teda ak nastane popri okolnostiach zodpovedajúcich znakom uvedeným v rámci základnej skutkovej podstaty). Nemôže teda ísť o tú istú (identickú) faktickú okolnosť, aj keby mala byť inak právne, resp. kvalifikačne pomenovaná.

Zjednodušene povedané, rovnaký dejový prvok, bez ničoho naviac, nemôže vyvolať kvalifikáciu podľa prvého aj podľa vyššieho odseku ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona. Takým dejovým prvkom je v tomto prípade prijatie objednávky na spáchanie vraždy, ktoré je bez ďalšieho prvkom „úkladnosti“ podľa prvého odseku a zároveň by malo (ale nemôže už) byť zároveň aj osobitným motívom podľa druhého odseku ustanovenia § 144 Tr. zák.

Žiada sa v kontexte posudzovanej problematiky uviesť, že ak by za vraždu nemalo byť poskytnuté (materiálne alebo nemateriálne) protiplnenie, nešlo by z hľadiska osoby, ktorá oslovila potenciálneho páchatel'a, o objednávku (§ 21 ods. 1 písm. c/ Tr. zák.), ale o návod (§ 21 ods. 1 písm. b/ Tr. zák.), pod ktorý by objednávka bola inak (bez existencie svojej osobitnej úpravy) podraditeľná (v štádiu neprekročenia páchatel'om vývojového štádia prípravy ide o činnosti popísané v § 13 ods. 1 Tr. zák.).

Z hľadiska páchatel'a činu, ako je už uvedené vyššie, úkladná vražda môže byť spáchaná aj inak ako na objednávku, ak je však spáchaná na objednávku, právna kvalifikácia je z tohto hľadiska vyčerpaná ustanovením § 144 ods. 1 Tr. zák. (nepoužije sa aj ustanovenie § 144 ods. 2 písm. e/ Tr. zák.). Kvalifikačné zohľadnenie okolnosti objednávky, resp. jej prijatia potom zahŕňa (pohlucuje) aj eventuálny príslub majetkového protiplnenia, resp. už poskytnuté protiplnenie za splnenie objednávky vraždy pre jej páchatel'a – nepoužije sa teda ani kvalifikačný moment spáchania činu v úmysle získať majetkový prospech ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby podľa § 144 ods. 2 písm. f/ Tr. zák.

Je potrebné potom naopak zdôrazniť, že to, čo v zmysle vyššie uvedeného platí pre vraždu na objednávku, neplatí mechanicky pre iné druhy osobitného motívu podľa § 140 Tr. zák. Neplatí teda, že prítomnosť osobitného motívu v týchto prípadoch zakladá okolnosť (kvalifikačný moment) vopred uváženej pohnútky v zmysle § 144 ods. 1 Tr. zák.

Vopred uvážená pohnútka sa zväčša interpretuje tak, že ide o spáchanie (obzvlášť závažného zločinu vraždy) ako vopred naplánovaného, resp. pripravovaného činu, čím je daný osobitný „úkladný“ prvok. Ako už bolo uvedené, v prípade objednávky je daná (založená) predbežná uváženosť pohnútky (pohnútky vo vlastnom zmysle slova, teda motívu) už prijatím objednávky na usmrtenie iného, pričom práve objednávka predstavuje pohnútku, ktorú páchatel' uváži a akceptuje. Nezáleží už potom, či páchatel' spáchanie činu ďalej plánuje a pripravuje, alebo či koná bez takých postupov.

Inak je tomu v iných prípadoch osobitného motívu, typicky v prípade z hľadiska zákonného zaradenia systematicky nasledujúceho druhu osobitného motívu, a to „z pomsty“ (§ 140 písm. b/ Tr. zák.).

Pomsta je motivačný prvok, ktorý nie je generovaný racionálnou úvahou, resp. predbežným zvažovaním. Ide o emotívnu záležitosť, pocit potreby odplaty voči niekomu za niečo, zväčša za jeho predchádzajúce aktivity. Prvok úkladnosti potom môže byť daný až plánovaním a prípravou vraždy z pomsty, avšak vražda z pomsty nemusí byť nijako predbežne plánovaná a pripravovaná (môže byť naopak spontánnou reakciou na skoršie konanie inej osoby alebo inú udalosť, ktorá vyvolá pocit pomstychtivosti). Motív „z pomsty“ je teda inou okolnosťou, ako „vopred uvážená pohnútka“ a vražda z pomsty môže byť (preto) buď „obyčajná“

(§ 145 ods. 1, ods. 2 písm. d/, § 140 písm. b/ Tr. zák.), alebo úkladná (§ 144 ods. 1, ods. 2 písm. e/, § 140 písm. b/ Tr. zák.).

Obdobne pri iných druhoch osobitného motívu (ostatné písmená § 140 Tr. zák.), motivácia generovaná emotívne (písmeno d/ a f/), pudovo (písmeno g/) alebo (viac – menej) racionálne (písmeno c/ a e/) nie je okolnosťou, ktorá znamená „úkladný prvok“, a čin môže byť spáchaný aj spontánne, bez toho, aby páchateľ vopred zvažoval pohnútku svojho konania (tá je daná aj bez plánovania samotnej vraždy), alebo spôsob spáchania činu (a teda s právnou kvalifikáciou takého konania buď podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. d/ Tr. zák., alternatívne potom s právnou kvalifikáciou podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. e/ Tr. zák.). To nie je možné v prípade vraždy na objednávku, keďže tu je práve objednávka motiváciou pre vraždu a jej prijatím (čomu musí predchádzať zvažovací proces objednávanéj osoby) je automaticky založený kvalifikačný moment „vopred uváženej pohnútky“. Naposledy uvedené rozhodnutie (vykonať čin za odplatu v zmysle zadanej objednávky) totiž páchateľa „pohlo“ k objednávku predpokladanému úmyselnému usmrteniu iného.

Je dôležité poznamenať, že ak by sa vyššie popísané (a aplikačne správne) riešenie vo vzťahu k vražde na objednávku javilo ako nevhodné alebo nedostatočné (z hľadiska trestnej sadzby), nie je možné dospieť k odlišným záverom interpretačne. Trestným činom je totiž len čin, ktorého znaky sú popísané v zákone (čl. 49 Ústavy Slovenskej republiky – ďalej len „Ústava“, § 8 Tr. zák.) a nie je možné extenzívnym výkladom, použitím analógie, ani iným obdobným postupom rozširovať podmienky trestnosti činu nad rámec zákona. Taký princíp sa týka aj nemožnosti posúdenia konania páchateľa ako prísnejšie trestného činu, ak by malo dôjsť k aplikačne nesprávnemu použitiu okolnosti, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby. Zmena môže byť vykonaná len zákonodarcom, a to len pre skutky spáchané po nadobudnutí účinnosti zmeny zákona, ktorej obsahom by bolo sprísnenie trestnosti dotknutej kategórie činov (zákaz retroaktivity v neprospech páchateľa v zmysle čl. 50 ods. 6 Ústavy a § 2 ods. 1 Tr. zák.).

Ako príklad optimálnej alternatívy nevhodne formulovaného znaku „s vopred uváženu pohnútkou“ sa javí právna úprava v Českej republike, teda úprava, ktorú obsahuje zákon č. 49/2009 Sb. v znení neskorších predpisov - Trestní zákoník. Ustanovenie § 140 tohto zákona, s nadpisom „Vražda“, znie:

- „(1) Kdo jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na deset až osmnáct let.
(2) **Kdo jiného úmyslně usmrtí s rozmyslem nebo po předchozím uvážení**, bude potrestán odnětím svobody na dvanáct až dvacet let.
(3) Odnětím svobody na patnáct až dvacet let nebo výjimečným trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 nebo 2
- a) na dvou nebo více osobách,
 - b) na těhotné ženě,
 - c) na dítěti mladším patnácti let,
 - d) na úřední osobě při výkonu nebo pro výkon její pravomoci,
 - e) na svědkovi, znalci nebo tlumočnickovi v souvislosti s výkonem jejich povinnosti,
 - f) na zdravotnickém pracovníkovi při výkonu zdravotnického zaměstnání nebo povolání směřujícího k záchraně života nebo ochraně zdraví, nebo na jiném, který plnil svoji obdobnou povinnost při ochraně života, zdraví nebo majetku vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona,
 - g) na jiném pro jeho skutečnou nebo domnělou rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení, vyznání nebo proto, že je skutečně nebo domněle bez vyznání,
 - h) opětovně,
 - i) zvlášť surovým nebo trýznivým způsobem, nebo
 - j) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného majetkový prospěch nebo ve snaze zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin **nebo z jině zavrženíhodné pohnutky**.
- (4) Příprava je trestná.“

Z tohto zákonného textu je zřejmé, že pri „úkladnej“ (v terminológii Trestného zákona Slovenskej republiky) vražde (samostatná skutková podstata v § 140 ods. 2 Trestního zákoníka) je subjektívna stránka pri úmyselnom usmrtení iného rozvinutá formuláciu „s rozmyslem nebo po předchozím uvážení“. Také predbežné uváženie (uváženie vopred) sa však týka spôsobu dosiahnutia cieľa konania páchateľa (usmrtenia iného), nie pohnútky, resp. motívu. Zavrhnúťhodná pohnútka (s príkladným výpočtom takých motívov) je potom okolnosťou, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby podľa odseku 3 písm. j/ dotknutého ustanovenia. To isté platí pre „jednoduchý“ úmysel usmrtiť iného pri „obyčajnej“ vražde podľa § 140 ods. 1 Trestního zákoníka.

Na základe takejto legislatívnej konštrukcie by pri premyslene pripravovanej vražde spáchanej na objednávku bolo možné, resp. potrebné použiť kvalifikovanú skutkovú podstatu podľa § 140 ods. 2, ods. 3 písm. j/ Trestného zákonníka Českej republiky. Predbežná uváženosť spôsobu spáchania činu (usmrtenia iného) by totiž založila kvalifikáciu vraždy ako „úkladnej“ (ods. 2) a spáchanie činu na objednávku by bolo zavrhnúťhodnou pohnútkou ako okolnosťou podmieňujúcou použitie vyššej trestnej sadzby (ods. 3 písm. j/).

Opätovne však treba zdôrazniť, že úkladný prvok je tu (ako znak základnej skutkovej podstaty) daný predbežnou uváženosťou, týkajúcou sa samotného spáchania, resp. spôsobu spáchania trestného činu (dosiahnutia cieľa, ktorým je usmrtenie iného), nie pohnútkou, resp. (už) jej predbežným uvážením. Z hľadiska pohnútky je podľa citovanej úpravy kvalifikačne (ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby) relevantná jej „zavrhnúťhodnosť“, teda nie predbežná úvaha o nej (ktorá pri motíve, okrem „objednávkového“ motívu, zväčša ani neprichádza do úvahy). Ide teda (oproti okolnosti, ktorá je znakom základnej skutkovej podstaty) o inú okolnosť, ktorá je navyše, oproti momentu „s vopred uváženou pohnútkou“ v zmysle slovenskej právnej úpravy, obsahovo – kvalitatívne odlišným prvkom.

Možno uvažovať nad relatívnou nevýhodou českej úpravy, keď pri dvoch základných skutkových podstatách, vraždy a úkladnej vraždy (odseky 1 a 2 v ustanovení § 140 Trestného zákonníka) pripájajú vyššie odseky tohto ustanovenia ku vražde aj úkladnej vražde okolnosti, ktoré podmieňujú použitie vyššej trestnej sadzby, bez diferencovane prísnej trestnosti (s rovnakou trestnou sadzbou). Právnu úpravu Trestného zákona (Slovenskej republiky) by bolo potrebné „de lege ferenda“ upraviť zámenou formulácie „s vopred uváženou pohnútkou“ v § 144 ods. 1 za formuláciu v znení „po premyslenej príprave alebo predchádzajúcom uvážení spôsobu spáchania činu“, alebo inou obdobnou formuláciou, ktorá odlišuje premyslene pripravovaný spôsob spáchania činu od pohnútky, teda motívu.

2.

ROZHODNUTIE

I. Procesné postavenie agenta (§ 117 Trestného poriadku) je oproti všeobecnému procesnému postaveniu svedka (§ 127 Trestného poriadku) osobitné, a to napriek okolnosti, že agent môže byť v trestnom konaní vypočutý ako svedok (§ 117 ods. 11 Trestného poriadku). Svedok vypovedá o tom, čo mu je známe o trestnom čine a o páchatel'ovi alebo o okolnostiach dôležitých pre trestné konanie, nad tento rámec sa však aktívne a s utajením svojho postavenia pred páchatel'om nepodiel'a na odhaľovaní, zisťovaní a usvedčovaní páchatel'ov trestných činov.

II. Ak došlo k oznámeniu páchania trestného činu v štádiu prípravy (zločinu) alebo pokusu (úmyselného trestného činu) polícii a oznamujúca osoba nebola použitá ako agent na základe príkazu podľa § 117 ods. 5 až 7 Trestného poriadku (pričom okrem výnimiek uvedených v § 10 ods. 20 Trestného poriadku môže byť agentom len príslušník Policajného zboru), nemôže táto osoba, a to ani v rámci spolupráce s políciou, predstierať pokračovanie v páchaní trestného činu na účel usvedčenia ďalšieho páchatel'a, resp. spolupáchatel'a dotknutého činu. Ak k takému postupu došlo, nie je možné výpoveď dotknutej osoby ako svedka vo vzťahu k okolnostiam týkajúcim sa predstieraného pokračovania v páchaní trestného činu po oznámení tohto činu polícii použiť v trestnom konaní ako dôkaz; nie je možné použiť v trestnom konaní ani ďalšie dôkazy, zabezpečené v súvislosti s činnosťou osoby vo faktickom, nie však právne (procesne) podloženom postavení agenta.

III. Za činnosť nesúladnú so zákonom v zmysle bodu II. sa nepovažuje, ak oznamujúca osoba následne umožní riadne ustanovenému agentovi priamo alebo nepriamo nadviazať kontakt s páchatel'mi pripravovaného alebo páchaného trestného činu.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 25. októbra 2016, sp. zn. 2 To 15/2015).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyššie označeným uznesením na podklade odvolania obžalovanej Mgr. E. Z. a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 13. augusta 2015, sp. zn. PK-2T/21/2014, podľa § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. napadnutý rozsudok v celom rozsahu zrušil a podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil Špecializovanému trestnému súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Z o d ô v o d n e n i a :**I.****Konanie pred súdom I. stupňa**

Špecializovaný trestný súd v Pezinku rozsudkom, sp. zn. PK-2T/21/2014, z 13. augusta 2015 uznal obžalovanú Mgr. E. Z. za vinnú z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. c/, písm. d/, písm. f/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. c/ a § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

dňa 15. januára 2014 v poludňajších hodinách v rodinnom dome v obci Ch. – V. číslo X., okres T., ktorý užívala a mala v podielovom spoluvlastníctve so svojím manželom JUDr. E. T., po predchádzajúcich manželských nezhodách, ktoré vyústili do prípravy rozvodového konania, so zámerom získať po manželovi majetok vo forme dedičstva následne po rozhodnutí súdu o vyhlásení nezvestného manžela za mŕtveho, požiadala M. A., nar. X., ktorému sa dlhodobo odmeňovala za rôzne služby tak, že mu poskytovala na živobytie finančné prostriedky, aby za prisľúbenú odmenu 50 000 eur strelnou zbraňou, ktorú mu sama zabezpečí, v tomto dome v piatok 17. januára 2014 zastrelil jej manžela JUDr. E. T.; pritom mu ukázala priestory domu a nabádala ho, aby si na vykonanie tohto činu zabezpečil komplicu, ktorý príde do domu cez otvorenú bránu a francúzsku terasu v zadnej časti domu, a ako vhodný spôsob vykonania činu mu predostrela strelbu na telo manžela z postoja na schodoch ihneď po jeho vojení dovnútra domu vchodovými dverami; súčasne ho inštruovala, aby s telom usmrteného manžela naložil tak, že ho s komplicom zabalia do prinesenej prikrývky, odvezú ho a následne telo zakopú; potom dňa 16. januára 2014 okolo 18.00 h v priestoroch obchodnej spoločnosti B. – H. s.r.o., R. X., T. S. oznámila M. A., že nezohnala strelivo do zbrane, a preto sa to oddiali o týždeň v piatok 24. januára 2014, kedy očakávala, že poškodený príde domov z miesta svojho pracoviska v Ž.; následne dňa 23. januára 2014 v

čase od 09.10 h do 09.45 h v priestoroch obchodnej spoločnosti B. – H. s.r.o., R. X., T. S. po zistení, že M. A. má pri sebe elektrický paralyzér, po jeho vyskúšaní A. a uzrovení s tým, že uvedená vec spôsobuje kŕče a môže spôsobiť stratu vedomia nenamietala, aby A. túto vec použil pri čine tak, že ním pred škrtením sparalyzuje telo jej manžela a súčasne ubezpečila A., že mu obstará advokáta v prípade, ak by bol chytený políciou; pritom sa dohodli na mieste a čase stretnutia dňa 24. januára 2014, kedy o 07.57 h sa stretla s A. na parkovisku motorestu R. za obcou M. L. a o 08.01 h z odstavnej plochy v obci M. L. ho odviezla svojim vozidlom zn. BMW 535 P Grand Turismo GT bielej farby, ev. č. X., k svojmu rodinnému domu v obci Ch.-V., následne ho vpustila do domu, kde na účel usmrtenia svojho manžela zaškrtením určila 5 kusov napojených plastových zaťahovacích pásov bielej farby, 4 kusy napojených plastových zaťahovacích pásov čiernej farby a plastové švihadlo čiernej farby v dĺžke 3 metre, ktoré boli položené na kuchynskom stole, a pre potrebu zabalenia tela usmrteného manžela poskytla A. potravinársku transparentnú fóliu; potom cez francúzske okno vyšla na terasu za dom, kde ukázala A., že zadná bránka, ktorou má byť vynesené usmrtené telo je odomknutá, v dome na prízemí zatiahla žalúzie na oknách, pre A. a ďalšiu osobu, o ktorej vedela, že je ním na tento čin zjednaná, v chladničke nechala potraviny, A. odovzdala zväzok dvoch kľúčov od vchodových dverí a z domu odišla; pritom k ďalšiemu konaniu smerujúcemu k spáchaniu trestného činu nedošlo, pretože M. A. vec oznámil polícii.

Za to jej bol uložený podľa § 144 ods. 2 Tr. zák., s prihladnutím na § 36 písm. j/, § 38 ods. 8 Tr. zák., s použitím § 39 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. b/ Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 9 (deväť) rokov, pre výkon ktorého bola zaradená do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. jej bol uložený trest prepadnutia vecí - potravinárskej transparentnej fólie na papierovom valci, 5 kusov plastových zaťahovacích pásov bielej farby, 4 kusov plastových zaťahovacích pásov čiernej farby a plastového švihadla čiernej farby v dĺžke 3 metrov, ako vecí určených na spáchanie trestného činu, pričom podľa § 60 ods. 6 Tr. zák. vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva štát Slovenská republika.

Podľa § 76 ods. 1 a § 78 ods. 1 Tr. zák. bol obžalovanej uložený ochranný dohľad na 2 (dva) roky.

Rozsudok odôvodnil v podstate tým, že mal za dokázané, že obžalovaná dňa 15. januára 2014 v poludňajších hodinách v rodinnom dome v obci Ch. – V. číslo X., okres T., ktorý užívala a mala v podielovom spoluvlastníctve so svojím manželom JUDr. L. T., po predchádzajúcich manželských nezhodách, ktoré vyústili do prípravy rozvodového konania, so zámerom získať po manželovi majetok vo forme dedičstva následne po rozhodnutí súdu o vyhlásení nezvestného manžela za mŕtveho, požiadala M. A., nar. X., ktorému sa dlhodobo odmeňovala za rôzne služby tak, že mu poskytovala na živobytie finančné prostriedky, aby za prisľúbenú odmenu 50 000 eur strelnou zbraňou, ktorú mu sama zabezpečí, v tomto dome v piatok 17. januára 2014 zastrelil jej manžela JUDr. L. T.

Súčasne mu ukázala priestory domu a nabádala ho, aby si na vykonanie tohto činu zabezpečil komplica, ktorý príde do domu cez otvorenú bránu a francúzsku terasu v zadnej časti domu. Ako vhodný spôsob vykonania činu mu predostrela strelbu na telo manžela z postoja na schodoch ihneď po jeho vojení dovnútra domu vchodovými dverami a inštruovala ho, aby s telom usmrteného manžela naložil tak, že ho s komplicom zabalia do prinesenej prikrývky, odvezú ho a následne telo zakopú.

Dňa 16. januára 2014 okolo 18.00 h v priestoroch obchodnej spoločnosti B. – H. s.r.o., R. X., T. S. oznámila M. A., že nezohnala strelivo do zbrane, a preto sa to oddiali o týždeň v piatok 24. januára 2014, kedy očakávala, že poškodený príde domov z miesta svojho pracoviska v Ž.

Dňa 23. januára 2014 v čase od 09.10 h do 09.45 h v priestoroch obchodnej spoločnosti B. – H. s.r.o., R. X., T. S. po zistení, že M. A. má pri sebe elektrický paralyzér, po jeho vyskúšaní A. a uzrovení s tým, že uvedená vec spôsobuje kŕče a môže spôsobiť stratu vedomia nenamietala, aby A. túto vec použil pri čine tak, že ním pred škrtením sparalyzuje telo jej manžela a súčasne ubezpečila A., že mu obstará advokáta v prípade, ak by bol chytený políciou.

Pritom sa dohodli na mieste a čase stretnutia dňa 24. januára 2014, kedy o 07.57 h sa stretla s A. na parkovisku motorestu R. za obcou M. L. a o 08.01 h z odstavnej plochy v obci M. L. ho odviezla svojim vozidlom zn. BMW 535 P Grand Turismo GT bielej farby, ev. č. X., k svojmu rodinnému domu v obci Ch. – V.

Následne ho vpustila do domu, kde na účel usmrtenia svojho manžela zaškrtením určila 5 kusov napojených plastových zaťahovacích pásov bielej farby, 4 kusy napojených plastových zaťahovacích pásov čiernej farby a plastové švihadlo čiernej farby v dĺžke 3 metre, ktoré boli položené na kuchynskom stole, a pre potrebu zabalenia tela usmrteného manžela poskytla A. potravinársku transparentnú fóliu.

Potom cez francúzske okno vyšla na terasu za dom, kde ukázala A., že zadná bránka, ktorou má byť vynesené usmrtené telo je odomknutá, v dome na prízemí zatiahla žalúzie na oknách, pre A. a ďalšiu osobu, o ktorej vedela, že je ním na tento čin zjednaná, v chladničke nechala potraviny, A. odovzdala zväzok dvoch kľúčov od vchodových dverí a z domu odišla.

Súd pri uznaní viny vychádzal z kľúčového dôkazu výpoveďou svedka M. A. Súd nezistil indicie svedčiace o nepravdivosti jeho tvrdení o skutočnostiach rozhodných pre posúdenie viny. Tento svedok v prípravnom konaní i na hlavnom pojednávaní logicky, v časovej i miestnej nadväznosti, bez odchýlok v podstatných bodoch, reprodukoval udalosti súvisiace s prejednávanou vecou. Súd nemal pochybnosti o hodnovernosti tohto svedka i preto, lebo skutočnosti, ktoré uvádzal, boli potvrdené i ostatnými vykonanými dôkazmi. Súd pri rozhodovaní o vine vychádzal zo zistenia, že svedok A. sa viac rokov pohyboval v spoločnosti obžalovanej, vykonával pre ňu rôzne činnosti a v rámci postavenia prokuristu i práce v spoločnej podnikateľskej činnosti. Ako vyplýva z výpovede tohto svedka, obžalovaná ho poverovala činnosťami nielen v biznise, ktorý viedla, ale i v rámci svojich osobných potrieb, za čo ho priebežne finančne odmeňovala. Súd dospel k záveru, že finančný príjem od obžalovanej bol pre A. rozhodujúcim zdrojom obživy. Súd vzal do úvahy, že sa malo jednať o nie zanedbateľné finančné čiastky, ktoré od obžalovanej priebežne dostával. Ako vyplýva z výpovede tohto svedka, obžalovaná mu dávala rádovo cca 1000,- eur mesačne. To, že obžalovaná svedka A. finančne podporovala, potvrdil i svedok M. Z., brat obžalovanej a obžalovaná túto skutočnosť nepoprela. Prítom súd nezistil a ani mu neboli predstreté žiadne dôkazy o tom, že by svedok A. mal aj iný pravidelný zdroj príjmu.

Na základe týchto skutočností súd vyvodil záver, že svedok A. bol k obžalovanej v istom hierarchickom vzťahu podriadenosti, konal za pravidelnú finančnú odmenu na základe jej pokynov. Súd preto nepovažoval za pravdivú jej dedukciu, že si A. predmetné okolnosti vymyslel preto, lebo sa mu nepodarilo vylákať od nej aj jej brata peniaze na byt v M. Oprel sa pritom i o tvrdenie brata obžalovanej M. Z., ktorý údajne vedel, že si A. chcel požičať od obžalovanej 30 000,- (eur, pozn. red.) avšak neprisvedčil tvrdeniu obžalovanej, že by si chcel A. požičať peniaze aj od neho. Napokon, ako vyvstalo z jeho vyjadrenia, o A. nemal dobrú mienku, odhovárал obžalovanú od kontaktov s touto osobou. Preto je vysoko nepravdepodobné, že by sa naňho A. obrátil s požiadavkou pôžičky peňazí.

Zo zmieňovaných výpovedí obžalovanej a svedkov A. a Z. vyplýva, že A. vykonával ochranu obžalovanej a i keď obžalovaná tvrdila, že pre ňu nerobil nič násilného charakteru, na svoju obhajobu použila tvrdenie, že práve A. mal V. dohovoriť, aby vrátil peniaze. Pojem dohovoriť pre súd objasnil svedok Z., ktorý sa od obžalovanej dozvedel, že A. mal dať V. „dole, zložiť ho na zem, povozit' v kufre, prasknúť mu na bradu...“ Z odpisu z registra trestov súd zistil, že svedok A. bol v minulosti opakovane odsúdený za závažnú trestnú činnosť násilného charakteru (lúpež a vydieranie), na hlavnom pojednávaní súd mohol pozorovať, že sa jedná o osobu fyzicky zdatnú, mohutnejšej telesnej konštitúcie. Sám svedok na hlavnom pojednávaní sa netajil tým, že má skúsenosť s fyzickými atakmi iných osôb. Na základe týchto skutočností súd dospel k záveru, že obžalovaná mala vedomosť o týchto fyzických a povahových dispozíciách svedka A., ktorý sa navonok prejavoval tým, že nemá zábrany a je schopný fyzickej likvidácie inej osoby. Napokon obžalovaná si bola vedomá finančnej závislosti svedka A. na jej osobe i faktu, že tento svedok spravidla koná na základe jej pokynov vyplývajúcich z hierarchického usporiadania ich vzťahu. Preto si práve túto osobu najala na vykonanie činu.

Vychádzajúc z týchto skutočností súd ustálil záver, že obžalovaná s pomocou svedka A. začala vytvárať a organizačne zabezpečovať podmienky na uskutočnenie predmetného trestného činu dňa 15. januára 2014 a to tým, že na podklade žiadostí najala osobu A. na vykonanie činu. Za túto prácu A. ako najatej vraha prejavila vôľu zaplatiť. Určila priestor, kde sa má čin vykonať. A. ako osobe najatej na vykonanie vraždy ukázala priestory domu, miesto, z ktorého je zásah proti telu obeť najvhodnejší, pritom ho oboznámila so zvyklosťami obeť po jej príchode do domu. Tým poskytla informácie potrebné pre postoj najatej vraha, v ktorom by zásah proti obeť bol rýchly a účinný. Zároveň mu ukázala trasu vhodnú na prepravu usmrteného tela z miesta činu. Opierajúc sa o svedeckú výpoveď A., ktorého tvrdenia boli v zhode s tvrdením svedka G., i so skutočnosťami vyplývajúcimi z úradného záznamu spísaného policajtom NAKA, súd nemal pochybnosti, že svedok A. v uvedenej dobe zotrval v dome obžalovanej. Súd mal za dokázané, že už v tom čase spolu s obžalovanou komunikoval o potrebe komplice. Usúdil tak na základe výpovede tohto svedka i výpovede svedka Z., ktorý sa od obžalovanej dozvedel, že A. chce komplica.

Obžalovaná prítomnosť A. v uvedený deň v svojom dome nepoprela. Súdu na svoju obhajobu predostrela, že svedkovi išla ukázať strom - olivovník, ktorý sa mal z jej domu odviezť. Pokiaľ sa jedná o prostriedok, ktorý podľa svedka predurčila na zabalenie tela poškodeného, do toho sa mal údajne strom zabaliť. Tento dôvod prítomnosti svedka súd vyhodnotil ako nepravdivý jednak s poukazom na zhodu viacerých dôkazov osvedčujúcich vierohodnosť tvrdení svedka A., jednak s poukazom na ďalšie skutočnosti, ktoré následne vyhodnotí v súvislosti s výpoveďou svedka V.

Z výpovede svedka A. vyplýva, že k vykonaniu objednanej vraždy malo dôjsť dňa 17. januára 2014, avšak sa tak nestalo a obžalovaná mu dňa 16. januára 2014 oznámila, že sa tak udeje o týždeň v piatok 24. januára 2014. Svedok uviedol, že v uvedený deň sa s obžalovanou stretol v budove jej firmy, čo obžalovaná priznala. Poprela však tvrdenie svedka, že s ním v uvedenej dobe bola v obci S., kde mu ukázala miesto vyplatenia odmeny po vykonaní činu. Pokiaľ sa obžalovaná obhajuje tvrdením, že nevedela, kedy jej manžel príde domov, súd poukazuje na to, že poškodený obvykle prichádzal z práce vykonávanej v Ž. na konci týždňa, v piatok, čo bolo obžalovanej dlhodobo známe. Obžalovaná priznala, že s poškodeným bola v telefonickom kontakte 16. januára 2014 (štvrtok) i 17. januára 2014. Poškodený pri telefonickom kontakte dal obžalovanej na vedomie, že tento týždeň domov nepríde. Teda najskôr 16. januára 2014 vedela, že v piatok 17. januára 2014 domov nepríde a na základe jeho obvyklých zvyklostí mohla predpokladať, že príde domov v nasledujúci piatok 24. januára 2014. Napokon táto okolnosť je potvrdená i konaním obžalovanej, ktoré spočívalo v tom, že do uvedenej doby doručila rodičom poškodeného ovládač na bránu, ktorý poškodený následne po príchode domov použil. Na základe týchto skutočností súd dospel k záveru, že obžalovaná sa včas dozvedela, že poškodený dňa 17. januára 2014 domov nepríde, a preto zmenila termín vykonania činu na deň 24. januára 2014, kedy podľa názoru súdu, odvolávajúc sa na uvedené skutočnosti, považovala príchod poškodeného domov na víkend za vysoko pravdepodobný. Napokon o tom svedčí i vyjadrenie svedka A., ktorý jej predostrel, že je pripravený čakať v dome aj do nedele.

K obhajobe obžalovanej, že pokiaľ by mala vyplatiť za vraždu odmenu 50 000 eur a dať peniaze i ďalšej osobe - komplicovi, bolo by to pre ňu nerentabilné, súd poznamenáva, že obžalovaná tak konala len s príslubom odmeny, nie rozhodným záväzkom na jej vyplatenie, pričom tento záver dôvodí i z tvrdenia svedka, že mu peniaze mala dávať postupne každý týždeň. Napokon súd ustálil záver o príslube odmeny i na základe vyjadrenia A. o tom, že nedôveroval obžalovanej, pretože sa mu spôsob vyplatenia odmeny nepozdával. Tým spochybnil zámer obžalovanej vyplatiť odmenu v slúbenej výške.

Tvrdenie svedka A., že sa s obžalovanou stretol dňa 23. januára 2014 v budove jej firmy v T. S. a rozprával sa s ňou o použití prostriedku spôsobilého paralyzovať telo obete, je overené a jeho pravdivosť je potvrdená vecným dôkazom - zvukovým záznamom ich rozhovoru z uvedeného dňa. Tento, pre súd zákonný a nespochybniteľný dôkaz priviedol súd k presvedčivému záveru, že obžalovaná slovným vyjadrením „Dobre“, „Jasné“ odsúhlasila, že pri naplánovanom čine ňou objednaný vykonávateľ A. využije pomoc ďalšej osoby - komplica za odmenu 3 000 eur, že A. obstará advokáta v prípade, ak by bol chytený políciou, že sa stretnú dňa 24. januára 2014 ráno o ôsmej za tým účelom, aby ho odviezla do svojho domu. Byť spôsobom konkludentným, ako to vyplýva zo zvukového záznamu, odsúhlasila, že pri čine použije A. elektrický paralyzér. Pritom podľa zvukov je zrejmé, že vzala na vedomie aké následky na zdraví môže táto vec vyvolať, že môže u obete vyvolať duševné a fyzické útrapy.

Záznamy zo sledovania a zvukový záznam z rozhovoru obžalovanej so svedkom A. dňa 24. januára 2014 súd viedli k presvedčivému záveru, že dňa 24. januára 2014 v ranných hodinách, po dohode z predchádzajúceho dňa sa obžalovaná stretla so svedkom A. a z obce M. L. ho odviezla svojím vozidlom zn. BMW 535 P Grand Turismo GT bielej farby, ev. č. X. do svojho rodinného domu. Nahrávka ich rozhovoru osvedčuje pravdivosť tvrdení svedka A. Tieto dva priame navzájom korešpondujúce a doplňujúce sa dôkazy, spolu s dôkazom agentom, usvedčujú obžalovanú z konania spočívajúceho v príprave prostriedkov na usmrtenie, a to plastových zaťahovacích pásov a švihadla, i v poskytnutí fólie na zabalenie usmrteného tela obete, a tým i na zahľadní stôp po trestnom čine.

Obžalovaná nepoprela, že dňa 24. januára 2014 priviezla A. ráno do svojho domu, kde menovaný zotrval až do večerných hodín a súd o tejto okolnosti nemal žiadne pochybnosti. I preto tvrdeniam o tom, akým spôsobom sa A. dostal do vnútra domu, t. j. či mohol byť zachytený kamerami a z akého dôvodu sa tak nestalo, súd neprípisoval rozhodujúci význam. Je nespochybniteľné, že v uvedenej dobe bolo predmetné konanie monitorované a dokumentované políciou. Za účelom odhalenia, zistenia a usvedčenia páchateľa úmyselného

obzvlášť závažného zločinu boli použité prostriedky operatívno-pátracej činnosti a informačno-technické prostriedky.

Úlohou súdu bolo vyhodnotiť obžalovanou predložené obhajobné tvrdenie, že M. A. priviezla dňa 24. januára 2014 do svojho domu za tým účelom, aby primäl D. V. k vráteniu peňazí v sume jeden a pol milióna českých korún, ktoré tomuto svedkovi požičala na jar 2013 s dohodnutou lehotou na vrátenie pol roka. Pritom časť peňazí mala pochádzať od jej brata M. Z. V súvislosti s posudzovaním pravdivosti pôžičky týchto peňazí sa súd zamerlal na posúdenie majetkových pomerov obžalovanej. Pritom vychádzal zo znaleckého posudku z odboru Ekonomika a manažment, Účtovníctvo a daňovníctvo, podľa ktorého obchodná spoločnosť B. - H. s. r. o., so sídlom B., ktorá ako jediná preukázateľne zastrešovala podnikateľskú činnosť obžalovanej za obdobie roka 2011 vykazovala stratu, obchodná marža, ktorú spoločnosť dosiahla v roku 2012 slúžila na pokrytie materiálových nákladov a služieb a nákladových úrokov z poskytnutých pôžičiek. Súdu zostal neznámy hospodársky výsledok tejto spoločnosti za rok 2013 a nebol mu zo strany obhajoby predostretý žiadny dôkaz, ktorý by svedčil o tak priaznivej ekonomickej situácii obžalovanej a o tak produktívnom zdroji jej príjmov, že by to mohlo viesť k presvedčivému záveru, že na poskytnutie tejto pôžičky V. mala dostatok finančných prostriedkov. Svedok V. síce podporil toto obhajobné tvrdenie, avšak s poukazom na ich priateľské vzťahy sa súdu javí táto výpoveď svedka ako tendenčná a cielená na poskytnutie alibi obžalovanej. I v kontexte ďalej uvedených indícií stráca táto výpoveď punc vierohodnosti poukazujúc na to, že pôžička týchto peňazí je doložená len ústnym tvrdením, neexistuje o nej písomný doklad, ani písomná zmluva; peniaze mali prechádzať, tak pri pôžičke ako i pri vrátení, v hotovosti „z ruky do ruky“, bez ich zaevidovania na účte v peňažnom ústave. Obžalovaná argumentuje, že v dohodnutej dobe V. peniaze nevrátil a nevrátil ich ani po uplynutí ďalších takmer 5 - tich mesiacov, i keď vrátenie peňazí urgovala. Údajne sa mal V. zatajovať a nebral jej telefóny. Naproti týmto tvrdeniam súd z nahrávok ich telefonických rozhovorov zreteľne počul, že spolu komunikujú o rôznych veciach, avšak pritom nezaznie zmienka o pôžičke, či vrátení peňazí. Ich vzájomné telefonické rozhovory nesvedčia o napätosti vzájomných vzťahov, ktoré sú obvyklé pri nedodržaní dohodnutých podmienok, osobitne vyplývajúcich z nesplnených finančných záväzkov. I keď z výpovede V., Z. a obžalovanej plynie, že dňa 24. januára 2014 mal V. priviesť do domu obžalovanej kosačku a odviezť z neho olivovník, zo záznamov ich telefonických hovorov krátko pred uvedenou dobou zmienka o uvedenom nie je. Rozprávajú sa o vzájomnom odovzdaní si dokumentov, k čomu aj dňa 24. januára 2014 v dopoludňajších hodinách pri ich osobnom stretnutí dochádza. A najneskôr vtedy, ako vyplýva z výpovede svedka Z. a obžalovanej, ak by mal prísť V. do domu obžalovanej v tento deň, bolo im zrejmé, že do tohto domu v uvedenom čase nepríde. I svedok B. potvrdzuje, že sa v uvedený deň vydáva so Z. potápať. Teda obžalovaná 24. januára 2014 najneskôr o 09.45 h vie (v prípade, že by mal prísť V. do jej domu v uvedený deň), že v tento deň do jej domu nepríde. Pritom A. v dome ponecháva celý deň a sama sa podľa jej vyjadrenie zdržuje v krátkej vzdialenosti od domu, v ktorom sa A. nachádza. Napokon v nasledujúci deň po zatknutí obžalovanej V. má vrátiť peniaze Z., i keď sa k tomu nemal po dobu viac ako 5 mesiacov. Tieto skutočnosti svedčia o účelovosti obhajoby obžalovanej, ktorej súd v kontexte ďalších usvedčujúcich priamych dôkazov (výpoveď svedkov A., agenta, vecných dôkazov, dôkazov získaných s použitím informačno - technických prostriedkov) i nepriamych dôkazov (výpoveď svedka M. G.) neuveril.

II. Odvolania

Proti tomuto rozsudku podala ihneď po jeho vyhlásení odvolanie obžalovaná Mgr. E. Z. a neskôr v zákonnej lehote aj prokurátor.

Ako vyplýva z výpovede agenta, jeho jedinou úlohou bolo fingovanie vraždy poškodeného. Na otázku súdu, ako tým prispel k usvedčeniu obžalovanej, však agent odpovedať nevedel. Rovnako nezistil žiaden iný dôkaz proti obžalovanej. V rozpore so zákonom a príkazom sudcu pre prípravné konanie sa však zúčastnil inscenácie fingovanej vraždy, ktorá však ani neodhalila, ani nezistila, ani neusvedčila obžalovanú z prípravy vraždy. Agent bol v kontakte výlučne s poškodeným, A. a príslušníkmi NAKY, pričom konal podľa ich príkazov a pokynov - nie teda podľa pokynov obžalovanej, s ktorou nikdy v kontakte nebol. Vykonaním fingovanej vraždy akurát tak zrealizoval postup, na ktorom sa dohodol s A., poškodeným a NAKou.

Rovnako v zmysle vyššie uvedených zásad nedošlo ani k reakcii páchatel'a na fingovaný trestný čin spáchaním nejakého trestného činu. Táto situácia bola výnimočná tým, že obžalovaná nedostala ani možnosť teoreticky zareagovať na vykonanie fingovanej vraždy - nedošlo k stretnutiu obžalovanej s A. a agentom, nedošlo k odovzdaniu peňazí, k odvozu tela k jame, k zisteniu prípadného spolupáchatel'a.

Úplne nepochopiteľný je aj fakt, že z predmetnej policajnej akcie fingovanej vraždy sa nevykonával žiaden obrazovo-zvukový záznam, hoci na to podmienky splnené boli, najmä ak bol vo veci použitý agent.

Ako vyplýva z ustálenej judikatúry o zákaze policajnej provokácie (a akceptácii len tzv. skrytej reakcie polície), polícia nesmie iniciovať, t. j. vytvárať u kontrolovanej osoby vôľu spáchať trestný čin. Pokiaľ by však činnosť polície bola vedená len snahou, aby kontrolovaná osoba spáchala trestný čin, išlo by už o policajnú provokáciu trestného činu. V tomto prípade však dokonca polícia ani s kontrolovanou osobou nebola v bezprostrednom kontakte, ale sama iniciatívne už odo dňa 17. januára 2014 iniciovala a nacvičovala vraždu poškodeného za účasti poškodeného, A., agenta a príslušníkov operatívvy, a to spôsobom, ktorý mal byť známy podľa údajných pokynov obžalovanej až dňa 23. januára 2014. Kontrolovaná osoba (t.j. obžalovaná) ani trestný čin sama nespáchala, ale polícia vytvorila zdanie a umelý dej, že tak obžalovaná konala prostredníctvom tretej osoby - svedka A.

V nadväznosti na uvedené poukázala obžalovaná na to, že aj na konanie svedka A. je možné per analogiam aplikovať ustanovenia o agentovi (napr. uznesenie prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry JUDr. K. zo dňa 2. septembra 2013, sp. zn. VII/2 Gv 238/09/1000, o zastavení trestného stíhania vo veci prípravy obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy). Na základe právneho názoru prokurátora je nepochybné, že aj keď určitá osoba bola v procesnom postavení svedka a nie agenta, ale zo stretnutí obvineného a tohto svedka bol vyhotovovaný obrazovo-zvukový záznam, možno na jeho činnosť v procesnom postavení ako svedka analogicky aplikovať § 117 ods. 2, veta druhá Tr. por. (nemožnosť provokácie). Ustanovenie § 117 Tr. por. pritom vytvára dostatočne širokú možnosť použiť agenta na odhalenie trestného činu a usvedčenie páchatel'a bez toho, aby iniciatívne navádzal na jeho spáchanie.

V doplnení odvolania predloženom najvyššiemu súdu 21. októbra 2016 obžalovaná namietala:

- aj na konanie svedka A. je možné analogicky použiť ustanovenia o agentovi, ktoré zakazujú podnecovanie a navádzanie na spáchanie trestného činu,

Na základe odvolaní obžalovanej a prokurátora najvyšší súd ako súd odvolací podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadol len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Špecializovaný trestný súd rozhodol o vine a treste obžalovanej na základe dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní v dňoch 3. až 5. februára, 10. až 11. februára 2015, 13., 14. a 25. mája 2015, 22. a 25. júna 2015 a 10. a 13. augusta 2015.

Z nich podstatným dôkazom bol výsluch svedka M. A. (podporený záznamami z odposluchov a sledovania osôb a telekomunikačnej prevádzky), ktorého mala obžalovaná, podľa obsahu jeho výpovede, požiadať o zavraždenie (v tom čase) manžela JUDr. E. T.

III.

Konanie pred odvolacím súdom

Na základe odvolacích námietok obžalovanej odvolací súd v zhode s ustálenou súdnou praxou zistil, že dôkaz výsluchom svedka M. A. po tom, čo oznámil polícii (16. januára 2014), že obžalovaná pripravuje vraždu manžela, nie je použiteľný ako dôkaz pred súdom, pretože postup, ktorý on i príslušníci polície, ktorí ho v ďalšej činnosti riadili, postupovali, ako by išlo o agenta podľa § 117 Tr. por., pretože náš Trestný poriadok činnosť spolupracujúceho svedka nepozná.

Osoba môže vystupovať v trestnom konaní v pozícii svedka podľa § 127 Tr. por. len dotedy, pokiaľ neoznami skutočnosti nasvedčujúce tomu, že má byť spáchaný trestný čin a nezačne byť riadená a ovplyvňovaná orgánmi činnými v trestnom konaní, pretože od tohto momentu koná v podstate v rovnakom faktickom postavení ako agent v zmysle § 117 Tr. por. – ako agent de facto, nie je však agentom de iure. Od tohto momentu má len formálne postavenie svedka, čo je však závažnejšie, na dôkaz získaný a predložený takýmto svedkom, či už

v podobe výpovede alebo inej (predloženie vecného dôkazu, listín a podobne), nie je možné v ďalšom konaní prihliadať.

V súlade s tým odvolací súd poukazuje na znenie § 119 ods. 2 Tr. por., podľa ktorého za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona. Dôkaznými prostriedkami sú najmä výsluch obvineného, svedkov, znalcov, posudky a odborné vyjadrenia, preverka výpovede namieste, rekognícia, rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, obhliadka, veci a listiny dôležité pre trestné konanie, oznámenie, informácie získané použitím informačno-technických prostriedkov alebo prostriedkov operatívno-pátracej činnosti.

V súlade s § 127 ods. 1 Tr. por. svedkom je osoba, ktorá svojimi zmyslami vnímala a zapamätala si a môže z toho reprodukovať, čo je jej známe o trestnom čine a o páchatelovi alebo o okolnostiach dôležitých pre trestné konanie.

Podľa § 10 ods. 21 a ods. 22 Tr. por. informačno-technickými prostriedkami sa na účely tohto zákona rozumejú elektrotechnické, rádiotechnické, fototechnické, optické, mechanické, chemické a iné technické prostriedky a zariadenia alebo ich súbory použité utajovaným spôsobom pri odpočúvaní a zázname prevádzky v elektronických komunikačných sieťach (ďalej len „odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky“), obrazových, zvukových alebo obrazovo-zvukových záznamov alebo pri vyhľadávaní, otváraní a skúmaní zásielok, ak sa ich použitím zasahuje do základných ľudských práv a slobôd. Na spracúvanie informácií získaných použitím informačno-technických prostriedkov, ich evidenciu, dokumentáciu, ukladanie a vyradovanie sa vzťahujú osobitné predpisy, ak tento zákon neustanovuje inak. Prevádzkovatelia verejných telefónnych sietí, poskytovatelia elektronických telekomunikačných sietí, poskytovatelia elektronických telekomunikačných služieb, poštový podnik, dopravcovia a iní zasielatelia a ich zamestnanci sú povinní poskytnúť nevyhnutnú súčinnosť pri použití informačno-technických prostriedkov; pritom sa nemôžu dovoľávať povinnosti mlčanlivosti podľa osobitných zákonov.

Prostriedkami operatívno-pátracej činnosti sa na účely tohto zákona rozumejú kontrolovaná dodávka, zámena obsahu zásielok, agent, predstieraný prevod, sledovanie osôb a vecí.

Napokon podľa § 10 ods. 20 Tr. por. agent je príslušník Policajného zboru alebo príslušník polície iného štátu, ktorý na základe príkazu prokurátora alebo súdu prispieva k odhaľovaniu, zisťovaniu a usvedčovaniu páchatelov zločinu, trestných činov uvedených v treťom diele ôsmej hlavy osobitnej časti Trestného zákona (ďalej len „korupcia“), trestného činu zneužívania právomoci verejného činiteľa a trestného činu legalizácie príjmu z trestnej činnosti. Pri odhaľovaní, zisťovaní a usvedčovaní páchatelov korupcie alebo trestných činov terorizmu môže byť agentom aj iná osoba ako príslušník Policajného zboru ustanovená prokurátorom na návrh policajta alebo príslušníka Policajného zboru povereného ministrom vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „minister vnútra“).

Z uvedeného je zrejmé, že svedok sa nemôže nijako zúčastňovať na páchaní trestného činu v akejkoľvek forme, podobe, či štádiu.

Ak nemožno inými dôkaznými prostriedkami odhaliť, zistiť, či usvedčiť páchatel'a zločinu (a contrario § 117 ods. 1, veta druhá Tr. por. - len vtedy, ak odhaľovanie, zisťovanie a usvedčovanie páchatel'ov uvedených trestných činov by bolo iným spôsobom podstatne sťažené a získané poznatky odôvodňujú podozrenie, že bol spáchaný trestný čin alebo má byť spáchaný taký trestný čin), možno použiť agenta.

Podľa § 117 ods. 2, veta prvá Tr. por. konanie agenta musí byť v súlade s účelom tohto zákona a musí byť úmerné protiprávnosti konania, na odhaľovaní, zisťovaní alebo usvedčovaní ktorého sa zúčastňuje.

Z uvedeného vyplýva, že procesné postavenie agenta (§ 117 Tr. por.) je oproti všeobecnému procesnému postaveniu svedka (§ 127 Tr. por.) osobitné, a to napriek okolnosti, že agent môže byť v trestnom konaní vypočutý ako svedok (§ 117 ods. 11 Tr. por.).

Ak páchatel' oznámi páchanie trestného činu v štádiu prípravy alebo pokusu polícií a nebol použitý ako agent na základe príkazu podľa § 117 ods. 5 až 7 Tr. por. (pričom okrem výnimky uvedenej v § 10 ods. 20 Tr. por. môže byť agentom len príslušník Policajného zboru), nemôže táto osoba, a to ani v rámci spolupráce s políciou, predstierať pokračovanie v páchaní trestného činu na účel usvedčenia ďalšieho páchatel'a,

resp. spolupáchateľa dotknutého činu. Ak k takému postupu došlo, nie je možné výpoveď svedka vo vzťahu k okolnostiam, ktoré nastali po oznámení trestného činu polícii, použiť v trestnom konaní ako dôkaz.

Preto ani v prerokúvanej trestnej veci obžalovanej Mgr. E. Z. nie je možné použitie dôkazov, ktoré boli zadovážené od 16. januára 2014 prostredníctvom osoby svedka M. A., ktorý po tomto dátume, kedy oznámil skutok polícii, konal de facto v postavení agenta, aj keď mu v tom bránila skutočnosť, že nebol príslušníkom Policajného zboru, resp. ako iná osoba nebol a nemohol byť použitý ako agent, pretože v prerokúvanej veci nejde o trestný čin korupcie ani terorizmu. Týka sa to nielen jeho svedeckej výpovede po 16. januári 2014, ale aj ďalších úkonov – najmä vyhotovených obrazovo-zvukových záznamov.

Takáto podstatná chyba konania (opieranie skutkových záverov o výpoveď svedka A., konajúceho aj po 16. januári 2014 v postavení svedka) spôsobujúca nepoužiteľnosť tejto výpovede a na ňu nadväzujúcich a s ňou spojených dôkazov, pretože bola získaná v rozpore so zásadou uvedenou v § 119 ods. 2 Tr. por. (čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona), výrazne mení náhľad na zistený skutkový stav a skutkový stav samotný.

Pre preukázanie žalovaného skutku, ktorý napriek vylúčeniu výpovede svedka A. spomedzi dôkazov (v časti, v ktorej popisuje, čo zažil a zapamätal si v súvislosti s prerokúvaným skutkom po 16. januári 2014) a tiež dôkazov, ktoré na túto časť výpovede svedka A. nadväzujú a sú s jeho osobou spojené, zostáva totožným so skutkom uvedeným v obžalobe a i napriek úpravám, ktoré skutok zaznamenal po dokazovaní vykonanom na doteraz vykonaných hlavných pojednávaniach, bude nevyhnutné vyhodnotiť doposiaľ vykonané dôkazy s výnimkou dôkazov, na ktoré prvostupňový súd nebude môcť prihliadať (napr. odposluchy vykonané prostredníctvom zariadenia, ktoré mal svedok A. na sebe, či pri sebe po 16. januári 2014, keď 23. a 24. januára 2014 nahrával seba a obžalovanú v jej firme v T. S. resp. v jej dome v Ch. – V. X.).

Do použiteľných dôkazov je možné zahrnúť všetky dôkazy (napr. i použitie agenta konajúceho pod legendou M. M., ktorý však podľa vlastného priznania nezadovážil žiadne významné dôkazy proti obžalovanej súvisiace s oznámenou prípravou).

Vzhľadom na nejasnosť alebo neúplnosť skutkových zistení v napadnutom rozsudku a tiež preto, že sa súd nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, bude nevyhnutné zopakovať výsluch svedka A. k skutočnostiam, ktoré sa udiali do 16. januára 2014, najmä jeho kontaktovanie sa so svedkom G., i prvotné kontaktovanie sa s príslušníkmi NAKA, aby boli odstránené najmä rozpory v jeho tvrdeniach, že sa s nimi kontaktoval len minimálne (maximálne 3 až 4 razy), pričom obhajoba predložila v súlade s ustálenou súdnou praxou nevykonaný dôkaz o počte hovorov z telefónu svedka A. a mieste, odkiaľ mali byť vysielané, ktorý svedčí o iných počtoch a dĺžkach hovorov.

Pokiaľ ide o odvolanie prokurátora, odvolací súd ho nezamietol, pretože v zmysle § 319 Tr. por. nebolo možné konštatovať jeho nedôvodnosť. Najvyšší súd ako súd odvolací sa totiž ani prokurátorským odvolaním nezaoberal, pretože napadnutý rozsudok a v ňom obsiahnutý a prokurátorom v odvolaní napadnutý výrok o treste zrušil so zreteľom na ustanovenie § 321 ods. 3 Tr. por., a to len vo výroku o vine.

Z týchto dôvodov najvyšší súd ako súd odvolací rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

3.

ROZHODNUTIE

Dovolenie je podľa § 368 ods. 1, ods. 2 písm. a/ a písm. h/ Trestného poriadku prípustné proti rozsudku a proti uzneseniu, ktorým odvolací súd zamietol odvolanie proti rozsudku, pričom zákon nerozlišuje, či ide o rozsudok vydaný (vyhlásený) v konaní podľa tretej časti Trestného poriadku (po prejednaní veci na hlavnom pojednávaní), alebo rozsudok uznávací (konanie podľa tretej hlavy piatej časti Trestného poriadku alebo podľa zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z.).

Aj napriek špecifickému charakteru uznávacieho konania je teda ústavne konformný záver, že dovolanie je prípustné aj proti rozsudku vydanému v uznávacom konaní a proti uzneseniu, ktorým bolo zamietnuté odvolanie proti uznávaciemu rozsudku. Pre úspešnosť dovolania však musia byť splnené podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku a naplnený dovolačný dôvod uvedený v § 371 Trestného poriadku, viažuci sa na uznávacie konanie alebo na rozhodnutie slovenského súdu, ktorý rozhodoval o uznaní (nejde teda o prieskum uznávaného rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo).

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 20. apríla 2016, sp. zn. 1 TdoV 16/2015).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyššie uvedeným uznesením dovolanie obvineného R.D. proti uzneseniu najvyššieho súdu z 10. decembra 2013, sp. zn. 4 Urto 7/2013, podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom z 11. novembra 2013, sp. zn. 3Ntc/3/2013, rozhodol tak, že

podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z.z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov sa na území Slovenskej republiky uznáva a vykoná (po započítaní vykonanej časti trestu v Rakúskej republike) rozsudok Krajského súdu Sant Pölten, sp. zn. 13 Hv 27/13 b - 29, z 11. apríla 2013, právoplatný dňa 11. apríla 2013, ktorým bol občan Slovenskej republiky R. D., nar. X. v P. B., bytom P. B., R. č. X./X., toho času v Ústave na výkon trestu Sonnberg, Sonnberg 1, 2020 Hollabrunn, Rakúska republika, uznaný za vinného zo zločinu ťažkej krádeže vlámaním za účelom zárobku podľa §§ 127, 128 ods. 1 číslo 4, 129 číslo 1, 130 štvrtý prípad rakúskeho Trestného zákonníka na tom skutkovom základe, že

dolu uvedeným osobám odňal cudzie hnuiteľné veci s úmyslom neoprávnene sa obohatiť ich privlastnením, pričom krádeže spáchal vlámaním a so zámerom opakovaným páchaním si zabezpečiť stály príjem, konkrétne:

1/ dňa 4. apríla 2012 v St. A.-W. B. M. vlámaním sa do jej obytného domu odňal jeden mobilný telefón, jeden notebook, náplne do tlačiarne ako aj mince, hotovosť, šperky a hodinky v celkovej hodnote minimálne 9 912,99 eur,

2/ dňa 22. mája 2012 v T. T. K. vlámaním sa do jej obytného domu odňal rôzne ozdobné predmety v celkovej hodnote minimálne 1 100 eur a

3/ dňa 2. novembra 2012 v A. W. A. vlámaním sa do jej obytného domu odňal hotovosť, hodinky a prevažne módné šperky v hodnote minimálne 400 eur,

a bol za to odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1 440 dní.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona Slovenskej republiky č. 300/2005 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov (ďalej len „Tr. zák.“) bol odsúdený R. D. na výkon trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený vo výmere 1 440 dní, zaradený na území Slovenskej republiky do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti tomuto rozsudku podal odsúdený R. D. včas odvolanie, v ktorom argumentoval výlučne tým, že ako občan Európskej únie neuviedol, že chce byť po výkone trestu vyhostený na územie Slovenskej republiky a na toto územie sa už v živote nechce, ani neplánuje vrátiť.

Najvyšší súd ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolanie R. D. nebolo dôvodné, preto odvolanie uznesením z 10. decembra 2013, sp. zn. 4 Urto 7/2013, podľa § 518 ods. 4 Tr. por. zamietol.

Krajskému súdu v Trenčíne bolo 28. júla 2015 doručené dovolanie R. D. (ďalej už len „obvinený“), ktoré podal osobne. Neskôr dovolanie doplnil osobitným písomným podaním prostredníctvom súdom ustanoveného obhajcu JUDr. M. B.

Dovolanie smeruje proti uzneseniu najvyššieho súdu z 10. decembra 2013, sp. zn. 4 Urto 7/2013, a obvinený v ňom uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. i/ a písm. h/ Tr. por.

Vo vzťahu k obom uplatneným dôvodom argumentoval spoločne tým, že skutok, zo spáchania ktorého bol rozsudkom Krajského súdu Sant Pölten, sp. zn. 13 Hv 27/13 b – 29, z 11. apríla 2013 uznaný za vinného, je v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky potrebné právne kvalifikovať ako pokračovací prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., za spáchanie ktorého môže všeobecný súd Slovenskej republiky páchatelovi uložiť trest odňatia slobody v rozpätí od šiestich mesiacov do troch rokov. Rakúsky Krajský súd Sant Pölten mu rozsudkom z 11. apríla 2013, sp. zn. 13 Hv 27/13 b -29, uložil trest odňatia slobody vo výmere 1440 dní, čo predstavuje tri roky a 345 dní, čo je o 345 dní viac ako horná hranica trestnej sadzby podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák.

Na základe vyššie uvedeného obvinený usudzuje, že jemu uložený trest odňatia slobody vo výmere 1440 dní predstavuje trestnú sankciu, ktorá nie je zlučiteľná s právnym poriadkom Slovenskej republiky, pričom súd, ktorý o uznaní a o výkone rozsudku rakúskeho súdu rozhodol v prvom stupni, ako aj odvolací súd, mali v zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z.z. trvanie trestnej sankcie primerane upraviť a trest odňatia slobody vo výmere 1440 dní uložený rakúskym súdom znížiť na trest odňatia slobody vo výmere troch rokov, čo predstavuje hornú hranicu zákonom ustanovenej trestnej sadzby podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti obvinený navrhol, aby dovolací súd v zmysle § 386 Tr. por. vyslovil, že uznesením najvyššieho súdu z 10. decembra 2013, sp. zn. 4 Urto 7/2013, v spojení s rozsudkom Krajského súdu Trenčín z 11. novembra 2013, sp. zn. 3Ntc/3/2013, a konaním, ktoré mu predchádzalo, z dôvodu predpokladaného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. h/ a písm. i/ Tr. por., bol porušený zákon v ustanovení § 17 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z.z. v spojení s § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. v neprospech obvineného a súčasne zrušil napádané uznesenie odvolacieho súdu, ako aj rozsudok súdu prvého stupňa, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a v zmysle § 388 Tr. por. prikázal súdu nižšieho stupňa, aby znovu vec prerokoval a rozhodol alebo alternatívne, aby dovolací súd v zmysle § 387 Tr. por. bez vyslovenia výroku podľa § 386 ods. 1 a zrušenia rozhodnutia podľa § 386 ods. 2 Tr. por. súdu nižšieho stupňa uznesením prikázal, aby neúplný výrok doplnil o výrok, ktorým by trvanie trestnej sankcie v zmysle § 17 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z.z. v spojení s § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. primerane upravil, a to tak, že trest odňatia slobody vo výmere 1440 dní uložený uznaným rozsudkom Krajského súdu Sant Pölten, sp. zn. 13 Hv 27/13 b – 29, z 11. apríla 2013 sa upravuje na trest odňatia slobody vo výmere troch rokov.

Na výzvu predsedu senátu súdu prvého stupňa (§ 376 Tr. por.) sa k dovolaniu obvineného písomne vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry v Trenčíne. Argumentoval tým, že skutok, zo spáchania ktorého bol obvinený uznaný rozsudkom Krajského súdu Sant Pölten, sp. zn. 13 Hv 27/13b-19, z 11. apríla 2013 za vinného, je potrebné v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky právne kvalifikovať ako pokračovací prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. (s trestnou sadzbou 6 mesiacov - 3 roky) v jednočinnom súbehu s pokračovacím prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. (s trestnou sadzbou 1 rok - 5 rokov). Z uvedeného dôvodu preto trest odňatia slobody uložený súdom v Slovenskej republike, ktorý bol bezo zmeny prevzatý z uznaného rozsudku, zodpovedá ustanoveniu § 17 zákona č. 549/2011 Z.z., pretože je zlučiteľný s právnym poriadkom Slovenskej republiky a nezhoršil postavenie odsúdeného, zodpovedá pôvodne uloženej sankcii a nebolo potrebné ju primerane upraviť. Prokurátor preto považuje dovolanie za nedôvodné a v rámci konečného návrhu ho navrhol odmietnuť postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd ako súd dovolací (ďalej len „dovolací súd“) zistil, že **dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/ Tr. por.), pričom z hľadiska typu konania vo vzťahu k písm. a/ naposledy označeného ustanovenia (dovoláním je napadnuté rozhodnutie o odvolaní proti uznávaciemu rozsudku)**

zákon nerozlišuje, či ide o rozsudok vydaný (vyhlásený) v konaní podľa tretej časti Trestného poriadku (po prejednaní veci na hlavnom pojednávaní), alebo rozsudok uznávací (konanie podľa tretej hlavy piatej časti Trestného poriadku alebo podľa zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z.).

Aj napriek špecifickému charakteru uznávacieho konania je teda ústavne konformným záver, že dovolanie je prípustné aj proti rozsudku vydanému v takom konaní a proti rozhodnutiu, ktorým bolo zamietnuté odvolanie proti uznávaciemu rozsudku alebo ktorým odvolací súd na základe odvolania proti uznávaciemu rozsudku vo veci sám rozhodol. Pre úspešnosť dovolania však musí byť splnený dovolací dôvod podľa úpravy § 371 Tr. por., ktorý sa viaže na uznávacie konanie alebo na rozhodnutie slovenského súdu, ktorý rozhodoval o uznaní (nejde teda o prieskum uznávaného rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo).

Argumenty obvineného predostreté v dovolaní sa primárne týkajú dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., lebo obvinený predovšetkým napáda právnu kvalifikáciu skutkov podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Až z podľa neho nesprávnej právnej kvalifikácie skutkov vyvodzuje záver, že trest, ktorý vykonáva, je nad zákonom stanovenú trestnú sadzbu za ním spáchanú trestnú činnosť (§ 371 ods. 1 písm. h/ Tr. por.).

Rozhodnutie vydané v inom členskom štáte EÚ, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody, možno uznať a vykonať v Slovenskej republike len, ak je splnená podmienka obojstrannej trestnosti, teda ak skutok, pre ktorý bolo rozhodnutie vydané, je trestným činom podľa právneho poriadku štátu pôvodu a súčasne aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Len u vybranej kategórie trestných činov (*tzv. kategorizované alebo tiež katalógové trestné činy, ďalej v texte už kategorizované trestné činy. – pozn. súdu*) sa splnenie podmienky obojstrannej trestnosti neposudzuje. Ak ale nie sú splnené podmienky pre uznanie a vykonanie rozhodnutia bez posudzovania obojstrannej trestnosti v zmysle ustanovení § 4 ods. 2, ods. 3 zákona č. 549/2011 Z.z., potom súd uzná a vykoná rozhodnutie vydané v inom členskom štáte EÚ len v prípade, že skutok predstavuje trestný čin nielen podľa práva štátu pôvodu, ale aj podľa práva vykonávajúceho štátu, teda Slovenskej republiky.

V predmetnom prípade nešlo o žiaden z kategorizovaných trestných činov, preto bol súd rozhodujúci o uznaní a o výkone rozhodnutia nielen povinný skúmať otázku obojstrannej trestnosti, ale predovšetkým bol povinný v odôvodnení svojho rozhodnutia dať jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na to, aká právna kvalifikácia zodpovedá uvedeným skutkom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Len samotné konštatovanie krajského súdu v odôvodnení rozsudku (str. 3 rozsudku, v spise na č. I. 29), že bola splnená podmienka obojstrannej trestnosti a tieto skutky sú trestné aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, považuje dovolací súd za absolútne nedostatočné (!) Toto pochybenie bolo prehliadnuté aj zo strany odvolacieho súdu.

Pritom práve absencia náležitého odôvodnenia spôsobila, že sa obvinený mylne začal domnievať, že skutok má byť podľa právneho poriadku Slovenskej republiky právne kvalifikovaný ako pokračovací prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. so zákonom stanovenou trestnou sadzbu odňatia slobody v rozpätí šesť mesiacov až tri roky. A logicky potom v nadväznosti na to aj tvrdiť, že súdom uznaná sankcia trestu odňatia slobody v trvaní 1440 dní (t. j. 3 roky a 345 dní) je trestom uloženým nad zákonom stanovenú trojročnú trestnú sadzbu za onen trestný čin.

Ohľadom právnej kvalifikácie skutkov podľa právneho poriadku Slovenskej republiky poukazuje dovolací súd na dve stanoviská trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu.

Prvé stanovisko z 12. decembra 2011, sp. zn. Tpj 78/2011, sa týka zjednotenia výkladu zákona v otázkach právnej kvalifikácie skutku vykazujúceho znaky jednočinného súbehu trestného činu krádeže vlámaním podľa § 212 Tr. zák. a trestného činu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 Tr. zák. spáchaného závažnejším spôsobom – vlámaním v zmysle § 138 písm. e/ Tr. zák., pomeru špeciality a zásady ne bis in idem, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 6/2012 pod číslom 116.

Druhé stanovisko z 9. decembra 2014, sp. zn. Tpj 53/2013, sa týka zjednotenia výkladu a aplikácie ustanovenia § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/ alebo písm. b/ Tr. zák. a súbehu trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 Tr. zák., ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR 2/2015 pod číslom 11.

Obe stanoviská sú verejne dostupné na webovom sídle najvyššieho súdu – www.nsud.sk.

Dovolací súd, bez nutnosti podrobnej rekapitulácie obsahu oboch stanovísk, poukazuje len na tie ich právne vety, ktoré sú rozhodujúce pre právne posúdenie tejto veci.

Ak si páchatel prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní, spôsobí tak malú škodu a spácha čin vlámaním, naplní zákonné znaky zločinu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák., pri použití § 138 písm. e/ Tr. zák. Takéto posúdenie činu jeho podradením pod kvalifikovanú skutkovú podstatu je v pomere špeciality ku kvalifikácii skutku podľa § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., ktorá sa použije len vtedy, ak páchatel krádežou vlámaním nespôsobí ani malú škodu (§ 125 ods. 1 Tr. zák.).

Ak je jednočinný súbeh dvoch alebo viacerých trestných činov podľa znakov ich základných skutkových podstát možný, avšak tá istá okolnosť podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby duplicitne, bude táto okolnosť v rámci súbežnej kvalifikácie činu použitá ako okolnosť, ktorá podmieňuje použitie vyššej trestnej sadzby len pri aplikácii toho ustanovenia osobitnej časti Trestného zákona, ktorého kvalifikovanej skutkovej podstate zodpovedá vyššia trestná sadzba oproti inej konkurujúcej sadzbe, resp. ustanoveniu. Keďže ide o ten istý čin (skutok) a tú istú skutkovú okolnosť, výška trestnej sadzby bude určujúcim kritériom vzťahu špeciality, ktorý determinuje výber právnej kvalifikácie trestného činu.

Ak je spáchaný trestný čin krádeže vlámaním (§ 122 ods. 4 Tr. zák.) a zmocnením sa cudzej veci je spôsobená malá škoda, ide o naplnenie zákonných znakov trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. Jednočinný súbeh s trestným činom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák. je možný, je však vylúčená možnosť posúdenia predmetného skutku aj podľa odseku 2 písm. a/ tohto ustanovenia, lebo spáchanie činu vlámaním je už obsiahnuté v posúdení skutku (trestného činu) podľa ods. 4 písm. b/ § 212 Tr. zák. (uplatní sa pravidlo špeciality a zásada ne bis in idem).

Ak ide vo vyššie uvedených súvislostiach o prekonanie prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu, ktoré nie je možné kvalifikovať ako vlámanie, je potrebné použiť znak uvedený v § 194 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. a nie je možné použiť znak vlámania uvedený v § 212 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. (a teda ani túto právnu kvalifikáciu), alebo uvedený v § 212 ods. 4 písm. b/ Tr. zák. (ako závažnejší spôsob konania). Kvalifikácia trestného činu krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu je potom závislá od výšky spôsobenej škody (musí ísť aspoň o malú škodu).

O naposledy uvedenú situáciu prekonania prekážky, ktorej účelom je zabrániť vniknutiu, a to bez vlámania, teda bez použitia sily alebo ľsti, môže ísť napríklad pri preskocení alebo prelezení plotu s ochrannou (nielen okrasnou) funkciou.

Ako je zrejmé zo skutkovej vety výroku o vine uznaného rozsudku, obvinený spáchal na území Rakúskej republiky postupne v relatívne krátkom časovom slede (4. apríla 2012, 22. mája 2012 a 2. novembra 2012) tri krádeže vlámaním do obytných domov, pri ktorých poškodeným odcudzil rôzne veci v celkovej hodnote 11.412,99 eur.

S poukazom na citované ustanovenia Trestného zákona a právne závery z oboch stanovísk dovolací súd konštatuje, že skutky spáchané obvineným je podľa právneho poriadku Slovenskej republiky treba právne kvalifikovať ako pokračovací zločin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e/ Tr. zák. spáchaný v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Tr. zák.

Z uvedeného je teda zrejmé, že obvinený spáchané skutky nepodradil pod príslušné ustanovenia slovenského Trestného zákona správne, resp. svoje konanie takpovediac „podkvalifikoval“ vo svoj prospech.

Za tieto trestné činy by bolo možné páchatel'a podľa právneho poriadku Slovenskej republiky potrestať trestom odňatia slobody v zákonom stanovenom rozpätí **tri až desať rokov** (tu pozri ust. § 212 ods. 4 Tr. zák.).

Obvinenému uložený nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere 1440 dní (t. j. 3 roky a 345 dní) je teda trestom uloženým v rámci zákonom stanovenej sadzby tri až desať rokov (*pri jej dolnej hranici – pozn. súdu*) a zároveň je prípustným druhom trestu, lebo trest odňatia slobody je možné uložiť za každý trestný čin uvedený v osobitnej časti Trestného zákona.

Dovolacie námietky obvineného sú tak celkom zjavne neopodstatnené.

So zreteľom na to, že v posudzovanej trestnej veci je evidentne zrejmé, že nie sú splnené podmienky dovolania podľa § 371 Tr. por., dovolací súd dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

4.

ROZHODNUTIE

I. Nejde o dobrovoľné konanie páchatel'a, vyvolávajúce zánik trestnosti činu v zmysle § 13 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 Trestného zákona, ak bol páchatel' pristihnutý pri páchaní trestného činu ešte pred jeho dokonaním a zasahujúcemu policajtovi alebo inej osobe sa priznal k úmyslu spáchať (dokonať) trestný čin. Dobrovoľné oznámenie, zodpovedajúce ustanoveniu § 13 ods. 3 písm. b/ alebo § 14 ods. 3 písm. b/ Trestného zákona, musí byť teda vlastnou iniciatívou páchatel'a, nie len reakciou na služobný zákrok polície spojený s už zisteným podozrením z páchania trestného činu.

II. Znak „a už bol odsúdený za trestný čin vraždy“ v zmysle § 144 ods. 2 písm. a/ Trestného zákona je naplnený aj pri predchádzajúcom odsúdení za taký trestný čin spáchaný v štádiu prípravy alebo pokusu (§§ 13 alebo 14 Trestného zákona), nakoľko aj v týchto prípadoch ide o spáchanie trestného činu (odseky 2 naposledy označených ustanovení).

To platí aj o iných zákonných formuláciách, pokrývajúcich recidívu trestnej činnosti (napr. prít'azujúca okolnosť v zmysle § 37 písm. m/ Trestného zákona - „bol už za trestný čin odsúdený“).

Výnimkou z uvedeného je formulácia „hoci aj v štádiu pokusu“ uvedená v § 47 ods. 2 Trestného zákona, nakoľko vylučuje štádium prípravy na zločin len pri použití mimoriadne sprísňujúceho inštitútu, ktorým je obligatórne uloženie trestu odňatia slobody na doživotie (s určitými výnimkami) pri treťom (alebo ďalšom) odsúdení za aj inak podstatne menej prísne trestné činy, napr. zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona (trestná sadzba tri roky až osem rokov). Pri odsúdení, ktorým dôjde k uloženiu trestu s použitím § 47 ods. 2 Trestného zákona je vylúčené dokonca aj štádium pokusu úmyselného trestného činu.

III. Ak sa súd aj strany (prokurátor a obžalovaný) v intenciách § 263 ods. 1 Trestného poriadku zhodnú na okolnosti, že osobný výsluch svedka na hlavnom pojednávaní nie je potrebný a že postačuje prečítanie zápisnice o jeho skoršom výsluchu, môže ísť aj o rozhodujúci dôkaz (podstatný pre rozhodnutie o vine).

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. septembra 2016, sp. zn. 1 TdoV 4/2016).

Vyššie uvedeným uznesením Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol dovolanie obvineného J. U., podané proti rozsudku najvyššieho súdu z 2. decembra 2015, sp. zn. 3 To 11/2015.

Z o d ô v o d n e n i a :

Napadnutým rozsudkom najvyšší súd Slovenskej republiky o odvolaní obvineného J. U. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu v Pezinku z 1. októbra 2015, sp. zn. PK-2T/18/2015, rozhodol takým spôsobom, že podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr. por. tento zrušil vo výroku o ochrannom dohľade a v zmysle § 322 ods. 3 Tr. por. obvinenému sám uložil podľa §§ 76 ods. 1, 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad vo výmere 1 roka. Zároveň mu podľa § 77 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. a § 455 Tr. por. uložil povinnosť ihneď po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody sa jedenkrát v kalendárnom týždni osobne hlásiť u probačného a mediačného úradníka okresného súdu v mieste svojho pobytu.

Prvostupňovým rozsudkom bol obvinený J. U. uznaný vinným zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. e/ Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. b/ Tr. zák., a to na tom skutkovom základe, že

dňa 15. decembra 2014 si s vopred uváženou pohnútkou usmrtiť poškodeného, R. B., nar. X., bytom Š.-S., Š., P. č. X./X., v presne nezistenom čase, vo večerných hodinách, v meste Š.-S., zobral z rodinného domu, na ul. A. X., revolver zn. Atak Arms Ltd., model STREAMER R1, kaliber 6mm ME Flobert, v.č. X. s vloženými 2 ks mosadzných nábojníc, ktoré tvorili súčasť nábojov s okrajovými zápalmi kalibru 6mm ME Flobert, výrobcu Seiller&Bellot a 3 ks nábojov s okrajovým zápalom kalibru 6mm ME Flobert, výrobcu zn. Seiller&Bellot, s mosadznými nábojnicami, ktoré sú laborované sférickými olovenými strelami a samonabíjaciu pištoľ zn. Walther model PP (plynovka), kalibru 9 mm P.A.Blanc, v.č. G. so zásobníkom, a následne odišiel k pohostinstvu U D., ktoré sa nachádza na ul. Š. v obci Š.-S., a tu sa postavil pred odostreté okno pohostinstva, kde sa v tom čase okrem iných nachádzal aj poškodený R. B., ktorému ukázal jednu zo

strelných zbraní, ktoré mal so sebou a ľavou rukou si prešiel krížom pod krk, na čo poškodený z obavy o svoj život a zdravie telefonicky privolal hliadku PZ, ktorá následne J. U. našla na ulici pred obytným domom poškodeného R. B., a na ich výzvu, čo tam robí, tento hliadke uviedol, že čaká na R. B., ktorého chce zabiť za to, čo mu urobil pred dvomi rokmi, a že sa mu chce za to pomstiť, na čo bol príslušníkmi PZ predvedený a strelné zbrane, ktoré mal pri sebe, na výzvu príslušníkov PZ dobrovoľne vydal, pričom uvedené zbrane a strelivo sú v zmysle ustanovenia zákona č. 190/2003 Z.z. v platnom znení, považované za strelivo a zbrane kategórie D, ktoré môže nadobudnúť do vlastníctva právnická alebo fyzická osoba staršia ako 18 rokov, ktorá je v plnom rozsahu spôsobilá na právne úkony, pričom J. U. bol dňa 1. júna 2000 rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 1T 8/2000 uznaný za vinného z pokusu trestného činu vraždy podľa § 8 ods. 1 k § 219 ods. 1 Tr. zák. č 140/1961 Zb.

Za to bol odsúdený podľa §§ 144 ods. 2, 39 ods. 2 písm. a/, 39 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. s prihladnutím na § 38 ods. 2, ods. 8 Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 10 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia (§ 48 ods. 4 Tr. zák.).

Podľa §§ 76 ods.1, 78 ods. 1 Tr. zák. mu bol zároveň uložený ochranný dohľad v trvaní dva roky, podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. trest prepadnutia vecí - revolveru ATAK Arms Ltd., model STREAMER R1, cal. 6mm ME Flobert, v.č. X., a napokon podľa § 73 ods. 2 písm. d/ Tr. zák. i ústavné protialkoholické liečenie.

Obvinený J. U. podal proti vyššie citovanému rozsudku najvyššieho súdu prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie, ktoré bolo doručené prvostupňovému súdu 18. januára 2016.

Ako právne dôvody dovolania uviedol dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. c/, písm. g/ a písm. i/ Tr. por., teda že bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu, že rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané v súlade so zákonom a že ide o nesprávnu právnu kvalifikáciu činu (ako trestného činu, hoci o trestný čin nejde, s argumentačnou alternatívou, že nejde o obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy).

Vecne (§ 374 ods. 1 Tr. por.) dovolateľ rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo, vytkol chyby, ktoré sú (obsahovo) uvedené v ďalšej časti tohto odôvodnenia, ktorá sa aj s uplatnenými námietkami vysporiadava.

Prokurátor sa na výzvu predsedu senátu súdu prvého stupňa (§ 376 Tr. por.) k podanému dovolaniu písomne nevyjadril.

Dovolací súd zistil, že dovolanie nie je potrebné odmietnuť z formálnych dôvodov (§ 382 písm. a/, b/, alebo d/ až f/ Tr. por.). Zároveň však zistil, že **nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 (ods. 1) Tr. por.**

Konkrétne k jednotlivým dovolacím námietkam:

Trestnosť činu zanikla účinnou ľútosťou, ku ktorej došlo oznámením úmyslu usmrtiť poškodeného policajnej hliadke, a to v zmysle § 13 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. - dôvod dovolania uplatnený podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Podľa tohto ustanovenia trestnosť prípravy na zločin zaniká, ak páchatel' dobrovoľne urobil o príprave na zločin oznámenie orgánu činnému v trestnom konaní alebo Policajnému zboru v čase, keď nebezpečenstvo, ktoré vzniklo záujmu chránenému týmto zákonom z podniknutej prípravy, sa mohlo ešte odstrániť.

Ako je v skutkovej vete výslovne uvedené, policajná hliadka bola privolaná poškodeným na základe obáv vyplývajúcich z konkludentných vyhrážok poškodeného, preto nie je splnený prvok dobrovoľnosti v zmysle citovaného ustanovenia.

Nejde o dobrovoľné konanie páchatel'a, vyvolávajúce zánik trestnosti činu v zmysle § 13 ods. 3 písm. a/ alebo b/ (resp. § 14 ods. 3 písm. a/ alebo b/) Tr. zák., ak bol páchatel' pristihnutý pri páchaní trestného činu ešte pred jeho dokonaním a zasahujúcemu policajtovi alebo inej osobe sa priznal k úmyslu spáchať (dokonať) trestný čin. Dobrovoľné oznámenie, zodpovedajúce ustanoveniu § 13 ods. 3 písm. b/

alebo § 14 ods. 3 písm. b/ Tr. zák., musí byť teda vlastnou iniciatívou páchatel'a, nie len reakciou na služobný zákrok polície spojený s už zisteným podozrením z páchania trestného činu.

Nebol naplnený znak „a už bol odsúdený za trestný čin vraždy“ v zmysle § 144 ods. 2 písm. a/ Tr. zák., nakoľko pri predchádzajúcom odsúdení išlo o trestný čin vraždy „len“ v štádiu pokusu - dôvod dovolania uplatnený podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Znak „a už bol odsúdený za trestný čin vraždy“ v zmysle § 144 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. je naplnený aj pri predchádzajúcom odsúdení za taký trestný čin spáchaný v štádiu prípravy alebo pokusu (§§ 13 alebo 14 Tr. zák.), nakoľko aj v týchto prípadoch ide o spáchanie trestného činu (odseky 2 naposledy označených ustanovení).

To platí aj o iných zákonných formuláciách, pokrývajúcich recidívu trestnej činnosti (napr. priťažujúca okolnosť v zmysle § 37 písm. m/ Tr. zák. - „bol už za trestný čin odsúdený“).

Výnimkou z uvedeného je formulácia „hoci aj v štádiu pokusu“ uvedená v § 47 ods. 2 Tr. zák., nakoľko vylučuje štádium prípravy na zločin len pri použití mimoriadne sprísňujúceho inštitútu, ktorým je obligatórne uloženie trestu odňatia slobody na doživotie (s určitými výnimkami) pri treťom (alebo ďalšom) odsúdení za aj inak podstatne menej prísne trestné činy, napr. zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. (trestná sadzba tri roky až osem rokov) - pri odsúdení spojenom s uložením takého trestu je vylúčené dokonca aj štádium pokusu.

Svedkovia S. a H. neboli vypočutí na hlavnom pojednávaní, ale boli čítané ich výpovede z prípravného konania - dôvod dovolania podľa zákona uplatniteľný podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por.

Uvedené zodpovedá skutočnosti, avšak k čítaniu došlo pri splnení podmienok § 263 ods. 1 Tr. por.

Podľa tohto ustanovenia - namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi alebo jej podstatnú časť, ak s tým súhlasí prokurátor a obžalovaný a súd nepovažuje osobný výsluch za potrebný.

§ 211 ods. 1 Tr. por. v znení účinnom do 30. septembra 1994 znel:

Namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi iba na základe rozhodnutia súdu, ak pre menší význam dokazovanej skutočnosti alebo so zreteľom na povahu ostatného dôkazného materiálu súd nepokladá osobný výsluch za nevyhnutný a

a/ prokurátor i obžalovaný s tým súhlasia, alebo

b/ osobný výsluch svedka by bol spojený s neprimeranými ťažkosťami alebo trovami.

Zásadným rozdielom čítania svedeckej výpovede so súhlasom prokurátora a obžalovaného podľa § 263 ods. 1 Tr. por. oproti právnej úprave účinnej do 30. septembra 1994 (§ 211 ods. 1 Tr. por. v označenom znení) je okolnosť, že čítanie zápisnice o výsluchu svedka nezávisí na význame dokazovanej skutočnosti a povahe ostatného dôkazného materiálu. To je signifikantné z hľadiska historického výkladu.

Ak sa súd aj strany (prokurátor a obžalovaný) v intenciách § 263 ods. 1 Tr. por. zhodnú na okolnosti, že osobný výsluch svedka na hlavnom pojednávaní nie je potrebný a že postačuje prečítanie zápisnice o jeho skoršom výsluchu, môže ísť aj o rozhodujúci dôkaz (podstatný pre rozhodnutie o vine).

Nebol teda ani pri vykonaní uvedeného dôkazu porušený zákon.

Všetky dovolacie námietky sú teda mimo uplatnených a akýchkoľvek obvineným uplatniteľných dôvodov dovolania (teda dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Tr. por.). Preto bolo dovolanie nutné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por. ako zrejme nedôvodné.

5.

ROZHODNUTIE

I. Ak došlo k uznaniu rozhodnutia súdu iného štátu, či už podľa Trestného poriadku alebo podľa zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z., podmienky pre podmiennečné prepustenie sa vždy posudzujú podľa Trestného zákona (Slovenskej republiky), nie podľa práva štátu, ktorého rozhodnutie sa po jeho uznaní vykonáva (štátu pôvodu).

II. Materiálnu podmienku možnosti očakávať, že odsúdený v budúcnosti povedie riadny život v zmysle § 66 ods. 1 písm. b/ Trestného zákona je potrebné i v prípade uvedenom v bode I. skúmať aj pri zohľadnení okolností predchádzajúceho života odsúdeného, vrátane jeho skorších odsúdení.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. apríla 2016, sp. zn. 5 Urtost 2/2016).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyššie označeným uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol sťažnosť odsúdeného J. B. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 23. februára 2016, sp. zn. 1 Ntc 2/2016.

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) zamietol žiadosť odsúdeného J. B. podľa § 66 ods. 1 písm. b/ a ods. 2 Tr. zák. o podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený rozsudkom krajského súdu zo 14. februára 2013, sp. zn. 3 Ntc 15/2012, v spojení s uznesením najvyššieho súdu z 26. marca 2013, sp. zn. 5 Urto 2/2013, vo výmere 6 (šesť) rokov.

V uznesení krajský súd skonštatoval, že formálna podmienka pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu splnená bola, keďže dve tretiny uloženého trestu si odsúdený J.B. vykonal dňa 29. decembra 2015.

Pokiaľ išlo o naplnenie materiálnych podmienok, vo vzťahu k prvej z nich – „*odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie*“, súd poznamenal, že o pozitívnom hodnotení odsúdeného J. B. zo strany riaditeľa príslušného ústavu na výkon trestu nemal pochybnosť.

Druhú materiálnu podmienku – „*môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život*“, však v jeho prípade považoval za nenaplnenú. Krajský súd zdôraznil, že odsúdený J. B. má 12 záznamov v trestnom registri a v období od roku 1998 až do ostatného spáchania zločinu lúpeže v Rakúskej republike, sa v relatívne krátkom časovom období opakovane dopúšťal tzv. domových krádeží. Na základe tejto skutočnosti dospel k záveru, že zákonné dôvody pre podmiennečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody nie sú dané.

Proti tomuto uzneseniu dňa 24. februára 2016 podal odsúdený J. B. sťažnosť a žiadal, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie zmenil a jeho žiadosti o podmiennečné prepustenie vyhovel.

V sťažnosti namietal, že krajský súd nepostupoval správne, keďže všetky podmienky podľa § 66 Tr. zák. splnil. Jeho prepustenie odporučil tiež riaditeľ ústavu na výkon trestu a na verejnom zasadnutí 2. februára 2016 s prepustením odsúdeného J. B. súhlasil aj prokurátor, hoci po troch týždňoch svoj názor zmenil.

Za hlavný argument pre podmiennečné prepustenie považoval odsúdený J. B. údajné porušenie § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“), keďže v jeho prípade nebola dôsledne dodržaná dohoda o uznávaní cudzozemských rozsudkov. Odsúdený J. B. namietal, že s rakúskymi úradmi podpísal dohodu podľa § 133a Trestného poriadku Rakúskej republiky, podľa ktorej sa zaviazal, že nevstúpi na územie Rakúskej republiky na obdobie 10 rokov, za čo mu mala byť odpustená polovica, minimálne však tretina uloženého trestu odňatia slobody. „*Keby som proti svojej vôli nebol prevezený na Slovensko, z rakúskeho výkonu trestu by som bol prepustený najneskôr dňa 29. decembra 2015, v deň, kedy som si odpykal dve tretiny trestu.*“ Ako odsúdený J. B. dodal, krajský súd pri svojom rozhodovaní túto skutočnosť nezohľadnil, a to napriek tomu, že Slovenská republika sa zaviazala, že dôsledne dodrží rozsudok cudzozemského súdu, ako aj všetky dohody, ktoré s ním súvisia.

Na podporu svojich tvrdení odsúdený J. B. poukázal na uznesenie Krajského súdu v Bratislave z 15. decembra 2015, sp. zn. 3 Ntc 2/2013, ako aj uznesenie Krajského súdu v Žiline z 13. mája 2015, sp. zn. Ntc 35/2014. V oboch týchto prípadoch malo ísť o „*ľudí, ktorí boli podobne ako ja odsúdení rakúskymi súdmi, majú bohatý register trestov, no príslušné krajské súdy ich aj tak prepustili.*“

Záverom odsúdený J. B. uviedol, že súd pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení nesmie prihliadať na predchádzajúci život odsúdeného, keďže uvedená okolnosť už raz bola predmetom posudzovania, a to pri rozhodovaní súdu o druhu a výmere trestu (§ 38 Tr. zák.).

Najvyšší súd postupom podľa § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výroku napadnutého uznesenia, proti ktorému odsúdený J. B. podal sťažnosť, ako aj konanie tomuto výroku predchádzajúce a dospel k záveru, že **sťažnosť odsúdeného J. B. nie je dôvodná.**

Podľa § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z.z. súd, ktorý rozhodol o uznaní a výkone rozhodnutia, je oprávnený prijať všetky následné rozhodnutia spojené s výkonom trestnej sankcie vrátane podmieničného prepustenia odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 1 písm. b/ Tr. zák. súd môže odsúdeného podmienične prepustiť na slobodu, ak odsúdený vo výkone trestu plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a môže sa od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život, a ak ide o osobu odsúdenú za zločin po výkone dvoch tretín uloženého nepodmieničného trestu odňatia slobody alebo rozhodnutím prezidenta Slovenskej republiky zmierneného nepodmieničného trestu odňatia slobody.

Podľa § 66 ods. 2 Tr. zák. pri rozhodovaní o podmieničnom prepustení súd prihliadne aj na to, v akom ústave na výkon trestu odsúdený trest vykonáva.

Z vyššie citovaných ustanovení plynie, že pre podmieničné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je nutné, aby odsúdený kumulatívne splnil dve podmienky. Formálnu – vykonal trest v zákonom stanovenej dobe a materiálnu – plnením svojich povinností a svojím správaním preukázal polepšenie a možno od neho očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.

Pokiaľ ide o formálnu podmienku, tú odsúdený J. B. splnil po vykonaní dvoch tretín trestu dňa 29. decembra 2015.

Pokiaľ ide o materiálnu podmienku, v prospech odsúdeného J. B. svedčí správa riaditeľa ústavu na výkon trestu z 26. januára 2016, v ktorej sa konštatuje, že jeho správanie bolo na požadovanej úrovni, odsúdený rešpektoval pokyny príslušníkov, bol preradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia, trikrát disciplinárne odmenený, so vzornou pracovnou morálkou, udržiaval kontakty s rodinou atď. Súd tiež prihliadol na vyjadrenia M.S. a Ing. P.H., ktorí odsúdeného J. B. po jeho prípadnom podmieničnom prepustení sľubovali zamestnať, ako aj čestné prehlásenie P. B., ktorý mu ponúkol byt do osobného užívania.

Na druhej strane, najvyšší súd v zhode s krajským súdom dospel k záveru, že **opakované páchanie druhovo identickej trestnej činnosti – tzv. domových krádeží, ktorých sa odsúdený J.B. v relatívne krátkom časovom úseku (od r. 1998 – 2011) dopustil v jedenástich prípadoch, a to tak na území Slovenskej, ako aj Českej republiky, svedčí o tom, že v jeho prípade nemožno očakávať, že v budúcnosti povedie riadny život.**

Napokon aj v správe riaditeľa ústavu na výkon trestu sa s prihliadnutím na tieto trestné činy, ako aj na ostatný **najzávažnejší skutok – zločin lúpeže spáchaný v Rakúskej republike, konštatuje menej priaznivá resocializačná prognóza.**

Vo vzťahu k námietkam odsúdeného J. B. najvyšší súd upozorňuje, že na podmieničné prepustenie z výkonu trestu neexistuje „právny nárok“, ktorého by sa mohol domáhať ihneď, ako sa po určitú zákonom stanovenú dobu správal vo výkone trestu slušne a vzorne si plnil uložené povinnosti. „*Zmysel podmieničného prepustenia z výkonu trestu odňatia slobody nie je v tom, aby za dobré správanie, prípadne za dobrú prácu vo výkone trestu, bol páchatel automaticky prepustený po odpykaní stanovenej doby na slobodu, bez zreteľa na to, aká je prognóza jeho ďalšieho správania.*“

Podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody je totiž na mieste len v tom prípade, ak vzhľadom ku všetkým okolnostiam, ktoré môžu mať v tomto smere význam, je odôvodnený predpoklad, že odsúdený povedie aj na slobode riadny život a že tu nie je pre spoločnosť príliš veľké riziko recidívy.“ (ŠÁMAL, P. a kol. Trestní zákoník I. § 1 až 139. Komentár. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2009, s. 952).

Takouto okolnosťou, ktorá má pri rozhodovaní o podmienečnom prepustení význam, je podľa odbornej literatúry, ako aj bohatej rozhodovacej praxe najvyššieho súdu (viď napr. uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 3 Urtost 3/2015, sp. zn. 3 Urtost 1/2015, sp. zn. 6 Urtost 1/2015), **aj predchádzajúci spôsob života odsúdeného, vrátane jeho trestnej činnosti.**

Najvyšší súd sa teda nestotožnil s názorom odsúdeného J. B., že na jeho predchádzajúcu trestnú činnosť nemožno pri rozhodovaní o podmienečnom prepustení prihliadať. Naopak, keďže posúdenie otázky prípadnej recidívy je svojím spôsobom vždy len predpokladom vysloveným s väčšou či menšou mierou pravdepodobnosti, súd je vždy odkázaný na objektívne okolnosti, medzi ktoré je nutné považovať aj doterajšie sklony odsúdeného k páchaniu trestnej činnosti.

Pokiaľ ide konkrétne o odsúdeného J. B., najvyšší súd zdôrazňuje, že tento dostal zo strany spoločnosti opakovane možnosť preukázať (či už uloženým peňažným trestom, podmienečným odkladom trestu odňatia slobody, podmienečným prepustením z výkonu trestu), **že „miernejší trest“ na jeho nápravu postačuje.** Žiaľ, nestalo sa a k páchaniu trestnej činnosti sa odsúdený J. B. vrátil aj napriek ďalším uloženým nepodmienečným trestom, ktoré vykonal v celom rozsahu.

Vo vzťahu k rozhodnutiam, na ktoré odsúdený J. B. poukázal, najvyšší súd poznamenáva, že ide o rozhodnutia prvostupňových súdov, ktoré neboli zo strany nadriadeného súdu podrobené prieskumu a boli podľa § 176 ods. 3 Tr. por. vyhotovené v zjednodušenej písomnej forme.

Pokiaľ ide o hlavný argument, za ktorý odsúdený J. B. považuje údajné porušenie § 18 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z., najvyšší súd uvádza, že **na podmienečné prepustenie z výkonu trestu odňatia slobody sa u osôb, ktoré svoj trest vykonávajú na území Slovenskej republiky na základe predtým uznaného cudzieho rozhodnutia, plne vzťahuje slovenský Trestný zákon.**

Uvedený záver vyplýva tak z dôvodovej správy k predmetnému ustanoveniu, ako aj z čl. 17 ods. 1 Rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii (ďalej len „Rámcové rozhodnutie“), v ktorom sa uvádza, že **výkon trestu sa riadi právom vykonávajúceho štátu.** Pokiaľ odseky 2 a 3 neustanovujú inak, **orgány vykonávajúceho štátu sú ako jedině príslušné rozhodovať o postupoch výkonu a určovať všetky s tým súvisiace opatrenia vrátane dôvodov na predčasné alebo podmienečné prepustenie.**

Hoci v odseku 4 citovaného ustanovenia Rámcového rozhodnutia sa uvádza, že členské štáty môžu stanoviť, že pri každom rozhodnutí o predčasnom alebo podmienečnom prepustení sa môže brať ohľad aj na tie ustanovenia vnútroštátneho práva uvedené štátom pôvodu, podľa ktorých má daná osoba nárok na predčasné alebo podmienečné prepustenie v istom stanovenom čase, v danom prípade išlo o dobrovoľnú transpozíciu, ktorú Slovenská republika neprebrala (viď tabuľka zhody).

Rovnako si najvyšší súd dovoľuje upriamiť pozornosť na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 6. októbra 2015, sp. zn. III. ÚS 498/2015, podľa ktorého:

„Existencia odlišných podmienok výkonu trestu odňatia slobody vrátane predpokladov podmienečného prepustenia je v jednotlivých štátoch prirodzená a skutočnosť, že v niektorých aspektoch sa tieto podmienky môžu subjektívne javiť ako prísnejšie, ešte neznamená, že napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu sťažovateľom označených práv ústavne nezlučiteľnou aplikáciou (výkladom) zákona o uznávaní a výkone rozsudkov.“

Inými slovami, **z pohľadu splnenia podmienok pre podmienečné prepustenie z výkonu trestu odsúdeným J. B. nie je relevantné, či ich spĺňa podľa práva Rakúskej republiky** (a teda či prípadne uzavrel dohodu, na základe ktorej mal byť z výkonu trestu podmienečne prepustený), **keďže na jeho situáciu sa vzťahuje výlučne § 66 slovenského Trestného zákona.**

Napriek tomu, najvyššiemu súdu nedá nespomenúť rozsudok Krajského súdu v Korneuburg z 29. marca 2012, sp. zn. 602 Hv 1/12y, v ktorom sa senát vo vzťahu k osobe odsúdeného J.B. vyjadril nasledovne (v úradnom preklade):

*„Na základe týchto dôvodov je uvalený trest odňatia slobody v dobe trvania šiestich rokov pre J. B. primeraný páchatelovi, činu a vine. Na základe tej okolnosti, že obžalovaný neovplyvnený svojim predchádzajúcim odsúdením spred 3 mesiacov kvôli krádeži vlámaním znovu spáchal majetkový delikt a tento raz pri použití hrozby so súčasným ohrozením tela a života, **musí sa trest vykonať v plnom rozsahu, aby páchatel mal pred očami nepravosť svojho činu v dostačujúcom rozsahu a aby sa v budúcnosti zdržal spáchania ďalších trestných konaní tohto druhu.**“*

Vzhľadom na vyššie uvedené okolnosti najvyšší súd nepovažoval sťažnosť odsúdeného J.B. za dôvodnú, a preto ju podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol.

6.

ROZHODNUTIE

Pri skúmaní obojstrannej trestnosti podľa § 16 ods. 1 písm. b/ zákona č. 549/2011 Z.z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z. je rozhodujúce, či konkrétny skutok, ak by bol spáchaný na území Slovenskej republiky, by bol sám osebe trestným činom, bez ohľadu na jeho právnu kvalifikáciu podľa práva štátu pôvodu. Neposudzuje sa teda, či by odsúdená osoba, ak by bola orgánmi Slovenskej republiky trestne stíhaná, bola uznaná za vinnú a aký trest by jej bol uložený.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2016, sp. zn. 2 Urto 2/2016).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyššie uvedeným rozsudkom na podklade odvolania prokurátora proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 6. apríla 2016, sp. zn. 4Ntc/39/2015, podľa § 518 ods. 4 Tr. por. napadnutý rozsudok zrušil a sám vo veci rozhodol tak, že podľa § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z.z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z.z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z.z.“) sa

u z n á v a a v y k o n á

rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Graz, Rakúska republika z 15. apríla 2015, č. 9Hv 27/15i, ktorým bola slovenská štátna občianka I. M. uznaná vinnou, že

sčasti vo vedomej a úmyselnej spolupráci s dolu uvedenými samostatne stíhanými osobami v Grazi

A. počas dolu uvedených časov dolu uvedeným osobám sčasti násilím, sčasti hrozbou bezprostredného ohrozenia zdravia alebo života (§ 89), sčasti vzala, sčasti si vynútila cudzie hnutelné veci s úmyslom sa ich privlastnením protiprávne obohatiť, konkrétne

1. dňa 26. novembra 2014 osobe menom DI W.O. tým, že ho zvalila na zem a privlastnila si jeho peňaženku v hodnote 15,- eur vrátane cestovných lístkov v hodnote okolo 12,- eur,

2. dňa 28. novembra vo vedomej a úmyselnej spolupráci s doposiaľ neznámym páchatel'om hrozila osobe menom G.B. tak, že G.B. v oblasti driekovej chrbtice priložila prsty, čím predstierala zbraň, pričom ho vyzvala, aby im dal peňaženku a oni ho potom pustia na slobodu, aby si však dával pozor, keďže má v ruke zbraň, a tak ho prinútili k vydaniu hotovosti vo výške 40,- eur a k viacerým výberom hotovosti z bankomatu v celkovej výške 360,- eur, pričom si peniaze privlastnili a taktiež si z bytu G.B. vzali jeden notebook v hodnote 959,- eur, jeden externý pevný disk v hodnote 33,- eur, jeden mobilný telefón v hodnote 450,- eur, príbor v hodnote 20,- eur, jednu cestovnú tašku v hodnote 20,- eur, nože v hodnote 80,- eur, čistiace prostriedky v hodnote 100,- eur, jeden holiaci strojček v hodnote 100,- eur a jedny slnečné okuliare v hodnote 149,- eur a jednu škatuľu na drobné peniaze s obsahom 20,- eur,

3. dňa 3. decembra 2014 vo vedomej a úmyselnej spolupráci so samostatne stíhanými osobami K.H., M.M. a L.M. osobe menom K.P. tým, že ho spoločne zvalili na zem, držali ho a vzali mu peňaženku s hotovosťou vo výške 20,- eur,

B. dňa 28. novembra 2014 s doposiaľ neznámym páchatel'om vo vedomej a úmyselnej spolupráci protiprávne väznili G.B. a to tak, že po čine, ktorý je uvedený pod bodom A.2., z vonkajšej strany uzamkli dvere bytu G.B., ktorý sa nachádza na treťom poschodí, pričom kľúč nechali z vonkajšej strany zastrčený v zámku,

C. dňa 26. novembra 2014 v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom A.1., utajila bezhotovostné platobné prostriedky, s ktorými nesmela nakladať, konkrétne bankomatovú kartu a kreditnú kartu osoby menom DI W.O., a to s úmyslom zabrániť tomu, aby boli použité v právnom styku, a to tak, že ich zahodila na verejnej toalete v mestskej časti Graz-Andritz,

D. dňa 7. decembra 2014 vo vedomej a úmyselnej spolupráci so samostatne stíhanou osobou menom K.H. vzala cudzie hnutelné veci v celkovej hodnote neprevyšujúcej 3.000,- eur, konkrétne peňaženku neznámej hodnoty, ako aj hotovosť vo výške 1.300,- eur a to osobe menom G.S. a s úmyslom sa privlastnením protiprávne obohatiť,

E. utajila dolu uvedené doklady, s ktorými nesmela nakladať, a to s úmyslom zabrániť tomu, aby boli oprávnenými osobami použité v právnom styku ako dôkaz o právach a skutočnostiach, ktoré dokladujú, konkrétne

1. dňa 26. novembra 2014 v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom A.1., vodičský preukaz, občiansky preukaz, kartičku sociálneho poistenia, jeden režijný preukaz, ako aj rôzne zákaznicke karty osoby menom DI W.O.,

2. v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom D. zákaznicke karty a vodičský preukaz osoby menom G.S.,

čím spáchala v bode A. zločin lúpeže podľa § 142 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka, v bode B. prečin pozbavenia osobnej slobody podľa § 99 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka, v bode C. prečin odcudzenia bezhotovostných platobných prostriedkov podľa § 241e ods. 3 rakúskeho Trestného zákonníka, v bode D. prečin krádeže podľa § 127 rakúskeho Trestného zákonníka a v bode E. prečin utajenia dokladov podľa § 229 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka, za ktoré jej bol uložený podľa § 28 ods. 1, § 39 a § 142 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov.

Podľa § 48 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. bola odsúdená na výkon trestu odňatia slobody zaradená do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Z o d ô v o d n e n i a :

Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom zo 6. apríla 2016, sp. zn. 4Ntc/39/2015, podľa § 16 ods. 1 písm. b/ zákona č. 549/2011 Z. z. odmietol uznať rozsudok Krajského súdu pre trestné veci Graz z 15. apríla 2015, sp. zn. 9Hv 27/15i (ďalej tiež „rozsudok štátu pôvodu“) a vykonať trest odňatia slobody vo výmere šesť rokov, ktorý bol týmto rozsudkom uložený občanovi Slovenskej republiky I. M.

Ako vyplýva z odôvodnenia tohto rozsudku, krajský súd vychádzal z toho, že štát pôvodu sa dožaduje uznania a výkonu rozhodnutia týkajúceho sa viacerých trestných činov, spáchaných viacerými skutkami, pričom podľa názoru krajského súdu, priradenie jedného z dotknutých trestných činov (uvedeného pod bodom B. rozsudku štátu pôvodu) ku kategóriám vyplývajúcim z § 4 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z., ho nezavaruje povinnosti skúmať obojstrannú trestnosť pri zvyšných trestných činoch uvedených v rozhodnutí, o uznanie a výkon ktorého ide (konkrétne pod bodmi A., C., D. a E. rozsudku štátu pôvodu), a ktoré neboli štátom pôvodu v doručenom osvedčení označené priradením k jednej alebo viacerým kategóriám trestných činov uvedených v už zmienenom ustanovení.

V nadväznosti na to krajský súd dospel k záveru, že v skutkoch uvedených pod bodom A. je možné aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky vidieť trestný čin lúpeže podľa § 188 Tr. zák., v skutku uvedenom pod bodom C. by podľa právneho poriadku Slovenskej republiky bolo možné vidieť trestný čin neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 Tr. zák. a v skutku uvedenom pod bodom D. trestný čin krádeže podľa § 212 Tr. zák. Avšak skutky uvedené pod bodom E. právne posúdené justičným orgánom štátu pôvodu ako prečin utajenia dokladov podľa § 229 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka, nie sú, podľa názoru krajského súdu, trestným činom podľa právneho poriadku Slovenskej republiky. Za takejto situácie prichádzalo podľa prvostupňového súdu do úvahy iba čiastočné uznanie predloženého rozhodnutia, ktoré je však, vychádzajúc z § 17 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. možné len po predchádzajúcej dohode s justičným orgánom štátu pôvodu, pričom podľa § 16 ods. 1 písm. m/ spomínaného zákona je skutočnosť, že nedôjde k takejto dohode a justičný orgán štátu pôvodu nevezme osvedčenie späť, dôvodom pre odmietnutie uznania cudzieho rozhodnutia. Keďže justičný orgán štátu pôvodu na žiadosť krajského súdu o vyjadrenie k možnému čiastočnému uznaniu dotknutého rozsudku a prispôbeniu trestu v smere jeho zníženia oproti výmere obsiahnutej v rozsudku, o uznanie ktorého ide, napriek opakovanej výzve nereagoval, krajský súd z toho vyvodil, že k dohode o čiastočnom uznaní nedošlo, a preto podľa § 16 ods. 1 písm. b/ zákona č. 549/2011 Z. z. odmietol predmetné rozhodnutie uznať a vykonať.

Proti tomuto rozsudku, ktorý bol príslušnej krajskej prokuratúre doručený 14. apríla 2016, podal prokurátor 28. apríla 2016 odvolanie. V jeho odôvodnení poukázal na to, že 19. apríla 2016 bolo justičným orgánom štátu pôvodu krajskému súdu doručené vyjadrenie Ministerstva spravodlivosti Rakúskej republiky, ktorého prílohou bolo uznesenie Krajského súdu pre trestné veci v Grazi, sp. zn. 9 Hv 27/15i, z 29. februára 2016, ktorým bolo rozhodnuté, že trest odňatia slobody vo výmere päť rokov a desať mesiacov z už uloženého trestu odňatia slobody vo výmere 6 rokov pripadá na trestné činy, u ktorých Slovenská republika prevezme výkon rozhodnutia podľa § 42b ods. 7 Spolkového zákona o právnej pomoci v trestných veciach medzi členskými krajinami Európskej únie. Z tohto dôvodu prokurátor navrhol, aby najvyšší súd podľa § 321

ods. 1 písm. b/ Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. rozhodol o uznaní rozsudku Krajského súdu pre trestné veci v Grazi, sp. zn. 9Hv 27/15i, z 15. apríla 2015 v spojení s uznesením toho istého súdu rovnakej spisovej značky z 29. februára 2016.

Najvyšší súd preskúmal na podklade odvolania prokurátora, ktoré bolo podané oprávnenou osobou včas, zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého výroku rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu predchádzalo, a po doplnení konania dospel k záveru, že odvolanie je dôvodné, avšak z iných, než namietaných dôvodov.

V prvom rade treba krajskému súdu prisvedčiť v tom smere, že ak justičný orgán štátu pôvodu v súlade s § 4 ods. 2 zákona č. 549/2011 Z.z. označí v osvedčení o vydaní rozhodnutia priradením k jednej alebo k viacerým kategóriám trestných činov uvedených v odseku 3 tohto ustanovenia len niektoré z trestných činov spáchaných samostatnými skutkami, o ktorých bolo rozhodnuté rozhodnutím, o ktorého uznanie a výkon sa žiada, je súd vo vzťahu k takto neoznačeným trestným činom (skutkom) vždy povinný skúmať ich obojstrannú trestnosť.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z.z. totiž možno rozhodnutie, ktorým bola uložená trestná sankcia spojená s odňatím slobody, v Slovenskej republike uznať a vykonať, iba ak skutok, pre ktorý bolo rozhodnutie vydané a ktorý nie je v osvedčení označený v súlade s odsekom 2, je trestným činom aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky.

Týmto zákonným ustanovením bol do slovenského právneho poriadku prebratý článok 7 ods. 3 Rámcového rozhodnutia Rady 2008/909/SVV z 27. novembra 2008 o uplatňovaní zásady vzájomného uznávania na rozsudky v trestných veciach, ktorými sa ukladajú tresty odňatia slobody alebo opatrenia zahŕňajúce pozbavenie osobnej slobody, na účely ich výkonu v Európskej únii v znení rámcového rozhodnutia Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (ďalej len „Rámcové rozhodnutie“), ktorého slovenský preklad znie: V prípade trestných činov neuvedených v odseku 1 (§ 4 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z.) môže vykonávajúci štát uznať rozsudok a vykonať trest s podmienkou, že súvisia so skutkami, ktoré sú podľa práva vykonávajúceho štátu tiež trestnými činmi, bez ohľadu na znaky trestného činu alebo spôsobu opisu.

V tejto súvislosti je tiež žiaduce vo všeobecnej rovine pripomenúť, že hoci rámcové rozhodnutia nemôžu mať priamy účinok, ich záväzný charakter ukladá vnútroštátnym orgánom, najmä vnútroštátnym súdnym orgánom, povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva. Vnútroštátne súdy sú preto povinné vykladať vnútroštátne právo s čo najväčším ohľadom na znenie a účel rámcového rozhodnutia, aby sa dosiahol ním sledovaný výsledok. Táto povinnosť vnútroštátneho súdu odvolávať sa na obsah rámcového rozhodnutia pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je síce obmedzená všeobecnými zásadami práva a nemôže slúžiť ako základ na výklad *contra legem*, vyžaduje však, aby vnútroštátne súdy urobili všetko, čo je v ich právomoci (tým, že zohľadnia vnútroštátne právo ako celok a uplatnia výkladové metódy, ktoré toto právo uznáva) s cieľom zaručiť úplnú účinnosť predmetného rámcového rozhodnutia a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s ním sledovaným účelom (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora z 5. septembra 2012, Joao Pedro Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, body 53 až 56).

So zreteľom na uvedenú povinnosť konformného výkladu ustanovenia § 4 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z.z. treba zvýrazniť, že článok 7 ods. 3 Rámcového rozhodnutia vymedzuje rozsah posudzovania obojstrannej trestnosti tak, že vyžaduje, aby príslušný orgán preskúmal, či sú predmetné skutky podľa práva vykonávajúceho štátu tiež trestnými činmi, a to bez ohľadu na znaky trestného činu alebo spôsobu opisu. Z pohľadu tohto článku je teda rozhodujúca zhoda medzi základnými skutkovými okolnosťami trestného činu vyjadrenými v rozsudku štátu pôvodu na jednej strane a vymedzením trestného činu v právnom poriadku vykonávajúceho štátu na strane druhej, pričom k znakom a k opisu trestného činu treba pristupovať flexibilne. Nepochybne je to dané tým, že trestné právo hmotné nie je v rámci Európskej únie predmetom tak rozsiahlej harmonizácie, ako je tomu v iných oblastiach, a naďalej sa riadi teritorialitou trestného práva. Preto kým v niektorých prípadoch bude celkom ľahké nájsť zhodu už na normatívnej úrovni, inokedy môže byť trestný čin vo vykonávajúcom štáte vymedzený odlišne od trestného činu v štáte pôvodu s tým, že znaky oboch trestných činov nemusia byť ani rovnaké. Tiež sa môže stať, že hoci budú znaky dosť podobné, trestné činy budú v príslušných právnych poriadkoch označené rôzne a pod. Z tohto dôvodu si posúdenie obojstrannej trestnosti vyžaduje dva kroky a to: 1. prenesenie (delokalizáciu), pri ktorom sa vezmú základné znaky skutku spáchaného v štáte pôvodu, pričom tento skutok sa posudzuje, ako keby k nemu došlo vo vykonávajúcom štáte, a 2. podradenie (subsumpciu) týchto základných skutkových okolností pod ktorýkoľvek zodpovedajúci trestný čin vymedzený právnym poriadkom vykonávajúceho štátu. Rozhodujúce je teda to, či by konkrétny skutok

v prípade, ak by bol spáchaný na území vykonávajúceho štátu, bol v tomto štáte sám osebe trestným činom. Treba pritom zdôrazniť slovné spojenie „sám osebe trestným činom“, keďže v rámci uznávacieho konania sa neposudzuje, či by odsúdená osoba, v prípade že by bola trestne stíhaná, bola tiež uznaná za vinnú a aký trest by jej bol uložený, ak by sa trestné konanie viedlo podľa predpisov vykonávajúceho štátu (pozri návrh generálneho advokáta Michala Bobeka z 28. júla 2016, Grundza, C-289/15).

Vychádzajúc z uvedeného je vo vzťahu k preskúmvanej veci potrebné uviesť, že krajský súd dospel k správne mu záveru, že pokiaľ justičný orgán štátu pôvodu v osvedčení označil kategóriu trestných činov únos, obmedzovanie osobnej slobody a branie rukojemníka, toto sa týka iba konania popísaného v bode B. rozsudku štátu pôvodu, ktoré je samostatným skutkom právne posúdeným ako prečin pozbavenia osobnej slobody podľa § 99 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka. V súlade so zákonom tak pristúpil k posudzovaniu obojstrannej trestnosti ostatných skutkov, pričom ale vychádzal z nesprávneho predpokladu, že konania popísané v bodoch A., C., D. a E. predstavujú samostatné skutky.

Už z formulácie tzv. skutkovej vety v rozsudku štátu pôvodu, podľa ktorej sa odsúdená konania popísaného v bodoch C. a E.1. dopustila v rámci činu, ktorý je uvedený pod bodom A.1., a konania popísaného v bode E.2. sa dopustila v rámci činu uvedeného pod bodom D., totiž vyplýva, že nejde o samostatné skutky, ale tieto sú súčasťou skutkov popísaných v bodoch A. a D.

Konkrétne (zohľadniac aj odôvodnenie rozsudku štátu pôvodu) podstata skutku popísaného v bodoch A., C. a E.1. spočíva v tom, že odsúdená spoločne s ďalšími osobami v G. 26. novembra 2014 násilím vzala osobe menom D. W. O. peňaženku v hodnote 15,- eur, v ktorej boli cestovné lístky v hodnote 12,- eur, bankomatová a kreditná karta, ktoré potom zahodila, vodičský preukaz, občiansky preukaz, kartička sociálneho poistenia, režijný preukaz a rôzne zákaznícke karty, 28. novembra 2014 hrozbou bezprostredného násillia vzala osobe menom G. B. peňaženku s hotovosťou 40,- eur, prinútila ho vybrať z bankomatu hotovosť v celkovej výške 360,- eur a z bytu mu vzala veci a hotovosť uvedené v bode A.2. v celkovej hodnote 1931,- eur a napokon 3. decembra 2014 násilím vzala osobe menom K. P. peňaženku s hotovosťou 20,- eur. Takýto skutok by bol podľa slovenského Trestného zákona právne posúdený ako pokračujúci zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. j/ Tr. zák. (páchanie trestného činu na viacerých osobách) spáchaný sčasti (v bode C) v jednočinnom súbehu so zločinom neoprávneného vyrobenia a používania platobného prostriedku, elektronických peňazí alebo inej platobnej karty podľa § 219 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr. zák. (páchanie trestného činu násilím alebo hrozbou bezprostredného násillia) a (v bode A.2.) v jednočinnom súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. d/ Tr. zákona.

Pokiaľ ide o skutok popísaný v bodoch D. a E.2., ktorého podstata spočíva v tom, že spoločne s K. H. 7. decembra 2014 v G. vzali osobe menom G. S. (z bundy) peňaženku, v ktorej bola hotovosť 1.300,- eur, zákaznícke karty a vodičský preukaz, tento by bol podľa slovenského Trestného zákona posúdený ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 1 Tr. zák.

Za všetky tieto trestné činy by pritom podľa Trestného zákona Slovenskej republiky bolo možné odsúdenej uložiť úhrnný trest odňatia slobody vo výmere sedem až dvanásť rokov, a teda trvanie trestnej sankcie, ktorá bola odsúdenej uložená rozsudkom štátu pôvodu, nie je nezlučiteľné so slovenským právnym poriadkom (§ 17 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z.z.).

Z pohľadu posúdenia obojstrannej trestnosti týchto skutkov je potom nepodstatné, že tieto boli podľa právneho poriadku Rakúskej republiky v jednočinnom súbehu kvalifikované aj ako prečin utajenia dokladov podľa § 229 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka, ktorého ekvivalent slovenský Trestný zákon nepozná, a to ani pokiaľ ide o jeho znaky a ani opis, keďže nejde o samostatný skutok. Ako už bolo uvedené vyššie, posudzovanie obojstrannej trestnosti sa týka vždy iba skutku (jeho podstatných okolností), a to bez ohľadu na znaky a opis trestných činov, ktoré v ňom justičné orgány štátu pôvodu a vykonávajúceho štátu podľa svojich právnych poriadkov vidia.

V tejto súvislosti sa len pre úplnosť žiada dodať, že ak by aj v peňaženkách, ktorých sa odsúdená konaním popísaným v bodoch A.1. a E.1. a v bodoch D. a E.2. zmocnila a ktoré mali poškodení pri sebe, boli iba doklady, takéto konanie by bolo stále trestné i podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, a síce ako zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Tr. zák. a prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c/ Tr. zák.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd, na rozdiel od súdu prvého stupňa, k záveru, že skutky, u ktorých bolo v posudzovanej veci potrebné skúmať obojstrannú trestnosť, sú trestnými činmi aj podľa právneho poriadku Slovenskej republiky, čím je daná základná podmienka pre rozhodnutie o uznaní a výkone rozsudku štátu pôvodu.

Súčasne rozhodol, že odsúdená bude trest odňatia slobody vykonávať v ústave na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. K tomu je potrebné uviesť, že kritériá uvedené v § 17 zákona č. 549/2011 Z.z., podľa ktorých nesmie prevzatý výrok o treste zhoršiť postavenie odsúdeného a má v čo najväčšej miere zodpovedať pôvodne uloženej trestnej sankcii, je nutné vzťahovať aj na vonkajšiu diferenciáciu trestu uplatňovanú v Slovenskej republike (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 122/2014). Na základe podkladov, ktoré mal odvolací súd k dispozícii, však nie je možné posúdiť, ktorému stupňu stráženia podľa § 48 Tr. zák. zodpovedajú aktuálne podmienky výkonu trestu odňatia slobody odsúdenou v Rakúskej republike. Keďže ďalšie objasňovanie tejto otázky (aj vzhľadom na to, že v Rakúskej republike sa neuplatňuje vonkajšia diferenciácia trestu v takej podobe ako v Slovenskej republike) by bolo zjavne na úkor rýchlosti celého uznávacieho konania, najvyšší súd v súlade so zásadou v pochybnostiach v prospech obvineného zaradil odsúdenú na výkon trestu odňatia slobody do ústavy na výkon trestu s najmiernejším, teda minimálnym stupňom stráženia.

7.

ROZHODNUTIE

Pri jednočinnom súbahu zločinu a prečinu alebo dvoch (viacerých) prečinov sa materiálny korektív posudzuje osobitne vo vzťahu k právnej kvalifikácii prečinu, resp. každého zo zbíhajúcich sa prečinov. Kritériom závažnosti (nepatrnej alebo vyššej) v zmysle § 10 ods. 2 Trestného zákona sú totiž i následky činu, pričom následok je z hľadiska skutkových podstát dotknutých prečinov (aj keď spáchaných jedným konaním) rôzny. Výsledkom takého posúdenia môže teda byť použitie len niektorej z do úvahy prichádzajúcich právnych kvalifikácií skutku ako trestného činu, keď kvalifikácia prečinu s nepatrnou závažnosťou nebude použitá (bude vypustená).

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31. marca 2016, sp. zn. 1 Tdo 51/2015).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyššie uvedeným rozsudkom o dovolaní obvineného M. B. proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne zo 4. novembra 2014, sp. zn. 23 To 36/2014, podľa § 386 ods. 1, ods. 2, § 388 ods. 1 Tr. por. z dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. rozhodol tak, že napadnutým uznesením a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v ustanovení § 319 Tr. por. v neprospech obvineného M. B. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu zrušil a zrušil tiež rozsudok Okresného súdu Nové mesto nad Váhom z 12. decembra 2013, sp. zn. 1T 191/2012, ako aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak zhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Napokon Okresnému súdu Nové mesto nad Váhom prikázal vec v potrebnom rozsahu znovu prerokovať a rozhodnúť.

Z o d ô v o d n e n i a :

Rozsudkom Okresného súdu Nové mesto nad Váhom z 12. decembra 2013, sp. zn. 1T 191/2012, bol obvinený M. B. uznaný vinným v jednočinnom súbahu z prečinov ublíženia na zdraví a výtržníctva podľa §§ 156 ods. 1, 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., pretože

13. februára 2012 v čase asi o 05.15 hod. v S. T., v mestskej časti T., na hlavnej ceste pred obytným domom č. X. fyzicky napadol poškodeného J. B. pri jeho vozidle tak, že ho chytil spredu oboma rukami za krk a sotil ho o auto, potom obaja na zľadovatenej povrchu spadli na zem, poškodený na obžalovaného, následne obžalovaný prehodil poškodeného tak, že poškodený ležal na zadnej časti tela a obvinený kľáčať nad ním, pričom zovieral poškodeného pravou rukou za krk, pričom poškodený sa bránil tak, že sa snažil obžalovaného vstáť i na zemi odtláčať oboma rukami od seba v dôsledku čoho poškodený J. B. utrpel zranenia, a to pomliaždenie mäkkých tkanív hlavy a tváre s odreninami kože na tvári vľavo a v oblasti ušnic obojstranne a podvrtnutie zápästno-článkového kĺbu palca ľavej ruky bez úrazových zmien na hornom skelete, ktoré si vyžiadali liečenie, spojené s pracovnou neschopnosťou poškodeného a s jeho obmedzením v obvyklom spôsobe života, trvajúcimi od 4. februára 2012 do 29. februára 2012.

Uložený mu bol v zmysle §§ 364 ods. 1, 36 písm. j/, 37 písm. h/, 38 ods. 2, 41 ods. 1, 56 ods. 2, 57 ods. 3 Tr. zák. peňažný trest vo výške 200 eur a pre prípad, že by jeho výkon úmyselne zmaril, náhradný odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov. Obvineného súd zaviazal nahradiť poškodenému podľa § 287 ods. 1 Tr. por. škodu vo výške 393 eur.

Odvolanie obvineného Krajský súd v Trenčíne 4. novembra 2014 uznesením, sp. zn. 23 To 36/2014, v zmysle § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Prostredníctvom obhajkyne podal obvinený proti uzneseniu odvolacieho súdu dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Tvrdil, že skutok za ktorý bol uznaný vinným, sa nestal. Upozornil na rozpory medzi verziou poškodeného a jeho verziou s tým, že ide o tvrdenie proti tvrdeniu. Nemal úmysel poškodeného fyzicky napadnúť alebo mu spôsobiť zranenie, išiel ho len verbálne napomenúť a následne sa bránil jeho útoku, čím mu spôsobil ujmu na zdraví. Poukázal na výpoveď znalca Dr. P. a lekársku správu Dr. M. Napadol tiež nesprávnosť právneho posúdenia skutku aj ako prečinu výtržníctva v zmysle § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. Súd označil za miesto verejnosti prístupné miesto pred bránou do dvora pri hlavnej ceste. Navrhol vysloviť porušenie zákona v ustanovení § 319 Tr. por. uznesením krajského súdu, zrušiť toto uznesenie a rozsudok okresného súdu a prikázať okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Náместníčka okresnej prokurátorky uviedla, že nie je naplnený dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Dovolací súd v prípade tohto dôvodu nepreskúmava skutkové zistenia, na ktorých je založené rozhodnutie. Skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa dovolací súd nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Odsúdený namieta i skutočnosť, že skutok sa nestal na mieste verejnosti prístupnom, najmä vzhľadom na dennú dobu jeho spáchania. Miestom verejnosti prístupnom sa rozumie každé miesto, na ktoré má prístup široký okruh individuálne neurčených ľudí a kde sa tiež spravidla zdržiava viac ľudí, pričom hrubú neslušnosť alebo výtržnosť môžu postrehnúť viacerí ľudia, hoci v čase činu nemusia byť prítomní. Navrhla dovolanie odmietnuť, lebo nie sú prítomné dôvody v zmysle § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) zistil, že dovolanie je prípustné, bolo podané osobou oprávnenou, prostredníctvom obhajcu, v zákonnej lehote, na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať (§§ 368 ods. 1, 369 ods. 2 písm. b/, 373 ods.1, 370 ods. 1, 3 Tr. por.), a je dôvodné v rozsahu ustanovenia dovolacieho dôvodu podľa písm. i/ § 371 ods. 1 Tr. por.

V danom prípade mal obvinený v jednočinnom súbahu spáchať prečiny ublíženia na zdraví a výtržníctva podľa §§ 156 ods. 1, 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák.

Jedným zo zákonných znakov prečinu výtržníctva v zmysle 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. je, **že páchatel fyzicky napadol iného a tým sa dopustil hrubej neslušnosti na mieste verejnosti prístupnom.** Základným predpokladom trestnej zodpovednosti za prečin je bezpečné zistenie, či konanie nesie nielen všetky formálne znaky prečinu, ale i toho, či ide o prečin aj v intenciách ods. 2 § 10 Tr. zák. To znamená, že vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nie nepatrná (materiálny korektív).

Záver o tom, či pri prečine je materiálny korektív podľa § 10 ods. 2 Tr. zák., je záverom právnym.

Tento právny záver o materiálnom korektíve prečinu sa však musí zakladať na skutkových zisteniach súdu vyplývajúcich z vykonaného dokazovania rovnako, ako záver o objektívnych a subjektívnych znakov prečinu. Skutočnosti významné pre právny záver o tom, či tu je materiálny korektív prečinu, musia byť predmetom dokazovania práve tak, ako všetky ostatné okolnosti naplňujúce znaky trestného činu.

Pri zisťovaní okolností, ktoré majú význam pre záver o materiálnom korektíve prečinu, nemožno vopred prikladať osobitný význam žiadnemu dôkaznému prostriedku, ale na jeho naplnenie treba usudzovať zo všetkých konkrétnych okolností, za ktorých bol prečin spáchaný a zo všetkých relevantných dôkazov.

Naplnenie materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. pri prečine výtržníctva v zmysle § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. z pohľadu, či je jeho závažnosť nepatrná so zreteľom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a v danej veci, nie je preukázané.

Zo zásady spravodlivého súdneho konania vyplýva potreba, aby odôvodnenie výroku súdneho rozhodnutia o vine zo spáchania skutku naplňujúceho prečiny mimo rozumných pochybnosti zodpovedalo požiadavke preukázania zákonných znakov oboch prečinov aj preukázaním materiálneho korektívu. V odôvodneniach rozhodnutí nižších súdov v danom prípade sa tak nestalo pri prečine výtržníctva v zmysle § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák..

Z dôkazov vykonaných nie je možné vyvodiť spoľahlivý záver o tom, že páchatel' fyzickým napadnutím iného sa dopustil i hrubej neslušnosti na mieste verejnosti prístupnom v intenciách prečinu výtržníctva v zmysle § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., tiež z pohľadu materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Tr. zák.

Nie každé fyzické napadnutie občana, i keď sa ho páchatel' dopustil na mieste verejnosti prístupnom, musí vždy naplňovať skutkovú podstatu prečinu výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. aj z pohľadu materiálneho korektívu podľa § 10 ods. 2 Tr. zák.

Súdy prvého a druhého stupňa pochybili, keď čin obvineného posúdili i ako prečin výtržníctva v zmysle § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., ako na to správne poukazuje dovolateľ.

Pravdou síce je, že obvinený fyzicky napadol poškodeného pred bránou do dvora, na ktorý má prístup ktokoľvek. Na mieste verejnosti prístupnom sa tým dopustil hrubej neslušnosti. Nedošlo pritom, ale k ohrozeniu iných občanov, ani k narušeniu cestnej premávky, lebo udalosť sa odohrala, nie na, ale pri hlavnej ceste pred obytným domom č. X v S. skoro ráno o 5.15 hod., kde sa, okrem príbuzných oboch aktérov bitky, nepohybovalo viac osôb. Z dôkazov prítomných v spise je nesporné tiež to, že susedské vzťahy medzi obvineným a poškodeným už pred kritickou udalosťou boli narušené a došlo počas bitky aj k ulomeniu časti zuba obvineného (čl. 53, Lekárska správa Dr. P. Š. z 13. februára 2012, objektívny nález: „kus odlomeného zuba je vidno“).

Zistené konanie obvineného nebolo možné právne kvalifikovať i ako prečin výtržníctva v zmysle § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., práve v dôsledku absencie materiálneho korektívu v intenciách § 10 ods. 2 Tr. zák. Vzhľadom na v predchádzajúcom odseku vyjadrené skutočnosti, viažuce sa na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je závažnosť prečinu nepatrná.

Pri správnej aplikácii hmotnoprávneho ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák. okresný aj krajský súd by dospeli k záveru, že obvinený nespáchal prečin výtržníctva, čo by našlo odraz vo vypustení právnej kvalifikácie skutku aj v zmysle § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a uložení miernejšej sankcie. **To by nesporné zásadným spôsobom ovplyvnilo postavenie obvineného, ako to má na mysli ustanovenie § 371 ods. 5 Tr. por.**

Odvolačný súd nepostupoval tak, ako mu to ukladá ustanovenie § 317 ods. 1 Tr. por. Nesprávne aplikoval § 319 Tr. por., ak pri nepreukázaní materiálneho korektívu použitej právnej kvalifikácie konania obvineného i ako prečinu výtržníctva v zmysle 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. zamietol jeho odvolanie podľa tohto ustanovenia Trestného poriadku.

Najvyšší súd považuje obvineným uplatnený dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. za naplnený. Dovolací súd po vyslovení porušenia zákona odvolacím súdom v ustanovení § 319 Tr. por. v neprospech obvineného, tento rozsudok zrušil. Zrušil aj rozsudok prvostupňového súdu, ako aj rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Okresnému súdu prikázal, aby vec znovu prerokoval a rozhodol.

K zrušeniu prvostupňového rozsudku a prikázaniu okresnému súdu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol, došlo preto, že zistený nedostatok nastal už v konaní predchádzajúcom napadnutému uzneseniu krajského súdu.

Prvostupňový súd je viazaný právnym názorom, ktorý vyslovil vo veci dovolací súd. V novom konaní je potrebné, aby okresný súd venoval náležitú pozornosť správne právnemu posúdeniu konania obvineného.

8.

ROZHODNUTIE

Z ustanovení § 100 ods. 1, ods. 2 a § 199 ods. 1 až ods. 3 Trestného poriadku vyplýva, že domovú prehliadku možno nariadiť a vykonať aj pred vydaním uznesenia o začatí trestného stíhania, a to s účinkami začatia trestného stíhania takým zaisťovacím úkonom. Musí však byť splnená podmienka, že súčasne hrozí nebezpečenstvo z omeškania, teda že vzhľadom na hrozbu zničenia alebo zmarenia vykonania dôkazu, ktorý má byť zaistený, neznesie domová prehliadka odklad na čas do vydania uznesenia o začatí trestného stíhania. Nebezpečenstvo z omeškania je v tomto prípade pojmovým ekvivalentom neodkladnosti úkonu (§ 10 ods. 17 Trestného poriadku).

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. júna 2016, sp. zn. 2 Tdo 20/2016).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyššie označeným rozsudkom na podklade dovolania obvineného Ing. P. D. proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 25. novembra 2014, sp. zn. 1To/92/2014, podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 388 ods. 1 Tr. por. rozhodol tak, že napadnutým rozsudkom krajského súdu bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. porušený zákon v ustanovení § 322 ods. 3 Tr. por. a konaním, ktoré mu prechádzalo v ustanovení § 317 ods. 1 Tr. por. v neprospech obvineného Ing. P. D. Tento rozsudok v časti týkajúcej sa obvineného Ing. P. D. zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušenú časť rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Krajskému súdu v Nitre prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom zo 7. júla 2014, sp. zn. 2T/138/2013, uznal obžalovaných Ing. I. B. a Ing. P. D. vinnými zo zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/ Tr. zák., ktoré mali spáchať formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. tak, že

potom, čo si v presne nezistenom čase, na hokejovom štadióne v N., od bližšie nestotožnenej osoby menom Z. individuálne, každý zakúpili sušený rastlinný materiál po štyroch sáčkoch za 30,- eur, tento do 16:40 hod. dňa 28. februára 2012 spoločne prechovávali v spoločnej zavaraninovej nádobe na internátnej izbe č. X. na X. poschodí Študentského internátu X. na A. ulici v N., pričom podľa Kriminalistického a expertízneho ústavu Policajného zboru Bratislava bolo zistené, že sušený rastlinný materiál vykazuje znaky typické pre rastlinu rodu Cannabis s celkovou hmotnosťou 7344 mg a s priemernou koncentráciou 19,5% hmotnostného THC, obsahujúce 1432 mg THC, čo zodpovedá minimálne 48 obvykle jednorazovým dávkam drogy, v prepočte cez množstvo rastlinného materiálu, pri obvykle jednorazovej dávke 500 mg rastlinného materiálu, toto množstvo zodpovedá minimálne 14-tim obvykle jednorazovým dávkam, ktorá je zaradená v zmysle zákona č. 139/1998 Z.z. o omamných a psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok.

Za to uložil obom obvineným tresty odňatia slobody vo výmere dva roky, ktoré u každého z nich podmienčne odložil na skúšobnú dobu dva roky. Zároveň uložil zhabanie vecí nájdených a zaistených pri domovej prehliadke.

Následne Krajský súd v Nitre (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom z 25. novembra 2014, sp. zn. 1To/92/2014, na podklade odvolaní obidvoch obvinených a okresného prokurátora podľa § 321 ods. 1 písm. b/, d/, e/, ods. 3 Tr. por. zrušil rozsudok okresného súdu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám rozhodol tak, že obvinených uznal vinnými zo zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 172 ods. 1 písm. d/ Tr. zák., ktorý spáchali formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., tak, že

od presne nezisteného dňa začiatku roka 2012 až do 16:40 hod. dňa 28. februára 2012, spoločne prechovávali na internátnej izbe č. X. na X. poschodí študentského internátu „X.“ na ulici A. v N., osem sáčkov s obsahom sušenej rastliny Cannabis s celkovou hmotnosťou 7344 mg, s priemernou koncentráciou 19,5% hmotnostného THC, ktoré zodpovedalo najmenej štrnástim obvykle jednorazovým dávkam drogy, ktorá je zaradená v zmysle zákona č. 139/1998 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov do I. skupiny omamných látok.

Krajský súd za to obvinenému Ing. I. B. uložil súhrnný trest odňatia slobody vo výmere tri roky, ktorého výkon podmienene odložil s probačným dohľadom nad jeho správaním v skúšobnej dobe, ktorú určil na dva roky. Zároveň mu zakázal požívať omamné a psychotropné látky a uložil mu peňažný trest vo výmere päťsto eur, náhradný trest odňatia slobody vo výmere dva mesiace a trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá akéhokoľvek druhu v cestnej premávke na jeden rok. Súčasne zrušil výrok o treste v trestnom rozkaze Okresného súdu Nitra z 21. marca 2014, sp. zn. OT/25/2014, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Obvinenému Ing. P. D. uložil trest odňatia slobody vo výmere jeden rok, ktorého výkon podmienene odložil na skúšobnú dobu osemnásť mesiacov za súčasného uloženia zákazu požívať v skúšobnej dobe omamné a psychotropné látky. Rovnako ako okresný súd napokon uložil aj zhabanie vecí zaistených pri domovej prehliadke.

Proti rozsudku krajského súdu, ktorý bol obvinenému Ing. P. D. doručený 2. februára 2015 a jeho obhajcovi 3. februára 2015, podal tento obvinený 19. júna 2015 prostredníctvom obhajcu dovolanie z dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. g/, i/ Tr. por.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. vidí obvinený v tom, že trestné konanie v predmetnej veci prebiehalo na základe dôkazu získaného nezákonným spôsobom. Poukazuje na to, že dôkazy boli zabezpečené na základe príkazu na domovú prehliadku vydaného pred začatím trestného stíhania Okresným súdom Nitra 22. februára 2012. Podľa názoru dovolateľa v danom prípade nemal byť príkaz vydaný, pretože vo veci ešte nebolo začaté trestné stíhanie, ktoré sa v súlade s § 199 ods. 1, druhá veta Tr. por. začne vydaním uznesenia. Dáva pritom do pozornosti, že podnetom na podanie návrhu prokurátora na vykonanie domovej prehliadky bol anonymný mail z 22. januára 2012, návrh na nariadenie domovej prehliadky vypracoval prokurátor 22. februára 2012, t. j. mesiac po napísaní mailu, príkaz sudca pre prípravné konanie vydal ešte v ten istý deň a prehliadka sa vykonala 28. februára 2012. Za týchto okolností je podľa obvineného vylúčené začínať trestné stíhanie vykonaním domovej prehliadky, keďže nebezpečenstvo z omeškania nehrozilo a na začatie trestného stíhania sa použili poznatky získané z domovej prehliadky postupom mimo rámca Trestného poriadku. Odvolávajúc sa na konkrétne rozhodnutia najvyššieho súdu, ale najmä Ústavného súdu Českej republiky uzatvára, že neodkladnosť sa definuje tak, že v dostatočne krátkej dobe nebude možné začať trestné stíhanie uznesením a s ohľadom na túto skutočnosť hrozí zmarenie dôkazu.

Z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil porušenie zákona v ustanoveniach, o ktoré sa dôvod dovolania opiera, a aby zrušil rozsudok krajského súdu a prikázal mu, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nitra v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného Ing. P. D. uviedol, že ho nepovažuje za dôvodné a opodstatnené. Má za to, že skutkový stav v danej trestnej veci bol zistený správne, spoľahlivo a v rozsahu postačujúcom pre objektívne rozhodnutie vo veci. Dovolacie dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. g/, i/ Tr. por. nie sú podľa neho, s poukazom na obsah spisového materiálu, naplnené tak, ako to uvádza obvinený v dovolaní. Navrhol preto, aby najvyšší súd podané dovolanie odmietol podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným Ing. P. D. ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por., prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por., potom ako obvinený využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia. Zároveň bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, a v ňom vytýkané chyby možno podradiť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., pričom tieto chyby namietal obvinený už od počiatku pôvodného konania (§ 371 ods. 4 Tr. por.).

Nezistiac dôvody pre odmietnutie dovolania podľa § 382 Tr. por. najvyšší súd viazaný dôvodmi dovolania (§ 385 ods. 1 Tr. por.) následne preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého rozhodnutia, proti ktorému podal obvinený dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, a dospel k záveru, že uplatnený dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. je zjavne preukázaný (§ 382a Tr. por.).

Podľa § 100 ods. 1, veta prvá, ods. 2 Tr. por. nariadiť domovú prehliadku je oprávnený predseda senátu a pred začatím trestného stíhania alebo v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie. Domovú prehliadku bez meškania vykoná orgán, ktorý ju nariadil, alebo na jeho príkaz policajt.

Podľa § 199 ods. 1 Tr. por. ak nie je dôvod na postup podľa § 197 ods. 1 alebo 2, policajt začne trestné stíhanie bez meškania, najneskôr však do 30 dní od prijatia trestného oznámenia, ak ho treba doplniť. Trestné stíhanie sa začne vydaním uznesenia. Ak hrozí nebezpečenstvo z omeškania, začne policajt trestné stíhanie vykonaním zaisťovacieho úkonu, neopakovateľného úkonu alebo neodkladného úkonu. Po ich vykonaní vyhotoví ihneď uznesenie o začatí trestného stíhania, v ktorom uvedie, ktorým z týchto úkonov už bolo začaté trestné stíhanie. O začatí trestného stíhania policajt upovedomí oznamovateľa a poškodeného. Policajt doručí také uznesenie prokurátorovi najneskôr do 48 hodín.

Podľa § 199 ods. 2 Tr. por. policajt postupuje primerane podľa odseku 1, ak sa o skutočnostiach odôvodňujúcich začatie trestného stíhania dozvie inak ako z trestného oznámenia.

Podľa § 199 ods. 3 Tr. por. uznesenie o začatí trestného stíhania musí obsahovať opis skutku s uvedením miesta, času, prípadne iných okolností, za akých k nemu došlo, o aký trestný čin v tomto skutku ide, a to jeho zákonným pomenovaním a uvedením príslušného ustanovenia Trestného zákona. Uznesenie neobsahuje odôvodnenia.

Podľa § 199 ods. 5 Tr. por. policajt je oprávnený po začatí trestného stíhania vykonávať všetky úkony podľa tohto zákona.

Podľa § 10 ods. 17 Tr. por. neodkladný úkon je taký úkon, ktorého vykonanie vzhľadom na nebezpečenstvo zmarenia alebo zničenia neznesie z hľadiska účelu trestného konania odklad na čas, kým sa začne trestné stíhanie.

Z citovaných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že domovú prehliadku možno nariadiť (a aj vykonať) i pred začatím trestného stíhania. Zákon zároveň predpokladá, že vykonaním tohto zaisťovacieho úkonu sa začne trestné stíhanie. Tento procesný efekt je však podmienený tým, že súčasne hrozí nebezpečenstvo z omeškania, ktoré je v tejto situácii pojmovým ekvivalentom „neodkladnosti“ úkonu, ako ju definuje § 10 ods. 17 Tr. por. (pozri napr. rozsudok najvyššieho súdu z 25. októbra 2011, sp. zn. 2 Tdo 37/2011). Povedané inými slovami, trestné stíhanie možno začať vykonaním zaisťovacieho úkonu jedine v prípade, keď vzhľadom na nebezpečenstvo jeho zmarenia alebo zničenia dôkazu, ktorý má byť zaistený, neznesie vykonanie tohto úkonu odklad na čas, kým sa začne trestné stíhanie vydaním uznesenia.

V nadväznosti na uvedené považuje najvyšší súd za podstatné, že podľa predloženého spisového materiálu získala polícia prvotnú informáciu o možnej trestnej činnosti na základe anonymného email-u z 22. januára 2012, podľa ktorého sa z izby č. X. na internáte X. šíri zápach marihuany, ktorú si tam chodia kupovať úplne cudzí ľudia (č. l. 1). Z úradného záznamu policajta z 20. februára 2012 (č. l. 90) pritom vyplýva, že v tento deň bola vykonaná previerka na internáte X. v N. na A. ulici, počas ktorej bolo na X. poschodí cítiť arómu marihuany. Od dôveryhodných osôb bolo zároveň zistené, že omamné látky sú užívané na izbe č. X., pričom od 7. týždňa roku 2012 sú tieto na tejto izbe užívané priebežne.

Najneskôr od 20. februára 2012 tak príslušný policajt disponoval relevantnými poznatkami o podozrení z trestného činu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 1 Tr. por., a to v rozsahu, ktorý mu v súlade s § 199 ods. 3 Tr. por. umožňoval vymedziť konkrétny skutok tak, že neznáma osoba od 7. týždňa roku 2012 v izbe č. X. na X. poschodí internátu X. v N. na A. ulici prechováva nezistené množstvo drogy zvanej marihuana, ktorú zároveň užíva.

Z pohľadu dovolateľom uplatnených námietok bolo preto potrebné (a to už v pôvodnom konaní) posúdiť, či za takejto situácie neznesie vykonanie domovej prehliadky, ktorá bola nariadená 22. februára 2012, odklad do začatia trestného stíhania vydaním uznesenia z dôvodu, že by sa tým zmarilo zaistenie prechovávaných drog. Teda, či v danej veci hrozilo nebezpečenstvo z omeškania oprávňujúce policajta začať trestné stíhanie vykonaním tohto zaisťovacieho úkonu.

Už len so zreteľom na to, že domová prehliadka bola vykonaná až 28. februára 2012, nemala charakter neodkladného úkonu, ako to konštatuje policajt v uznesení o začatí trestného stíhania, ktoré vyhotovil po jej

vykonaní. To, že v preskúmvanej veci nehrozilo nebezpečenstvo z omeškania potvrdzuje aj to, že sám policajt v podnete prokurátorovi na podanie návrhu na vydanie príkazu na domovú prehliadku z 21. februára 2012 uviedol, že táto bude vykonaná v dňoch od 23. februára 2012 do 1. marca 2012 (č. l. 55). Nič mu teda nebránilo, aby disponujúc poznatkami dostatočnými pre začatie trestného stíhania najprv v súlade s § 199 ods. 1, veta druhá, ods. 2, ods. 5 Tr. por. vydal uznesenie o začatí trestného stíhania a následne vykonal úkony smerujúce k realizácii domovej prehliadky.

Vychádzajúc z uvedeného dospel najvyšší súd k záveru, že domová prehliadka bola v posudzovanej veci vykonaná pred začatím trestného stíhania, hoci pre takýto procesný postup neboli splnené zákonné podmienky. Dôkazy pri nej nájdené tak neboli získané v súlade so zákonom, v dôsledku čoho nie sú v tomto konaní procesne použiteľné.

Tomuto zisteniu najvyššieho súdu potom zodpovedá naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., pretože nezákonnosť vykonania domovej prehliadky pred začatím trestného stíhania sa prenáša aj do nezákonnosti dokazovania na hlavnom pojednávaní, a to bez možnosti vzniknuté účinky porušenia zákona následne konvalidovať.

Z týchto dôvodov najvyšší súd vyslovil, že dovolaním napadnutým rozsudkom krajského súdu, ktorý na zistené porušenie zákona napriek námietkam obvineného Ing. P. D. nereagoval, resp. reagoval nesprávne, bol porušený zákon v ustanovení § 322 ods. 3 Tr. por. a konaním, ktoré mu predchádzalo, v ustanovení § 317 ods. 1 Tr. por., a to v neprospech dovolateľa. Zároveň rozsudok v časti týkajúcej sa dovolateľa zrušil s tým, že bude úlohou krajského súdu, aby vec, súc viazaný právnym názorom najvyššieho súdu vysloveným v tomto rozhodnutí, v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

9.

ROZHODNUTIE

„Napadnutým rozhodnutím“ v zmysle § 371 ods. 2 Trestného poriadku je akékoľvek rozhodnutie, ktorým sa rozhodlo o väzbe, bez ovplyvnenia tejto otázky obsahom ustanovenia § 368 ods. 2 Trestného poriadku.

„Ustanovením Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe“ v zmysle § 371 ods. 2 Trestného poriadku sa rozumie nielen ustanovenie, ktoré sa priamo týka otázky väzby ako prostriedku na zaistenie osoby v trestnom konaní (prvý a druhý diel štvrtej hlavy prvej časti Trestného poriadku), ale aj iné procesné ustanovenie potrebné pri rozhodovaní o väzbe, vrátane rozhodovania o riadnom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu o väzbe; takým ustanovením je teda i ustanovenie o rozhodovaní nadriadeného súdu podľa § 193 a § 194 Trestného poriadku, ak sa rozhodovalo o sťažnosti proti uzneseniu o väzbe.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 21. júna 2016, sp. zn. 2 Tdo 38/2016).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyššie uvedeným rozsudkom o dovolaní ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerka spravodlivosti“), podaného na podnet predsedu Okresného súdu Bratislava V. proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 6. apríla 2016, sp. zn. 1Tpo/21/2016, v prospech obvineného D. K. podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 388 ods. 1 Tr. por. rozhodol tak, že napadnutým uznesením krajského súdu bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 2 Tr. por. porušený zákon v ustanovení § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por. v neprospech obvineného D. K. Toto uzneseniu zároveň zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutie obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Krajskému súdu v Bratislave prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prekoval a rozhodol.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením zo 6. apríla 2016, sp. zn. 1Tpo/21/2016, podľa § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por. zamietol sťažnosť obvineného D. K. proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava V. zo 14. marca 2016, sp. zn. 0Tp/123/2016, ktorým bol menovaný podľa § 72 ods. 1 písm. a/, ods. 2 Tr. por. vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ktorá u neho začala plynúť 13. marca 2016 o 09:40 hod., a ktorým zároveň podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. nebola väzba obvineného nahradená dohľadom probačného a mediačného úradníka.

V odôvodnení tohto uznesenia krajský súd uviedol, že obhajca obvineného prevzal uznesenie o vzatí do väzby 21. marca 2016. Lehota na podanie sťažnosti mu začala plynúť nasledujúcim dňom od doručenia, t.j. 22. marca 2016 a posledný deň lehoty na podanie sťažnosti uplynul dňom 24. marca 2016. Vzhľadom k tomu, že sťažnosť bola podaná až 29. marca 2016, došlo k zmeškaniu lehoty na podanie sťažnosti, ktorá bola podaná oneskorene.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podala ministerka spravodlivosti na podnet predsedu Okresného súdu Bratislava V. 30. mája 2016 dovolanie, a to z dôvodu podľa § 371 ods. 2 Tr. por. tvrdiac, že rozhodnutím krajského súdu bol porušený zákon v ustanoveniach § 63 ods. 6 písm. a/ Tr. por. a § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por. v neprospech obvineného D. K.

V dôvodoch podaného dovolania ministerka spravodlivosti s poukazom na znenie ustanovení § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por., § 179 ods. 3 Tr. por., § 187 ods. 1 Tr. por. a § 63 ods. 6 písm. a/ Tr. por. v podstate uviedla, že krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia správne poukazyval na to, že uznesenie Okresného súdu Bratislava V., sp. zn. 0Tp/123/2016, zo dňa 14. marca 2016, bolo ustanovenému obhajcovi podľa doručenky nachádzajúcej sa na č.l. 12 väzobného trestného spisu doručené 21. marca 2016. Rovnako správne poukázal na to, že posledný deň na podanie sťažnosti uplynul obhajcovi 24. marca 2016, čo je v súlade s § 187 ods. 1 Tr. por. Podľa dovolateľky však krajský súd v odôvodnení svojho uznesenia nesprávne konštatoval, že sťažnosť obhajcu bola podaná na Okresnom súde Bratislava V. osobne až 29. marca 2016. Sťažnosť podľa obálky nachádzajúcej sa v spise na č.l. 22 podal obhajca cestou poštovej prepravy a podľa pečiatky na obálke bola podaná na pošte Bratislava 212 dňa 24. marca 2016, teda v zákonom stanovenej lehote a v súlade s § 63 ods. 6 písm. a/ Tr. por. a § 187 ods. 1 Tr. por.

Z týchto dôvodov ministerka spravodlivosti navrhla, aby najvyšší súd:

1) podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 1Tpo/21/2016, zo 6. apríla 2016, bol porušený zákon v ustanoveniach § 63 ods. 6 písm. a/ Tr. por. a § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por. v neprospech obvineného D.K.,

2) podľa § 386 ods. 2 Tr. por. napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zrušil a zrušil aj ďalšie rozhodnutia naň obsahovo nadväzujúce, pokiaľ vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad,

3) podľa § 388 ods. 1 Tr. por. Krajskému súdu v Bratislave prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený D. K. v písomnom vyjadrení k dovolaniu ministerky spravodlivosti prostredníctvom obhajcu uviedol, že nemá k nemu čo dodať.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava V. vo svojom vyjadrení k dovolaniu konštatuje, že obhajca podal sťažnosť v zákonnej lehote, a teda krajský súd, ktorý ju napadnutým uznesením zamietol ako oneskorene podanú, rozhodol nezákonne. Preto je toho názoru, že došlo k porušeniu zákona v neprospech obvineného D. K., teda je naplnený dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 2 Tr. por., a z tohto dôvodu navrhuje podanému dovolaniu vyhovieť a rozhodnúť v intenciách návrhu ministerky spravodlivosti.

Rovnako zástupca generálneho prokurátora Slovenskej republiky na verejnom zasadnutí dovolacieho súdu uviedol, že podané dovolanie považuje za dôvodné a navrhol mu vyhovieť.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané ministerkou spravodlivosti ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 1 Tr. por., a to na podnet osoby, ktorej zákon právo na podanie dovolania nepriznáva, v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 2 Tr. por., s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia. Zároveň bolo podané proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné, a v ňom vytýkané chyby možno podradiť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 2 Tr. por.

V tejto súvislosti považuje najvyšší súd za potrebné uviesť, že ustanovenie § 371 ods. 2 Tr. por. rozširuje nielen dôvody dovolania, keď oprávňuje ministra spravodlivosti podať dovolanie okrem dôvodov uvedených v odseku 1 tohto ustanovenia aj vtedy, ak bolo napadnutým rozhodnutím porušené ustanovenie Trestného poriadku alebo osobitného predpisu o väzbe a Trestného zákona alebo Trestného poriadku o podmieňacom prepustení odsúdeného z výkonu trestu odňatia slobody, o výkone trestu, ktorého výkon bol podmieňadne odložený, o výkone zvyšku trestu o podmieňacom prepustení alebo o výkone náhradného trestu odňatia slobody, ktorý bol uložený popri peňažnom treste, ale aj okruh rozhodnutí, proti ktorým možno dovolanie podať. Uvedené otázky sú totiž vždy predmetom iných rozhodnutí, než taxatívne vymedzených v § 368 ods. 2 Tr. por. Za rozhodnutie, proti ktorému možno podať dovolanie podľa § 371 ods. 2 Tr. por., treba pritom považovať aj rozhodnutie o riadnom opravnom prostriedku. V rámci tohto dovolacieho dôvodu tak možno namietať porušenie vyššie uvedených právnych predpisov nielen v ustanoveniach priamo upravujúcich väzbu a určené otázky výkonu trestu odňatia slobody, ale i v ustanoveniach týkajúcich sa konania o riadnych opravných prostriedkoch. Inak by totiž v prípadoch, v ktorých nadriadený orgán bez splnenia zákonných podmienok formálne zamietol riadny opravný prostriedok (§ 193 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. por.), bolo bez akéhokoľvek rozumného dôvodu obmedzené právo osoby, ktorá ho podala, na prieskum vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia, a teda v konečnom dôsledku aj jej právo na prístup k súdu a na súdnu ochranu.

Nezistiac dôvody pre odmietnutie dovolania podľa § 382 Tr. por. najvyšší súd viazaný dôvodmi dovolania (§ 385 ods. 1 Tr. por.) následne preskúmal v súlade s § 384 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť výroku napadnutého rozhodnutia, proti ktorému podala ministerka spravodlivosti dovolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré predchádzalo rozhodnutiu, a dospel k záveru, že uplatnený dôvod dovolania je v posudzovanej veci daný.

Podľa § 179 ods. 1 Tr. por. uznesenie treba oznámiť osobe, ktorej sa priamo dotýka, ako aj osobe, ktorá naň dala svojím návrhom podnet; uznesenie súdu sa oznámi aj prokurátorovi. Oznámenie sa robí buď vyhlásením uznesenia v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť, alebo dorúčením rovnopisu uznesenia.

Podľa § 179 ods. 3 Tr. por. ak sa však oznamuje obvinenému, ktorý je pozbavený spôsobilosti na právne úkony alebo ktorého spôsobilosť na právne úkony je obmedzená, uznesenie, proti ktorému môže podať sťažnosť, treba ho oznámiť obvinenému, jeho obhajcovi a zákonnému zástupcovi. Ak je obvinený vo väzbe, vo výkone trestu odňatia slobody alebo na pozorovaní v zdravotníckom ústave, treba uznesenie, proti ktorému je prípustná sťažnosť, oznámiť obvinenému a jeho obhajcovi aj vtedy, ak obvinený nemá obmedzenú spôsobilosť na právne úkony.

Podľa § 187 ods. 1 Tr. por. sťažnosť sa podáva orgánu, proti ktorého uzneseniu smeruje, a to do troch dní od oznámenia uznesenia, s výnimkou sťažnosti proti uzneseniam podľa § 83 ods. 2; ak sa koná podľa § 204 ods. 1, sťažnosť sa podáva do skončenia skráteného vyšetrovania. Ak sa uznesenie oznamuje tak obvinenému, ako aj jeho zákonnému zástupcovi alebo obhajcovi, plynie lehota od toho oznámenia, ktoré bolo vykonané najneskoršie.

Podľa § 63 ods. 6 písm. a/ Tr. por. lehota je zachovaná aj vtedy, ak podanie bolo v lehote podané na pošte a adresované súdu, prokurátorovi alebo policajtovi, u ktorého sa má podať alebo ktorý má vo veci rozhodnúť.

Podľa § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por. nadriadený orgán zamietne sťažnosť, ak bola podaná oneskorene, neoprávnenou osobou, osobou, ktorá sa jej výslovne vzdala alebo ktorá znovu podala sťažnosť, ktorú už predtým výslovne vzala späť.

So zreteľom na citované zákonné ustanovenia treba k veci v prvom rade uviesť, že zodpovedá obsahu predloženého spisového materiálu tvrdenie dovolateľky, že uznesenie Okresného súdu Bratislava V. zo 14. marca 2016, sp. zn. OTp/123/2016, o vzatí obvineného D. K. do väzby a o jej nenahradení dohľadom probačného a mediačného úradníka, bolo jeho obhajcovi, ktorý mu bol ustanovený 14. marca 2016, oznámené doručením jeho rovnopisu 21. marca 2016. Sťažnosť proti tomuto uzneseniu podal obhajca v mene obvineného na pošte 24. marca 2016 (a nie osobne 29. marca 2016, ako v odôvodnení napadnutého uznesenia nesprávne uvádza krajský súd), pričom ju adresoval Okresnému súdu Bratislava V. Je teda zrejmé, že predmetná sťažnosť bola podaná včas a napadnutým rozhodnutím krajského súdu, ktorým bola táto sťažnosť zamietnutá ako oneskorene podaná, bolo porušené ustanovenie § 193 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

V tejto súvislosti najvyšší súd len pre úplnosť dodáva, že zákon nepriznáva sťažnosti proti uzneseniu o vzatí do väzby odkladný účinok. Preto v čase jeho vyhlásenia už bol obvinený vo väzbe, ktorá u neho začala plynúť momentom obmedzenia jeho osobnej slobody, t. j. 13. marca 2016 o 09:40 hod, a teda v súlade s § 179 ods. 3 Tr. por. bolo treba toto uznesenie oznámiť aj jeho obhajcovi, pričom lehota na podanie sťažnosti proti nemu začala plynúť až od toho oznámenia, ktoré bolo vykonané najneskoršie (§ 187 ods. 1, druhá veta Tr. por.).

Z týchto dôvodov rozhodol najvyšší súd tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku, pričom v ďalšom konaní bude povinnosťou krajského súdu rozhodnúť o včas podanej sťažnosti obvineného D. K. proti uzneseniu o jeho vzatí do väzby.

10.

ROZHODNUTIE

I. Podmienky uvedené v § 31 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“) je potrebné pri eurokonformnom výklade (v súlade s článkom 27 Rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV) chápať v tom zmysle, že účinky zásady špeciality nastávajú buď pri trestnom stíhaní vydanéj osoby za trestné činy spáchané pred vydaním, na ktoré sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahoval, ak má byť trestné stíhanie vydanéj osoby spojené s obmedzením jej osobnej slobody väzbou alebo pozorovaním duševného stavu v zdravotníckom zariadení, alebo pri odsúdení vydanéj osoby za trestné činy spáchané pred vydaním, na ktoré sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahoval, ak má byť na základe odsúdenia na vydanéj osobe vykonaný trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie obmedzujúce osobnú slobodu. To znamená, že dodatočný súhlas podľa § 31 ods. 2 písm. g/ zákona o EZR je potrebný až na výkon konkrétneho rozhodnutia o obmedzení osobnej slobody.

II. Výnimky z uplatnenia zásady špeciality uvedené v § 31 ods. 2 písm. b/ a písm. c/ zákona o EZR sa týkajú jednak trestného stíhania vydanéj osoby bez väzobného alebo iného obdobného obmedzenia osobnej slobody a jednak (zásadne) prípadu, keď podľa právnej kvalifikácie v príslušnej fáze konania neprichádza do úvahy uloženie trestu odňatia slobody (taký prípad podľa Trestného zákona nenastáva), resp. podľa zistených okolností neprichádza do úvahy obmedzenie osobnej slobody rozhodnutím o ochrannom opatrení. Ak však aj v neväzobnom stíhaní podľa predbežného posúdenia prichádza do úvahy obmedzenie osobnej slobody trestom alebo ochranným opatrením (nejde teda o prípad pokrytý výnimkou podľa § 31 ods. 2 písm. b/ zákona o EZR), účinky zásady špeciality nastávajú až vo vzťahu k výkonu tomu zodpovedajúceho meritórneho rozhodnutia, spojeného s obmedzením osobnej slobody (príp. vo väzobnom stíhaní také účinky nastávajú už vo vzťahu k výkonu skoršieho rozhodnutia o väzbe) - bod I.

III. Napriek tomu, že účinky zásady špeciality podľa predchádzajúcich viet nastávajú až vo vzťahu k výkonu rozhodnutia spojeného s obmedzením osobnej slobody, dodatočný súhlas je nutné získať najneskôr pred vydaním takého rozhodnutia (v prípravnom konaní alebo vo veci samej), nakoľko je potrebné vychádzať z premisy, že dodatočný súhlas nemusí byť udelený.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26. júla 2016, sp. zn. 2 Tdo 46/2016).

Vyššie uvedeným uznesením Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) dovolanie generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“), podané proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 25. novembra 2015, sp. zn. 1To/54/2015, v neprospech obvineného I. H., podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietol.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Topoľčany (ďalej len „okresný súd“) z 11. marca 2015, sp. zn. 1T/66/2014, bol obvinený I. H. uznaný za vinného zo zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., ktorý mal spáchať tak, že

v presne nezistenom čase do 01:30 hod. dňa 7. júna 2008 na poľnej ceste smerujúcej vpravo od miestnej komunikácie v obci V. D. na obec U., okres T., úmyselne zapálil osobné motorové vozidlo Mercedes ML 63 AMG, bielej farby, EČ: X., VIN: X., rok výroby 2007, ktoré bolo následkom požiaru úplne zničené, čím poškodenému V., s. r. o. T., so sídlom T. X., IČO: X., spôsobil škodu vo výške 62.865,- eur.

Okresný súd súčasne podľa § 44 Tr. zák. upustil od uloženia súhrnného trestu, pretože pokladal trest uložený obvinenému rozsudkom Okresného súdu Nitra z 29. novembra 2013, sp. zn. 2T/76/2013, v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre z 1. októbra 2014, sp. zn. 1To/27/2014, na ochranu spoločnosti a nápravu obvineného za dostatočný.

Krajský súd v Nitre (ďalej tiež „krajský súd“) uznesením z 25. novembra 2015, sp. zn. 1To/54/2015, na podklade odvolania obvineného I. H. podľa § 320 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zrušil uvedený rozsudok okresného súdu a podľa § 281 ods. 1 Tr. por. v spojení s § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por. a § 31 a § 32 zákona č. 154/2010 Z.z.

o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov trestné stíhanie obvineného zastavil, pretože dospel k záveru, že je neprípustné.

V odôvodnení tohto uznesenia krajský súd v prvom rade poukázal na to, že obžalovanému bolo v posudzovanej trestnej veci vznesené obvinenie až potom, ako bol vydaný do Slovenskej republiky pre účel iného trestného stíhania (pre iný skutok) na podklade európskeho zatýkacieho rozkazu a skutok, pre ktorý je stíhaný v posudzovanej veci, mal spáchať pred jeho vydaním. Podľa krajského súdu pritom prípady, v ktorých sa zásada špeciality vyjadrená v § 31 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“) neuplatní, v posudzovanej veci nenastali. Za danej situácie bolo podľa odvolacieho súdu možné obžalovaného za skutok, ktorý je predmetom tohto trestného konania, stíhať len pri dodržaní zákonného postupu upraveného v § 32 zákona o EZR, t. j. len po podaní žiadosti o dodatočný súhlas a na jeho podklade následne udeleného súhlasu vykonávajúceho justičného orgánu. Orgány činné v trestnom konaní tento zákonný postup ale nerešpektovali, keď po vydaní obžalovaného do Slovenskej republiky a jeho vzatí do väzby v inej trestnej veci (20. marca 2009) mu bez rešpektovania zásady špeciality a bez zabezpečenia žiadosti príslušného súdu o dodatočný súhlas vznesli obvinenie (15. februára 2012) a na jeho podklade vykonávali ďalšie procesné úkony v rámci vyšetrovania, pričom Krajským vrchným súdom Karlsruhe bol dodatočný súhlas na trestné stíhanie obžalovaného (v tejto veci) daný až 15. apríla 2014. Krajský súd zároveň vyslovil názor, že ak mali orgány činné v trestnom konaní zámer vznieť obžalovanému obvinenie, mohli tak učiniť s ohľadom na zásadu špeciality až po podaní žiadosti o dodatočný súhlas a v posudzovanom prípade súčasne až po udelení tohto súhlasu príslušným cudzozemským súdom, keďže v čase vznesenia obvinenia obžalovaný už bol vydaný do Slovenskej republiky (vykonával väzbu v inej trestnej veci) a súčasne, vychádzajúc z povahy a rozsahu vyšetrovacích úkonov v prípravnom konaní, neexistovala v čase vznesenia obvinenia potreba vykonať akékoľvek neodkladné opatrenia na zabránenie zmarenia trestného konania, vrátane potreby prerušenia plynutia premlčacej doby, ktorá je v posudzovanej veci 10 rokov. Podľa krajského súdu totiž § 31 ods. 5 zákona o EZR (podľa ktorého zásada špeciality nebráni slovenským orgánom robiť opatrenia, ktoré prerušujú plynutie premlčacej doby, ako aj neodkladné opatrenia na zabránenie zmarenia trestného konania) je nevyhnutné vykladať reštriktívne a aplikovať ho výlučne v prípadoch, keď vznesenie obvinenia neznesie odklad s ohľadom na možné zmarenie trestného konania, najmä v dôsledku možného premlčania trestného stíhania alebo nevyhnutnosti vykonania neodkladných a neopakovateľných úkonov. Na základe uvedeného dospel krajský súd k záveru, že orgány prípravného konania, konajúc so zámerom vznieť obžalovanému chránenému zásadou špeciality obvinenie, v stave bez hrozby zmarenia trestného konania (premlčaním trestného stíhania alebo iným spôsobom) v rozpore s § 31 a § 32 zákona o EZR nedali podnet (vyšetrovateľ), resp. návrh (prokurátor) na príslušný súd, aby tento podal žiadosť o dodatočný súhlas s trestným stíhaním obžalovaného, t. j. logicky tento súhlas v čase vznesenia obvinenia ani nebol vykonávajúcim justičným orgánom daný, pričom následne vykonali prakticky celé vyšetrovanie. Až následne udelený dodatočný súhlas s trestným stíhaním obžalovaného nie je podľa krajského súdu, vzhľadom na absenciu splnenia vyššie uvedených podmienok, spôsobilý konvalidovať skoršie, v rozpore s uvedenými zákonnými ustanoveniami, vznesené obvinenie, ako aj naň nadväzujúce procesné úkony a takýmto spôsobom získané dôkazy.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo príslušnej okresnej prokuratúre doručené 9. decembra 2015, podal generálny prokurátor 6. mája 2016 dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., a to v neprospech obvineného I. H.

V jeho odôvodnení dovolateľ rekapituluje predchádzajúce konanie a namieta, že so závermi krajského súdu nemožno súhlasiť, pretože nemajú oporu v ustanoveniach § 31 a § 32 zákona o EZR a nadväzne ani v ustanovení § 87 ods. 3 písm. a/ Tr. zák., ktoré zároveň cituje. Podľa dovolateľa sa orgány činné v trestnom konaní nedopustili pochybenia, keď I. H. vznesli obvinenie ešte pred podaním žiadosti o udelenie dodatočného súhlasu s trestným stíhaním príslušnému justičnému orgánu Nemeckej spolkovej republiky, pretože práve ustanovenie § 31 ods. 5 zákona o EZR v spojení s ustanovením § 31 ods. 1 a § 32 ods. 1 zákona o EZR výslovne uvádzajú, že ak má byť osoba, ktorá bola vydaná do Slovenskej republiky z iného členského štátu na základe európskeho zatýkacieho rozkazu s uplatnením zásady špeciality, stíhaná pre trestný čin spáchaný pred vydaním, ktorý nebol predmetom pôvodného európskeho zatýkacieho rozkazu, súd požiadajúci vykonávajúci justičný orgán o dodatočný súhlas s trestným stíhaním, čo ale nebráni slovenským orgánom robiť opatrenia, ktoré prerušujú plynutie premlčacej doby, ako aj neodkladné opatrenia na zabránenie zmarenia trestného konania, pričom v zmysle ustanovenia § 87 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. je práve vznesenie obvinenia konkrétnej osobe opatrením, ktoré prerušuje plynutie premlčacej doby. Zároveň zdôraznil, že zákon o EZR neobsahuje žiadne ustanovenie, vezmúc do úvahy s osobitným zreteľom aj znenie ustanovenia § 31 ods. 5, ktoré by podmieňovalo, resp. umožňovalo vznieť obvinenie osobe pred vyžiadaním dodatočného súhlasu s trestným stíhaním iba v takých prípadoch, kedy bezprostredne hrozí premlčanie trestného stíhania tak, ako to uviedol krajský súd. Takéto

nesprávne použitie, resp. aplikácia ustanovenia § 31 a § 32 zákona o EZR, ktoré nemá podľa dovolateľa opodstatnenie a vykazuje zo strany krajského súdu známky svojvoľnosti, naplňuje dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. – druhá veta (druhá alternatíva).

Pokiaľ ide o závažnosť namietaného porušenia zákona, ktoré vyžaduje ustanovenie § 371 ods. 5 Tr. por. k uplatnenému dovolaciemu dôvodu, generálny prokurátor uviedol, že nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia zo strany krajského súdu malo za následok zrušenie rozsudku okresného súdu a následné zastavenie trestného stíhania. V prípade správneho a zákonu zodpovedajúceho postupu mal krajský súd ako súd druhého stupňa podľa dovolateľa odvolanie obvineného I. H. zamietnuť ako nedôvodné.

V podstate z týchto dôvodov generálny prokurátor navrhol, aby najvyšší súd ako dovolací súd:

- 1) podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil, že uznesením Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/54/2015, z 25. novembra 2015 bol porušený zákon v ustanovení § 31 ods. 1, ods. 5 a § 32 ods. 1 zákona o EZR, ako aj v ustanovení § 87 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. a v ustanoveniach § 320 ods. 1 písm. c/ Tr. por., § 281 ods. 1 Tr. por. a § 9 ods. 1 písm. b/ Tr. por. v prospech obvineného I.H.,
- 2) podľa § 386 ods. 2 Tr. por. zrušil napadnuté uznesenie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 1To/54/2015, z 25. novembra 2015 v celom rozsahu a zrušil aj ďalšie rozhodnutia, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad a
- 3) podľa § 388 ods. 1 Tr. por. prikázal Krajskému súdu v Nitre, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Obvinený I. H. v písomnom vyjadrení k dovolaniu generálneho prokurátora prostredníctvom obhajcu uviedol, že zákon v jeho prospech porušený nebol. Navrhol preto, aby najvyšší súd dovolanie podľa § 392 ods. 1 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Tr. por. a zistil, že dovolanie bolo podané generálnym prokurátorom ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por., proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné (§ 368 ods. 2 písm. c/ Tr. por.), v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Tr. por., a to v neprospech obvineného potom, ako ten podal riadny opravný prostriedok a odvolací súd rozhodol v jeho prospech (§ 372 ods. 1 Tr. por.), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Tr. por. a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že podané dovolanie treba odmietnuť na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. c/ Tr. por., keďže je zjavné, že nie je splnený generálnym prokurátorom uplatnený dôvod dovolania.

V prvom rade považuje najvyšší súd za potrebné zdôrazniť, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý je určený k náprave iba tých procesných a hmotnoprávnych chýb, ktoré sú výslovne uvedené v § 371 ods. 1 písm. a/ až n/, ods. 2, ods. 3 Tr. por. Z ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. pritom vyplýva, že tento dôvod dovolania je daný vtedy, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Tento dovolací dôvod tak slúži k náprave len takých chýb rozhodnutia, ktoré spočívajú v nesprávnom posúdení skutku alebo iných skutočností podľa noriem hmotného práva a nie aj podľa noriem procesných. Povedané inými slovami, v rámci tohto dôvodu dovolania nemožno úspešne namietat porušenie procesných predpisov.

Z napadnutého uznesenia krajského súdu vyplýva, že zastavenie trestného stíhania obvineného I. H. nie je založené na nesprávnom použití hmotnoprávneho ustanovenia § 87 ods. 3 písm. a/ Tr. zák., upravujúceho prerušenie premlčania trestného stíhania (a to ani nepriamo, ako naznačuje dovolateľ), ale toto vychádza výlučne z nesprávneho výkladu a aplikácie ustanovení § 31 a § 32 zákona o EZR, ktorý je procesným predpisom upravujúcim postup slovenských orgánov pri vydávaní osôb medzi členskými štátmi Európskej únie na základe európskeho zatýkacieho rozkazu a s tým súvisiace konanie, a v nadväznosti na to z nesprávneho použitia ustanovení § 9 ods. 1 písm. b/, § 281 ods. 1 a § 320 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 31 ods. 1 zákona o EZR osoba, ktorá bola vydaná z iného členského štátu na základe európskeho zatýkacieho rozkazu, nesmie byť v štáte pôvodu stíhaná, odsúdená, nemôže byť obmedzená jej osobná sloboda za trestné činy, ktoré spáchala pred vydaním, na ktoré sa európsky zatýkací rozkaz nevzťahoval.

Podľa § 31 ods. 2 zákona o EZR ak bola osoba vydaná do Slovenskej republiky, zásada špeciality sa neuplatní, ak

a/ vydaná osoba sa po prepustení z väzby alebo výkonu trestu odňatia slobody zdržiava na území Slovenskej republiky viac ako 45 dní napriek tomu, že ho mohla opustiť, alebo sa dobrovoľne vráti na územie Slovenskej republiky potom, čo ho opustila,

b/ za tento ďalší trestný čin nemožno uložiť trest odňatia slobody alebo ochranné opatrenie obmedzujúce osobnú slobodu,

c/ trestné stíhanie nevedie k použitiu opatrenia obmedzujúceho osobnú slobodu,

d/ osobe by mohol byť uložený trest alebo ochranné opatrenie, ktoré nie je spojené s pozbavením osobnej slobody, najmä peňažný trest alebo opatrenie namiesto tohto trestu, a to aj vtedy, ak by taký výkon predovšetkým výkonom náhradného trestu odňatia slobody viedol k obmedzeniu osobnej slobody,

e/ osoba sa vzdala práva na uplatnenie zásady špeciality podľa odseku 1 v rámci konania vo vykonávajúcim štáte,

f/ osoba po vydaní do Slovenskej republiky vyhlásila, že sa výslovne vzdáva uplatnenia zásady špeciality podľa odseku 1 vo vzťahu k určitým trestným činom spáchaným pred vydaním,

g/ vykonávajúci justičný orgán udelil súhlas so stíhaním pre iné trestné činy spáchané pred vydaním alebo s výkonom trestu pre taký trestný čin, alebo ak

h/ zásada špeciality sa vo vzťahu k vykonávajúcemu štátu neuplatňuje na základe vyhlásenia členského štátu a vykonávajúci justičný orgán vo svojom rozhodnutí o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu neuviedol inak.

Podľa § 31 ods. 4 zákona o EZR na získanie súhlasu vykonávajúceho justičného orgánu podľa odseku 2 písm. g/ sa použije postup podľa § 32 ods. 1.

Podľa § 31 ods. 5 zákona o EZR odsek 1 nebráni slovenským orgánom robiť opatrenia, ktoré prerušujú plynutie premlčacej doby, ako aj neodkladné opatrenia na zabránenie zmarenia trestného konania.

Podľa § 32 ods. 1 zákona o EZR ak má byť osoba, ktorá bola vydaná do Slovenskej republiky z iného členského štátu na základe európskeho zatýkacieho rozkazu s uplatnením zásady špeciality stíhaná pre trestný čin spáchaný pred vydaním, ktorý nebol predmetom pôvodného európskeho zatýkacieho rozkazu, alebo má táto osoba vykonať trest odňatia slobody, ktorý jej bol uložený súdom Slovenskej republiky pred jej vydaním, nebol predmetom pôvodného zatýkacieho rozkazu a nenastala žiadna z podmienok uvedených v § 31 ods. 2, súd požiadá vykonávajúci justičný orgán o dodatočný súhlas s trestným stíhaním alebo výkonom trestu odňatia slobody.

Podľa § 32 ods. 2 zákona o EZR žiadosť o dodatočný súhlas musí obsahovať všetky informácie uvedené v § 5 ods. 5. Žiadosť zašle súd spravidla priamo vykonávajúcemu justičnému orgánu v jazyku podľa § 37. Súd vydá európsky zatýkací rozkaz pre trestný čin, ktorý má byť predmetom trestného stíhania alebo výkonu trestu odňatia slobody, a pripojí ho k žiadosti o dodatočný súhlas, len ak ho vykonávajúci justičný orgán o to požiadá.

Citovanými ustanoveniami zákona o EZR bol do právneho poriadku Slovenskej republiky prebratý článok 27 Rámcového rozhodnutia Rady 2002/584/SVV z 13. júna 2002 o európskom zatykači a postupoch odovzdávania osôb medzi členskými štátmi v znení rámcového rozhodnutia Rady 2009/299/SVV z 26. februára 2009 (ďalej len „Rámcové rozhodnutie“), ktorého slovenský preklad znie:

1. Každý členský štát môže oznámiť Generálnemu sekretariátu Rady, že vo svojich vzťahoch s inými členskými štátmi, ktoré urobia rovnaké oznámenie, bol daný súhlas k trestnému stíhaniu, odsúdeniu alebo zadržaniu s cieľom vykonania trestu alebo ochranného opatrenia pre trestný čin, ktorý bol spáchaný pred odovzdaním príslušnej osoby, s výnimkou trestného činu, pre ktorý bola táto osoba odovzdaná, ak v osobitnom prípade vykonávajúci súdny orgán nevedie inak vo svojom rozhodnutí o odovzdaní.

2. S výnimkou prípadov uvedených v odsekoch 1 a 3 odovzdaná osoba sa nemôže trestne stíhať, odsúdiť alebo inak pozbaviť slobody pre iný trestný čin spáchaný pred jej odovzdaním ako pre ten, pre ktorý bola odovzdaná.

3. Odsek 2 sa neuplatní v nasledujúcich prípadoch:

a/ ak osoba, ktorá mala možnosť opustiť územie členského štátu, do ktorého bola odovzdaná, tak neurobila počas 45 dní od jej prepustenia, alebo sa vrátila na toto územie po tom, ako ho opustila;

b/ trestný čin, ktorý nie je sankcionovaný trestom odňatia slobody alebo ochranným opatrením;

c/ trestné stíhanie, ktoré nemá za následok uplatnenie opatrenia obmedzujúceho osobnú slobodu;

d/ ak by osoba mohla podliehať trestu alebo opatreniu, ktoré nezahŕňa pozbavenie slobody, najmä finančnému trestu alebo opatreniu, ktoré ho nahrádza, ak trest alebo opatrenie mohlo mať za následok obmedzenie jej osobnej slobody;

e/ ak osoba súhlasila s odovzdaním, ak je prípustné, v rovnakom čase ako sa vzdala nároku na „specialty rule“, v súlade s článkom 13;

f/ ak sa osoba po odovzdaní výslovne zriekla nároku na „specialty rule“ so zreteľom na určené trestné činy, ktoré predchádzali jej odovzdaniu. Zrieknutie sa urobí pred príslušnými súdnymi orgánmi vydávajúceho členského štátu a zaznamená sa v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi tohto štátu. Zrieknutie sa formuluje tak, aby bolo jasné, že osoba sa súhlasu vzdala dobrovoľne a pri plnom vedomí si následkov. Za týmto účelom osoba má právo na právneho zástupcu;

g/ ak vykonávajúci súdny orgán, ktorý osobu odovzdal, dá svoj súhlas v súlade s odsekom 4.

4. Žiadosť o súhlas sa predloží vykonávajúcemu súdnemu orgánu doplnená o informáciu uvedenú v článku 8 ods. 1 a prekladom uvedeným v článku 8 ods. 2. Súhlas sa dá, ak trestný čin, pre ktorý je požadovaný, podlieha odovzdaniu v súlade s ustanoveniami tohto rámcového rozhodnutia. Súhlas sa odmieta z dôvodov uvedených v článku 3 a inak môže sa odmietnuť iba z dôvodov uvedených v článku 4. Rozhodnutie sa prijme najneskôr do 30 dní po prijatí žiadosti. Pre prípady uvedené v článku 5 vydávajúci členský štát musí poskytnúť záruky, ktoré sú tam uvedené.

Na tomto mieste je zároveň nutné pripomenúť, že hoci rámcové rozhodnutia nemôžu mať priamy účinok, ich záväzný charakter ukladá vnútroštátnym orgánom, najmä vnútroštátnym súdnym orgánom, povinnosť konformného výkladu vnútroštátneho práva. Vnútroštátne súdy, ktoré uplatňujú vnútroštátne právo, sú preto povinné vykladať toto právo s čo najväčším ohľadom na znenie a účel rámcového rozhodnutia, aby sa dosiahol ním sledovaný výsledok. Táto povinnosť vnútroštátneho súdu odvolávať sa na obsah rámcového rozhodnutia pri výklade a uplatňovaní relevantných ustanovení vnútroštátneho práva je síce obmedzená všeobecnými zásadami práva a nemôže slúžiť ako základ na výklad *contra legem* vnútroštátneho práva, vyžaduje však, aby vnútroštátne súdy urobili všetko, čo je v ich právomoci (tým, že zohľadnia vnútroštátne právo ako celok a uplatnia výkladové metódy, ktoré toto právo uznáva) s cieľom zaručiť úplnú účinnosť predmetného rámcového rozhodnutia a dospieť k riešeniu, ktoré je v súlade s ním sledovaným účelom (pozri napr. rozsudok Súdneho dvora z 5. septembra 2012, Joao Pedro Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, body 53 až 56).

Z uvedeného plynie, že nielen Súdny dvor Európskej únie ale aj vnútroštátnym súdom prislúcha, aby zaručili uplatňovanie práva Európskej únie vo všetkých jej členských štátoch. Základom celého takto koncipovaného súdneho systému je konanie o prejudiciálnej otázke upravené v článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, ktoré ma za cieľ – prostredníctvom nastoleného dialógu medzi súdmi, konkrétne medzi Súdny dvorom Európskej únie a súdmi členských štátov – zabezpečiť jednotný výklad práva Európskej únie (primerane pozri stanovisko Súdneho dvora 2/13, EU:C:2014:2454, body 175 a 176).

V kontexte posudzovanej veci je potom potrebné poukázať na rozsudok Súdneho dvora z 1. decembra 2008, Leymann a Pustovarov, C-388/08 PPU, v ktorom Súdny dvor podal okrem iného výklad výnimky zo zásady špeciality uvedenej v článku 27 ods. 3 písm. c/ Rámcového rozhodnutia, ktorej zodpovedá výnimka podľa § 31 ods. 2 písm. c/ zákona o EZR, a to práve s ohľadom na konanie o udelení súhlasu, ktoré je upravené v čl. 27 ods. 4 Rámcového rozhodnutia (§ 31 ods. 4, § 32 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR). V tomto

rozsudku Súdny dvor zdôraznil, že ak konanie viedlo k záveru o existencii „iného trestného činu“ ako toho, pre ktorý bola osoba odovzdaná, stíhanie pre tento trestný čin nemôže prebiehať bez získania súhlasu, okrem prípadov, v ktorých sa uplatnia výnimky stanovené v článku 27 ods. 1, ods. 3 písm. a/ až f/ Rámcového rozhodnutia. Tieto výnimky pritom majú rôzne odôvodnenie. Výnimky uvedené v článku 27 ods. 1, ods. 3 písm. e/ až g/ Rámcového rozhodnutia (§ 31 ods. 2 písm. e/ až h/ zákona o EZR) sa zakladajú na súhlase dotknutých členských štátov alebo na súhlase súdnych orgánov vykonávajúceho členského štátu, alebo tiež na súhlase osoby, na ktorú sa európsky zatykač vzťahuje. Výnimky uvedené v článku 27 ods. 3 písm. b/ a d/ Rámcového rozhodnutia (§ 31 ods. 2 písm. b/ a d/ zákona o EZR) sa vzťahujú na uplatniteľné tresty alebo opatrenia. Napokon výnimka uvedená v článku 27 ods. 3 písm. c/ Rámcového rozhodnutia (§ 31 ods. 2 písm. c/ zákona o EZR) sa odvoláva na trestné konanie a týka sa situácií, v ktorých toto konanie podľa zákona alebo posúdenia súdneho orgánu nemá za následok uplatnenie opatrenia obmedzujúceho osobnú slobodu. Súdny dvor preto rozhodol, že výnimku uvedenú v článku 27 ods. 3 písm. c/ Rámcového rozhodnutia 2002/584 treba vykladať v tom zmysle, že ak ide o „iný trestný čin“ ako ten, pre ktorý bola osoba odovzdaná, musí byť súhlas vyžiadaný v súlade s článkom 27 ods. 4 tohto Rámcového rozhodnutia a získaný, ak je potrebné vykonať trest alebo opatrenie spojené s odňatím slobody. Osoba, ktorá bola odovzdaná, môže byť stíhaná a odsúdená za takýto trestný čin pred získaním súhlasu, ak počas trestného stíhania za trestný čin alebo v rozsudku o ňom nebolo uložené nijaké opatrenie obmedzujúce slobodu. Výnimka uvedená v tomto článku 27 ods. 3 písm. c/ však v každom prípade nebráni tomu, aby osoba, ktorá bola odovzdaná, podliehala opatreniu obmedzujúcemu slobodu pred získaním súhlasu, ak je toto obmedzenie podľa zákona odôvodnené ostatnými bodmi obžaloby.

Z uvedeného vyplýva, že ak má byť osoba, ktorá bola vydaná do Slovenskej republiky z iného členského štátu na základe európskeho zatykáacieho rozkazu s uplatnením zásady špeciality, stíhaná pre trestný čin spáchaný pred jej vydaním, ktorý nebol predmetom pôvodného európskeho zatykáacieho rozkazu, vznesenie obvinenia pre tento iný trestný čin a ani ďalšie trestné stíhanie preň nie je podmienené získaním dodatočného súhlasu v zmysle § 31 ods. 2 písm. g/, ods. 4 a § 32 ods. 1, ods. 2 zákona o EZR, pokiaľ trestné konanie o tomto inom trestnom čine nie je spojené so žiadnym opatrením obmedzujúcim osobnú slobodu vydanaj osoby. V takýchto prípadoch sa totiž zásada špeciality podľa § 31 ods. 2 písm. c/ zákona o EZR neuplatní a dodatočný súhlas stačí od vykonávajúceho justičného orgánu získať najneskôr vtedy, ak má byť v tomto inom konaní použité opatrenie obmedzujúce osobnú slobodu obvineného (napr. väzba, vyšetrovanie duševného stavu pozorovaním v zdravotníckom ústave) alebo vykonaný trest odňatia slobody, prípadne ochranné opatrenie spojené s obmedzením osobnej slobody (aj to len v prípade, ak v tom čase nie je daná iná výnimka zo zásady špeciality podľa § 31 ods. 2 zákona o EZR).

Vzhľadom na to, že osobná sloboda obvineného I. H. nebola v rámci trestného konania vedeného proti nemu v posudzovanej veci nijak obmedzená, keďže bol vo väzbe a následne vo výkone trestu odňatia slobody v inej trestnej veci (na ktorú sa európsky zatykáací rozkaz, na ktorého základe bol vydaný, vzťahoval) a trest obmedzujúci jeho osobnú slobodu mu nebol uložený ani v rozsudku okresného súdu, ktorý upustil od uloženia súhrnného trestu, pričom odvolanie bolo podané iba v jeho prospech, bolo možné ho trestne stíhať a aj odsúdiť bez toho, aby na to bol potrebný dodatočný súhlas vykonávajúceho justičného orgánu.

Záver krajského súdu, že obvineného bolo možné stíhať za skutok, ktorý je predmetom tohto trestného konania, len pri dodržaní zákonného postupu upraveného v § 32 zákona o EZR, t. j. len po podaní žiadosti o dodatočný súhlas a na jej podklade následne udeleného súhlasu vykonávajúceho justičného orgánu, je tak v rozpore nielen s obsahom Rámcového rozhodnutia, ale nemá oporu ani v zmienenom ustanovení zákona o EZR, pretože úplne prehliada, že v súlade s § 31 ods. 2 písm. c/ zákona o EZR neprichádzalo uplatnenie zásady špeciality vôbec do úvahy. V nadväznosti na to krajský súd nesprávne vyvodil, že trestné stíhanie obvineného I. H. je neprípustné a musí byť zastavené z dôvodu, že ide o osobu, na ktorej stíhanie je potrebný súhlas a taký súhlas nebol oprávneným orgánom daný (hoci ten bol ešte pred podaním obžaloby získaný).

Najvyšší súd sa ďalej nestotožňuje ani s reštriktívnym výkladom § 31 ods. 5 zákona o EZR, ktorý krajský súd v posudzovanej veci uplatnil a podľa ktorého treba toto ustanovenie aplikovať výlučne v prípadoch, keď vznesenie obvinenia neznesie odklad s ohľadom na možné zmarenie trestného konania, najmä v dôsledku možného premlčania trestného stíhania alebo nevyhnutnosti vykonania neodkladných a neopakovateľných úkonov.

Odhládnuv od toho, že vzhľadom na už uvedené použitie tohto ustanovenia nebolo v posudzovanej veci namieste, považuje dovolací súd za potrebné poukázať na to, že z hľadiska dĺžky premlčacej doby je rozhodujúci názor súdu na právnu kvalifikáciu po vykonaní hlavného pojednávania a nie to, ako bol skutok kvalifikovaný obžalobou alebo pri vznesení obvinenia v predchádzajúcich štádiách trestného stíhania (pozri rozsudok

najvyššieho súdu zverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 91/2015). V praxi pritom nezriedka dochádza k zmierneniu právneho posúdenia skutku oproti právnej kvalifikácii použitej pri vznesení obvinenia. Dôsledné uplatnenie krajským súdom prijatého výkladu by tak v konečnom dôsledku mohlo viesť k popretiu samotného účelu predmetného ustanovenia, ktorým je zabrániť zmareniu trestného konania. Pokiaľ by totiž orgány činné v trestnom konaní mohli vzniesť obvinenie iba vtedy, ak bezprostredne hrozí premlčanie trestného stíhania, teda len krátko pred uplynutím premlčacej doby, v prípadoch, keď by následne došlo k takému zmierneniu právneho posúdenia, ktoré by zároveň znamenalo skrátenie premlčacej doby, bolo by trestné stíhanie premlčané a muselo by byť zastavené.

Z týchto dôvodov je potrebné prisvedčiť dovolateľovi v tom smere, že napadnuté uznesenie krajského súdu je založené na nesprávnom použití ustanovení § 31 a § 32 zákona o EZR a v nadväznosti na to aj ustanovení § 9 ods. 1 písm. b/, § 281 ods. 1 a § 320 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Ako už bolo uvedené vyššie, porušenie týchto procesných noriem nemožno podradiť pod dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Keďže ale pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por. a nie ich označenie podľa § 371 Tr. por., najvyšší súd tiež skúmal, či zistenú chybu napadnutého rozhodnutia nemožno subsumovať pod niektorý z ďalších dovolacích dôvodov. Dospel pritom k záveru, že hoci Trestný poriadok dovolanie proti uzneseniu o zastavení trestného stíhania pripúšťa, pre prípad, že jeho chyba spočíva iba v nesplnení procesných podmienok pre takéto rozhodnutie, neráta so žiadnym dovolacím dôvodom. Ide nepochybne o nedostatok zákonnej úpravy, ktorý však nemožno preklenúť výkladom (osobitne ak by to znamenalo zmenu rozhodnutia v neprospech obvineného), ale iba zmenou právnej úpravy.

Najvyššiemu súdu preto neostávalo iné, než dovolanie generálneho prokurátora odmietnuť.

11.

ROZHODNUTIE

Obdobie medzi vydaním trestného rozkazu a jeho doručením obvinenému je pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Trestného zákona, ak obvinený v páchaní tohto činu pokračuje, v zmysle § 122 ods. 13 Trestného zákona a § 353 ods. 8 Trestného poriadku súčasťou skutku, pre ktorý bol trestný rozkaz vydaný. Ak trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť, nemôže už byť páchatel' za vyššie uvedené obdobie následne (neskorším odsúdením) uznaný za vinného.

(Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2016, sp. zn. 2 Tdo 65/2015).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyššie uvedeným rozsudkom o dovolaní obvineného M. G. proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 28. februára 2013, sp. zn. 2 To 20/13, podľa § 386 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a § 388 ods. 1 Tr. por. rozhodol tak, že napadnutým uznesením krajského súdu a jemu predchádzajúcim rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom zo 4. decembra 2012, sp. zn. 2T 139/2012, bol z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por. porušený zákon v ustanoveniach § 9 ods. 1 písm. e/ Tr. por. a § 122 ods. 13 Tr. zák. v neprospech obvineného M. G. Obe tieto rozhodnutia zrušil a zároveň zrušil aj ďalšie rozhodnutia na zrušené rozhodnutia obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Okresnému súdu Žiar nad Hronom prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prekoval a rozhodol.

Z o d ô v o d n e n i a :

Napadnutým uznesením Krajský súd v Banskej Bystrici podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie obžalovaného M. G. proti ďalej uvedenému rozsudku. Odvolanie bolo podané prostredníctvom obhajcu v konaní proti ušlému.

Odvolaním napadnutým rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 2T 139/2012, zo 4. decembra 2012 bol obžalovaný M. G. uznaný vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, 3 písm. b/ Tr. zák., a to za skutok, ktorého sa dopustil tak, že

ako zákonný otec L. G., nar. X., hoci bol rozsudkom Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 10 P 15/07, z 29. júna 2007 zaviazaný prispievať na jej výživu sumou 2 000,- Sk (66,39 eur) mesačne k rukám matky I. G., bytom B. Š., L. E. X., od 25. septembra 2007 do 1. januára 2012 sa plneniu tejto povinnosti vyhýbal pobytom na neznámom mieste, čím zapríčinil dlh na výživnom vo výške 3 831,11 eur.

Za toto konanie mu bol okresným súdom uložený podľa § 207 ods. 3, § 37 písm. m/, § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák. trest odňatia slobody v trvaní 3 (troch) rokov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. ho súd pre výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Proti uzneseniu krajského súdu podal dovolanie obvinený písomným podaním obhajcu, doručeným okresnému súdu 28. augusta 2015.

Ako právny dôvod dovolania označil dôvody uvedené v § 371 ods. 1 písm. d/ a písm. i/ Tr. por.

Vecne (§ 374 ods. 1 Tr. por.) vymedzil dovolacie námietky tak, ako je to obsahovo vysvetlené v nasledujúcej časti tohto odôvodnenia, ktorá sa aj s uplatnenými dovolacími námietkami vysporiada.

Najvyšší súd ako dovolací súd nezistil dôvod na odmietnutie dovolania podľa § 382 Tr. por. (taký postup by v zmysle písm. c/ uvedeného ustanovenia bol použiteľný len vo vzťahu k námietke uplatnenej na podklade § 371 ods. 1 písm. d/ Tr. por., čo však nie je v dôsledku dôvodnosti druhej z dovolacích námietok aktuálne).

Dovolanie je teda sčasti dôvodné, preto mu dovolací súd vyhovel na neverejnom zasadnutí konanom v zmysle § 382a Tr. por. a rozsudok verejne vyhlásil.

Dôvodná je námietka nezohľadnenia predchádzajúceho odsúdenia na trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov za trestný čin zanedbania povinnej výživy, resp. námietka smerujúca k duplicitě trestného postihu.

Nejde však o posúdenie oboch skutkov ako čiastkových útokov pokračovacieho trestného činu, ako sa dovolať mylne domnieva, rovnako nemal byť ukladaný (dovolaťom predpokladaný) spoločný trest podľa § 41 ods. 3 Tr. zák.

Právoplatným trestným rozkazom Okresného súdu Žiar nad Hronom, sp. zn. 2T 118/07, zo 14. septembra 2007 bol M. G. uznaný za vinného pre prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2, 3 písm. a/, b/, c/ Tr. zák. a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní dvoch rokov so zaradením do minimálneho stupňa stráženia. Skutkovo ide o vyhýbanie sa plneniu vyživovacej povinnosti na dcéry I. a L. G. (naposledy menovanej sa týka aj rozsudok predchádzajúci napadnutému uzneseniu), a to v období od 1. januára 2005 do doby vydania trestného rozkazu, teda do 14. septembra 2007 (takto je formulovaný výrok trestného rozkazu).

Konanie bolo (rovnako ako v preskúmvanej veci) vedené proti ušlému. Ustanovenému obhajcovi bol trestný rozkaz doručený 11. novembra 2010.

Podľa § 359 Tr. por. má v konaní proti ušlému obhajca rovnaké práva ako obvinený, podľa § 361 ods. 1 Tr. por. sa všetky písomnosti určené obvinenému doručujú iba obhajcovi.

Podľa § 353 ods. 8 Tr. por. účinky spojené s vyhlásením rozsudku nastávajú doručením trestného rozkazu obvinenému.

Podľa § 122 ods. 13 Tr. zák. ak obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný, aj po oznámení vznesenia obvinenia, posudzuje sa také konanie od tohto procesného úkonu ako nový skutok; to neplatí, ak ide o trestný čin zanedbania povinnej výživy podľa § 207. V takom prípade ide o pokračovanie konania až do doby, kým je vyhlásený rozsudok súdu prvého stupňa alebo pokiaľ sa súd druhého stupňa neodobral na záverečnú poradu.

Bez ohľadu na znenie výroku trestného rozkazu, v zmysle vyššie uvedeného, trestný čin (skutok) trval až do doručenia trestného rozkazu obhajcovi, teda do 11. novembra 2010, ktorým (dňom) nastali účinky vyhlásenia rozsudku (ide o trváci, nie pokračovací trestný čin, trestnosť tu spočíva v udržiavaní protiprávneho stavu neplnením vyživovacej povinnosti).

Až následne došlo k pokračovaniu v udržiavaní protiprávneho stavu páchatelom – ďalšiemu vyhýbaniu sa plneniu vyživovacej povinnosti (už len voči jednej z oboch vyživovaných osôb), pričom už ide o nový skutok ako samostatne spáchaný trestný čin v zmysle § 122 ods. 13 Tr. zák. (nie o ďalší čiastkový útok pokračovacieho trestného činu v zmysle § 122 ods. 10 Tr. zák. a § 10 ods. 16 Tr. por., ako predpokladá podané dovolanie).

Ustanovenie § 122 ods. 13 Tr. zák. teda dopadá aj na túto situáciu, vyhlásenie rozsudku (doručenie trestného rozkazu obvinenému) tu však nerozhraničuje skutky v situácii viacčinného rovnorodého súbehu trestných činov (ako k tomu dochádza po oznámení vznesenia obvinenia pri trestných činoch s inou právnou kvalifikáciou), ale ako trestnoprávnu recidívu (o recidívu ide aj v prípade, ak po oznámení vznesenia obvinenia pri inak kvalifikovaných trestných činoch obvinený pokračuje v konaní, pre ktoré je stíhaný, a to či už pri pokračovacom alebo trvácom trestnom čine, a toto jeho konanie pred opakovaným oznámením vznesenia obvinenia časovo presiahne hranicu vyhlásenia odsudzujúceho rozsudku za pôvodne – pred skorším vznesením obvinenia spáchaný trestný čin).

Trestnoprávna recidíva sa trestá samostatným (pri splnení podmienok § 43 Tr. zák. spoločným – *správne ďalším, pozn. red.*) trestom (nie úhrnným alebo súhrnným trestom, ktorými trestami sa trestá súbeh trestných činov, a rovnako nie spoločným trestom, ktorým sa trestá pokračovací trestný čin, ak dochádza k odsúdeniu za jeho čiastkové útoky dvoma alebo viacerými po sebe nasledujúcimi rozsudkami).

Vo vzťahu k reáliám posudzovanej veci, nemohol byť teda obvinený stíhaný a odsúdený za prečin zanedbania povinnej výživy za obdobie už od 25. septembra 2007, nakoľko je toto obdobie až do 11. novembra 2010 pokryté odsúdením za skutok, ktorý je uvedený v trestnom rozkaze vydanom 14. septembra 2007.

V tomto období (25. september 2007 – 11. november 2010) sa obe odsúdenia (trestný rozkaz a rozhodnutie v preskúmvanej veci) prekrývajú, čomu bráni neprípustnosť trestného stíhania v zmysle § 9 ods. 1 písm. e/ Tr. por. Trestným činom však ostáva nasledujúce obdobie podľa rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom zo 4. decembra 2012, a to obdobie po 11. novembri 2010 do 1. januára 2012, ktoré (aj keď tiež nesprávne určené), už nebude môcť byť rozhodnutím v novom konaní (vyvolanom týmto rozsudkom) v jeho hornej časovej hranici prekročené v dôsledku zákazu zmeny k horšiemu v zmysle § 391 ods. 2 Tr. por.

Nebude v časových a vecných súvislostiach vo vzťahu k duplicitne postihnutej časti skutku potrebné trestné stíhanie zastaviť, len v prípade odsúdenia skutok o predchádzajúce obdobie, tak ako je vymedzené vyššie, redukovať. Keďže po 11. novembri 2010 ide už o recidívu trestnej činnosti, bude v takom prípade ukladaný ďalší trest.

Nastalá situácia je dôsledkom nedostatku aktuálnej (platnej a účinnej) právnej úpravy (§ 122 ods. 13 Tr. zák.) vo vzťahu k trestnému činu podľa § 207 Tr. zák.

Obdobie medzi vydaním trestného rozkazu a jeho doručením obvinenému je pri trestnom čine zanedbania povinnej výživy podľa § 207 Tr. zák., ak obvinený v páchaní tohto činu pokračuje, v zmysle § 122 ods. 13 Tr. zák. a § 353 ods. 8 Tr. por. súčasťou skutku, pre ktorý bol trestný rozkaz vydaný. Ak trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť, nemôže už byť páchatel' za vyššie uvedené obdobie následne (neskorším odsúdením) uznaný za vinného.

Preto bolo rozhodnuté o zrušení napadnutého uznesenia (odvolací súd výrok o vine nepreskúmal, dovolateľ však svojím predchádzajúcim odvolaním rámcovo splnil podmienku uvedenú v § 372 ods. 1 Tr. por., pričom neprípustnosť trestného stíhania sa týka všetkých výrokov týkajúcich sa obvineného, teda aj výroku o treste). Bol zrušený aj rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý (súd) bude v konaní pokračovať pri viazanosti právnym názorom dovolacieho súdu (§ 391 ods. 1 Tr. por.).

Neprípustnosť trestného stíhania je aj právnym dôvodom vyhovenia dovolaniu (§ 371 ods. 1 písm. k/ Tr. por.). Dovolací súd zohľadnil chybu rozhodovania namietanú dovolateľom v zmysle § 374 ods. 1 Tr. por., pričom nesprávne označeným právnym dôvodom dovolania (dovolateľ uviedol dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por.) dovolací súd nie je viazaný (k tomu pozri R 120/2012).

12.

ROZHODNUTIE

Ustanovenie § 257 ods. 5 a ustanovenie § 334 ods. 4 Trestného poriadku nemožno vykladať izolovane, ale v súhrne s ďalšími ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o dovolaní, a to ustanoveniami § 369 ods. 1 a ods. 2 a § 372 ods. 1 (veta prvá) Trestného poriadku. V zmysle uvedeného, proti rozsudku, ktorý bol vyhlásený po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny (§ 257 ods. 5 Trestného poriadku) a proti rozsudku, ktorým súd schválil dohodu o vine a treste (§ 334 ods. 4 Trestného poriadku) dovolanie môže podať len minister spravodlivosti, a to na podnet obvineného alebo na podnet inej osoby (§ 369 ods. 1, § 371 ods. 1 písm. c/, § 372 ods. 1 Trestného poriadku).

Obmedzenie uvedené v § 371 ods. 4 veta druhá Trestného poriadku sa týka len podnetu na dovolanie ministra spravodlivosti podané podľa odseku 3 naposledy označeného ustanovenia a na prípad uvedený v predchádzajúcej vete nedopadá.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. apríla 2016, sp. zn. 6 Tdo 3/2016).

Vyššie označeným uznesením Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) podľa § 382 písm. b/ Tr. por. odmietol dovolanie obvineného R. P. proti rozsudku Okresného súdu Poprad z 10. februára 2014, sp. zn. 6T/3/2014.

O d ô v o d n e n i e

Rozsudkom Okresného súdu Poprad, sp. zn. 6T/3/2014, z 10. februára 2014 bol obžalovaný R. P. uznaný vinným zo spáchania zločinu znásilnenia podľa § 199 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. a § 127 ods. 1 Tr. zák. pre skutok podrobne rozvedený vo výrokovej časti označeného rozsudku.

Za tento trestný čin mu bol uložený súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) rokov, pričom na výkon trestu bol zaradený do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom strázenia. Súd prvého stupňa súčasne zrušil výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Kežmarok, sp. zn. 7T/61/2013, z 20. júna 2013 ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili svoj podklad.

Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní konanom 10. februára 2014 (č.l. 171 až 174) vyplýva, že obvinený R. P. **po porade so svojim obhajcom** (č.l. 171) urobil vyhlásenie o tom, že je vinný zo spáchania skutku uvedeného v obžalobe, na čo následne okresný súd procesne bezchybným postupom prijal vyhlásenie obvineného o vine (č.l. 172). Po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku a po poučení o opravných prostriedkoch obvinený R. P. vyhlásil: „**Výslovne sa vzdávam práva podať odvolanie, nesúhlasím s tým, aby odvolanie podávali iné oprávnené osoby**“ (č.l. 174). Procesným dôsledkom uvedeného postupu bolo okamžité nadobudnutie právoplatnosti vyhláseného rozsudku a v zmysle § 257 ods. 5 Tr. por. nemožnosť napadnutia tohto rozsudku odvolaním, ani dovolaním, okrem dovolania podľa § 371 písm. c/ Tr. por.

Dňa 2. novembra 2015 podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie (č.l. 212 až 213) proti rozsudku Okresného súdu Poprad, sp. zn. 6T/3/2014, z 10. februára 2014. V dovolaní poukázal na existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. s ohľadom na to, že: „nemal možnosť radiť sa s obhajcom dostatočne, resp. obhajca na neho vyvíjal nátlak, aby sa priznal“.

K dovolaniu sa vyjadril prokurátor (č.l. 2015 až 217) a navrhol, aby najvyšší súd odmietol podané dovolanie postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd konštatuje, že dovolanie podané obvineným R. P. bolo podané neoprávnenou osobou v zmysle § 382 písm. b/ Tr. por. z nasledovných dôvodov:

Podľa § 257 ods. 5 Tr. por. *ak obžalovaný na hlavnom pojednávaní vyhlásil, že je vinný zo spáchania skutku alebo niektorého zo skutkov uvedených v obžalobe alebo urobil vyhlásenie podľa odseku 4, súd v tomto rozsahu postupuje primerane podľa § 333 ods. 3 písm. c/, d/, f/, g/, a h/ a zároveň obžalovaného poučí, že súdom prijaté vyhlásenie o vine, ako aj súdom prijaté vyhlásenie, že nepopiera spáchanie skutku uvedeného v obžalobe,*

je neodvolateľné a v tomto rozsahu nenapadnuteľné odvolaním ani dovolaním okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/.

V zmysle § 257 ods. 5 Tr. por. možno podať dovolanie aj proti odsudzujúcemu rozsudku okresného súdu (súdu prvého stupňa), ktorý bol vydaný po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny. V citovanom zákonnom ustanovení nie je špecifikovaný konkrétny subjekt, ktorému takéto právo prislúcha, a preto je nevyhnutné z ďalších ustanovení Trestného poriadku vyvodit' subjekt (oprávnenú osobu v zmysle § 369 Tr. por.) oprávnený na podanie dovolania v prípadoch podľa § 257 ods. 5 Tr. por. Ustanovenie § 257 ods. 5 Tr. por. nemožno vykladať izolovane, ale je potrebné vykladať ho v súhrne s ďalšími zákonnými ustanoveniami upravujúcimi postup v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku – dovolaní, v tomto prípade v prvom rade s ustanovením § 369 ods. 2 Tr. por. a tiež s ustanovením § 372 ods. 1, prvá veta Tr. por.

Podľa § 369 Tr. por.

- ods. 1 dovolanie z dôvodov uvedených v § 371 podá minister spravodlivosti len na podnet. Podnet môže podať osoba, ktorej tento zákon nepriznáva právo na podanie dovolania okrem osoby, ktorá nespĺňa podmienku dovolania uvedenú v § 372 ods. 1,

- ods. 2 proti právoplatnému rozhodnutiu súdu druhého stupňa môže podať dovolanie z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1

- a) generálny prokurátor proti ktorémukolvek výroku,
- b) obvinený vo svoj prospech proti výroku, ktorý sa ho priamo týka.

Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že len minister spravodlivosti je osobou oprávnenou podať dovolanie proti rozhodnutiam súdu prvého stupňa, proti ktorým zákon pripúšťa podať tento mimoriadny opravný prostriedok (trestný rozkaz - § 368 ods. 2 písm. a/ Tr. por., rozsudok schvaľujúci dohodu o vine a treste - § 334 ods. 4 Tr. por., rozsudok po prijatí vyhlásenia obvineného o priznaní viny - § 257 ods. 5 Tr. por., a samozrejme proti rozhodnutiam v zmysle § 371 ods. 2, ods. 3 Tr. por.)

Ustanovenie § 369 ods. 2 Tr. por. neoddeliteľne nadväzuje na § 257 ods. 5 Tr. por., pričom zrozumiteľne a jednoznačne vymedzuje pre subjekty oprávnené podať dovolanie - oprávnené osoby „okruh“ rozhodnutí, ktoré môžu dovolaním napadnúť. Preto rozširujúci výklad ust. § 257 ods. 5 Tr. por., v prospech obvineného tak, že môže podať dovolanie z dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., proti rozsudku súdu prvého stupňa neprichádza do úvahy, a to ani s odkazom na právo na spravodlivý proces. Prípadná nezákonnosť vo vyššie uvedených rozhodnutiach môže byť napravená len na podklade dovolania podaného ministrom spravodlivosti tak, ako to predpokladá ust. § 369 ods. 1 Tr. por.

V predmetnej veci ďalším ustanovením, ktoré vylučuje obvineného z okruhu oprávnených osôb na podanie dovolania je aj ust. § 372 ods. 1, prvá veta Tr. por., podľa ktorého oprávnené osoby okrem ministra spravodlivosti môžu podať dovolanie len vtedy, ak využili svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok a o ňom bolo rozhodnuté.

Obvinený R. P. sa po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku súdu prvého stupňa vzdal práva podať odvolanie, a to aj za všetky oprávnené osoby. Tým deklaroval svoju spokojnosť s rozsudkom súdu prvého stupňa vo všetkých jeho výrokoch. Pokiaľ obvinený rezignoval na možnosť podať opravný prostriedok, potom sa sám zbavil ďalších práv, ktoré mu prináležia podľa Trestného poriadku. Obvinený sa nemôže v ďalšom konaní procesne účinne – podaním dovolania - domáhať ochrany svojich práv, ak v predchádzajúcich štádiách konania sa o tieto práva náležitým spôsobom nezaujímal a nestaral, resp. ak výslovne vyhlásil spokojnosť s rozhodnutím súdu – vzdaním sa práva podať opravný prostriedok (*vigilantibus leges sunt scriptae* – zákony sú napísané pre bdelych, treba byť bdely, aby sme mohli ochrániť svoje právo, *vigilantibus iura* – právo je na strane ostražitých, *vigilantibus non dormientibus iura subveniunt* – právo pomáha bdelym nie spiacim). V takomto prípade možno nápravu dosiahnuť len prostredníctvom ministra spravodlivosti tak, ako to je uvedené už vyššie.

Zhrnúc vyššie uvedené dospel najvyšší súd k záveru, že proti rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý bol vydaný po tom, ako obvinený urobil vyhlásenie o vine, je síce prípustné podať dovolanie (§ 257 ods. 5 Tr. por.), dovolanie ale môže podať na podnet príslušného subjektu len minister spravodlivosti v zmysle § 369 ods. 1 Tr. por., pretože ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa.

S ohľadom na uvedené nemohol najvyšší súd považovať obvineného R. P. za osobu oprávnenú na podanie dovolania, nakoľko nešlo o rozhodnutie súdu druhého stupňa (§ 369 ods. 2 Tr. por.) a obvinený nevyužil právo na podanie odvolania (§ 372 ods. 1 Tr. por.).

Za takéhoto právneho stavu neostalo najvyššiemu súdu iné, len rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

13.

ROZHODNUTIE

Ustanovenie § 17 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“) je potrebné interpretovať v súvislosti s ustanovením § 16 ods. 1 a ods. 2 tohto zákona, keďže podľa prvého z označených ustanovení ide (rovnako ako podľa ďalších dvoch) stále o vydávaciu väzbu, aj keď spočíva. Ak teda nenastanú alternatívy uvedené v § 16 ods. 2 zákona o EZR, nie je spočívajúca vydávacia väzba obligatórna a o väzbe sa rozhodne podľa kritérií uvedených v § 16 ods. 1 zákona o EZR.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. apríla 2016, sp. zn. 2 Tost 11/2016).

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) vyššie uvedeným uznesením podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. zamietol sťažnosť vyžiadanej osoby M. P., podanú proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo 17. marca 2016, sp. zn. 2Ntc/4/2016.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd v Bratislave uznesením zo 17. marca 2016, sp. zn. 2Ntc/4/2016, podľa § 17 ods. 1 zákona č. 154/2010 Z.z. o európskom zatýkacom rozkaze v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EZR“) vzal vyžiadanú osobu M. P. do vydávacej väzby na základe európskeho zatýkacieho rozkazu vydaného 14. januára 2016 Štátnym zastupiteľstvom Korneuburg, Rakúska republika pod sp. zn. 24St 50/15f pre prečin zbavenia osobnej slobody podľa § 99 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka a pre zločin znásilnenia podľa § 201 ods. 1 rakúskeho Trestného zákonníka. Zároveň rozhodol, že vydávacia väzba bude spočívať do pominutia dôvodov väzby u vyžiadanej osoby alebo do vykonania trestu odňatia slobody, ak bude uložený vyžiadanej osobe nepodmienečný trest, a to v súvislosti s trestným stíhaním vedeným na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Bratislava V., odbor kriminálnej polície pod sp. zn. ORP-892/1-VYS-B5-2015 a na Okresnej prokuratúre Bratislava V. pod sp. zn. 4Pv 558/15, kedy spočívanie vydávacej väzby zaniká a vyžiadaná osoba nastúpi výkon vydávacej väzby.

Ihneď po vyhlásení tohto uznesenia podala proti nemu vyžiadaná osoba M. P. sťažnosť. V dodatočne, prostredníctvom obhaju predložených dôvodoch namieta, že hoci bol postup súdu z hľadiska zákonodarstva Slovenskej republiky zachovaný, je toho názoru, že slovenské justičné orgány mali v tomto prípade pred rešpektovaním európskeho zatýkacieho rozkazu skôr presadzovať a chrániť oprávnené záujmy svojho štátneho občana. Zdôraznil pritom, že 19. októbra 2015, kedy malo dôjsť k spáchaniu protiprávneho konania na území Rakúskej republiky, nebol vôbec v Rakúsku. Z týchto dôvodov navrhol napadnuté uznesenie Krajského súdu v Bratislave zrušiť.

Postupujúc podľa § 1 ods. 2 zákona o EZR najvyšší súd ako nadriadený súd na podklade uvedenej sťažnosti, ktorú podala oprávnená osoba včas, preskúmal podľa § 192 ods. 1 Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom a dospel k záveru, že sťažnosť I. H. nie je dôvodná.

Podľa § 16 ods. 1 zákona o EZR ak je to potrebné na zabezpečenie prítomnosti vyžiadanej osoby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky alebo na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania, vezme ju sudca krajského súdu do vydávacej väzby. Urobí tak na návrh prokurátora vykonávajúceho predbežné vyšetrovanie.

Podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR ak vyžiadaná osoba súhlasí s vydaním alebo ak bolo rozhodnuté, že sa európsky zatýkací rozkaz vykoná, vezme sudca krajského súdu túto osobu do vydávacej väzby, ak tak už neurobil sudca podľa odseku 1. Ak bolo o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu rozhodnuté podľa § 22 ods. 8, vezme osobu do vydávacej väzby sudca Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ak tak neurobil už sudca krajského súdu podľa odseku 1 alebo podľa prvej vety tohto odseku.

Podľa § 17 ods. 1, veta prvá zákona o EZR ak sa vyžiadaná osoba nachádza vo väzbe v súvislosti s jej trestným stíhaním slovenskými orgánmi, alebo sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody právoplatne uloženého slovenským súdom, príslušný sudca, po doručení originálu európskeho zatýkacieho rozkazu s prekladom do štátneho jazyka, ak sa preklad vyžaduje, vezme vyžiadanú osobu do vydávacej väzby, ktorá bude

spočívať. Podľa odseku 2 tohto ustanovenia ak pominú dôvody väzby alebo výkonu trestu uvedené v odseku 1, spočívanie vydávacej väzby zaniká a vyžiadaná osoba nastúpi výkon vydávacej väzby.

Z obsahu predloženého spisového materiálu najvyšší súd zistil, že na M. P. vydala štátna zástupkyňa Štátneho zastupiteľstva Korneuburg 14. januára 2016 európsky zatýkací rozkaz, ktorého originál bol doručený Krajskej prokuratúre v Bratislave a ktorého overená kópia s prekladom bola predložená súdu prvého stupňa v prílohe návrhu prokurátora na vzatie sťažovateľa do vydávacej väzby.

Podľa tohto európskeho zatýkacieho rozkazu je sťažovateľ dôvodne podozrivý z prečinu zbavenia osobnej slobody podľa § 99 ods. 1 Trestného zákonníka Rakúskej republiky a zo zločinu znásilnenia podľa § 201 ods. 1 Trestného zákonníka Rakúskej republiky, ktoré mal spáchať tak, že 19. októbra 2015 v D. – H. na poľnej ceste mal M. B., nar. X., teda v čase činu štrnásťročného, protiprávne držať v zajatí, resp. ho mal zbaviť slobody iným spôsobom tým, že mu mal nasadiť putá, a potom ho mal znásilniť, a to tak, že spútanú obeť mal biť a penisom mal do neho análne preniknúť a potom mal na ňom robiť orálny styk, takže mal obeť násilím a zbavením osobnej slobody nútiť ku konaniu porovnateľnému so súložou alebo k trepeniu takéhoto konania. Za tieto trestné činy hrozí sťažovateľovi uloženie trestu odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby desať rokov, pričom príslušný orgán štátu pôvodu označil tieto trestné činy ich priradením ku kategórii trestných činov uvedených v § 4 ods. 4 písm. ab/ zákona o EZR – znásilnenie. Podľa § 4 ods. 3 zákona o EZR sa tak v prerokúvanej veci neskúma obojstranná trestnosť uvedeného skutku.

Zo spisu ďalej vyplýva, že sťažovateľ je na základe uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru Bratislava V., odbor kriminálnej polície, I. oddelenie vyšetrovania z 22. októbra 2015, sp. zn. ORP-892/1-VVYS-B5-2015, trestne stíhaný aj na území Slovenskej republiky pre zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. v spojení s § 139 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., ktorý mal spáchať v podstate tak, že 7. októbra 2015 v čase od 08:00 hod. do 11:00 hod. vedľa štátnej hranice s Rakúskom pri vojenskom cintoríne v B. – P. mal násilím donútiť k análnemu styku ml. T. B. V tomto konaní bol sťažovateľ uznesením Okresného súdu Bratislava V. z 25. októbra 2015, sp. zn. 0Tp/510/2015, podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. poriadku vzatý do väzby. Následne 24. marca 2016 bola na neho pre uvedený zločin podaná obžaloba a 31. marca 2016 bolo rozhodnuté o jeho ponechaní vo väzbe.

Z uvedeného je zrejmé, že v preskúmvanej veci boli splnené všetky podmienky na vzatie sťažovateľa do vydávacej väzby podľa § 17 ods. 1 zákona o EZR.

V prvom rade treba k veci uviesť, že § 17 zákona o EZR upravuje tzv. spočívajúcu vydávaciu väzbu, ktorá sa uplatní vtedy, ak je vyžiadaná osoba vo vnútroštátnej väzbe v súvislosti s jej trestným stíhaním slovenskými orgánmi, resp. je vo výkone trestu odňatia slobody právoplatne uloženého slovenským súdom.

Uvedené zákonné ustanovenie je pritom nutné vykladať so zreteľom na ustanovenia § 16 ods.1, ods. 2 zákona o EZR upravujúce vydávaciu väzbu v tom smere, že pokiaľ v čase rozhodovania o vydávacej väzbe, ktorá má spočívať, vyžiadaná osoba súhlasila s jej vydaním alebo ak už bolo rozhodnuté o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu, má táto väzba obligatórny charakter. Jej účelom je totiž, rovnako ako v prípade vydávacej väzby podľa § 16 ods. 2 zákona o EZR, aby po prepustení vyžiadanej osoby z vnútroštátnej väzby, resp. z výkonu trestu odňatia slobody, mohlo byť v stanovenej lehote zrealizované jej odovzdanie orgánom štátu pôvodu. V ostatných prípadoch je aj pri rozhodovaní o tzv. spočívajúcej vydávacej väzbe nutné skúmať, či je táto potrebná na zabezpečenie prítomnosti vyžiadanej osoby v konaní o európskom zatýkacom rozkaze na území Slovenskej republiky alebo na zabránenie, aby nedošlo k zmareniu účelu tohto konania [§ 16 ods. 1 zákona o EZR (primerane aj R 89/2015)].

V prerokúvanej veci sťažovateľ nesúhlasil s jeho vydaním do Rakúskej republiky a nebolo ani rozhodnuté o vykonaní európskeho zatýkacieho rozkazu. Avšak samotný charakter a závažnosť trestnej činnosti, z ktorej je v Rakúskej republike dôvodne podozrivý, a citeľný trest, ktorého uloženie mu v Rakúsku v prípade odsúdenia hrozí, v spojení s absenciou výraznejších väzieb na území Slovenskej republiky (žije sám a na Slovensku má iba starú mamu) dostatočne odôvodňujú potrebu zabezpečenia jeho prítomnosti na území Slovenskej republiky aj po jeho prepustení z vnútroštátnej väzby, prípadne z výkonu trestu odňatia slobody, ak bude odsúdený, keďže v opačnom prípade by mohlo dôjsť k zmareniu účelu tohto konania o európskom zatýkacom rozkaze. Treba pritom uviesť, že sťažovateľ bol pred rozhodnutím o jeho vydávacej väzbe k veci vypočutý a to v prítomnosti svojho obhajcu.

Ku konkrétne uplatneným sťažnostným námietkam najvyšší súd ďalej uvádza, že skutočnosť, že je vyžiadaná osoba občanom Slovenskej republiky, nie je dôvodom odmietnutia vykonania európskeho zatýkacieho rozkazu (§ 23 ods. 4 zákona o EZR). Slovenské súdy pritom nemôžu v konaní o európskom zatýkacom rozkaze skúmať dôvodnosť podozrenia zo spáchania skutku, pre ktorý je osoba vyžiadaná, a ani správnosť právnej kvalifikácie tohto činu z hľadiska práva štátu pôvodu. Túto otázku sú oprávnené riešiť len príslušné justičné orgány štátu pôvodu a ako už bolo uvedené vyššie, zo strany slovenských justičných orgánov neprichádza v posudzovanej veci do úvahy ani skúmanie obojstrannej trestnosti (R 7/2012 a R 93/2014).

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k tomu, že sťažnosť vyžiadanej osoby M. P. ako nedôvodnú zamietol.

14.

ROZHODNUTIE

Obvyklým pobytom v zmysle § 12 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. v znení zákona č. 344/2012 Z.z. (ďalej len „zákon“) sa na účely zákona rozumie podľa § 3 písm. g/ zákona trvalý pobyt alebo prechodný pobyt; inštitút trvalého pobytu a prechodného pobytu je upravený v zákone č. 253/1998 Z.z. Hlásenie na taký pobyt (§ 2 ods. 2, § 3 ods. 7, § 8 ods. 2 naposledy označeného zákona) má evidenčný charakter a jeho účinky, ak nedošlo k ohláseniu skončenia trvalého alebo prechodného pobytu alebo k zrušeniu záznamu o prechodnom pobyte, pretrvávajú aj v prípade, ak sa dotknutá osoba už v mieste hláseného pobytu nezdržiava. To je rozhodujúce aj pre posudzovanie príslušnosti krajského súdu podľa kritérií uvedených v § 12 ods. 1 zákona.

(Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. augusta 2016, sp. zn. 2 Ndt 16/2016).

Vyššie označeným uznesením Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v spore o príslušnosť medzi Krajským súdom v Trenčíne a Krajským súdom v Bratislave podľa § 22 ods. 1 Tr. por. rozhodol, že miestne príslušným na konanie o uznaní a výkone rozhodnutia, ktorým bola odsúdenému D. K. uložená sankcia spojená s odňatím slobody, je Krajský súd v Trenčíne.

Odôvodnenie

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 25. mája 2016, sp. zn. 2Ntc/202/2016, podľa § 12 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z. o uznávaní a výkone rozhodnutí, ktorými sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody v Európskej únii a o zmene a doplnení zákona č. 221/2006 Z. z. o výkone väzby v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 549/2011 Z. z.“) a podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. per analogiam s poukazom na § 12 ods. 1 a § 29 ods. 1 zákona č. 549/2011 Z. z. postúpil vec odsúdeného D. K. Krajskému súdu v Bratislave ako vecne a miestne príslušnému súdu na konanie o uznaní a výkone rozhodnutia.

V odôvodnení tohto uznesenia Krajský súd v Trenčíne uviedol, že šetrením v registri obyvateľov zistil, že odsúdený D. K. má síce uvádzané trvalé bydlisko Mesto Trenčianske Teplice, avšak toto je len formálne vedené, nakoľko z odôvodnenia samotného rozsudku Vrchného súdu v Olomouci, ale i z priloženej žiadosti odsúdeného z 19. októbra 2014 vyplýva, že D. K. má už niekoľko rokov trvalý pobyt v Českej republike, býva tam so svojou družkou a dcérou, ktorá je občiankou Českej republiky, teda má v Českej republike obvyklý pobyt.

Následne Krajský súd v Bratislave uznesením zo 6. júla 2016, sp. zn. 1Ntc/12/2016, podľa § 12 ods. 3 zákona č. 549/2011 Z. z. per analogiam a podľa § 244 ods. 1 písm. a/ Tr. por. per analogiam s poukazom na § 12 ods. 1 a § 29 zákona č. 549/2011 Z. z. vyslovil svoju miestnu nepríslušnosť v konaní o uznaní a výkone rozhodnutia, ktorým sa ukladá trestná sankcia spojená s odňatím slobody odsúdeného D. K.

Krajský súd v Bratislave v odôvodnení svojho uznesenia poukázal na pokyn najvyššieho súdu z 22. mája 2014, sp. zn. 6Ndt 6/2014, v ktorom najvyšší súd v spore o príslušnosť v konaní o uznaní a výkone rozhodnutia podľa zákona č. 549/2011 Z.z. medzi Krajským súdom v Bratislave a Krajským súdom v Trenčíne k otázke obvyklého pobytu uviedol, že zákon nehovorí o tom, že obvyklým pobytom je miesto, kde odsúdený býva, príp. sa obvykle zdržiava (viď napr. § 17 ods. 3 Tr. por.), ale striktnie stanovuje, že pod obvyklým pobytom treba rozumieť trvalý alebo prechodný pobyt. Preto skúmanie skutočného pobytu odsúdeného (kde žije, kde sa pohybuje) je z tohto pohľadu irelevantné. Krajský súd v Bratislave v tejto súvislosti dodal, že v prípade odsúdeného D. K. ide o slovenského štátneho občana odsúdeného v Českej republike, ktorý má stále evidovaný trvalý pobyt v Slovenskej republike, v meste Trenčianske Teplice od 4. februára 2011 až doposiaľ. Podľa Krajského súdu v Bratislave je z pohľadu miestnej príslušnosti právne irelevantné povolenie odsúdeného na trvalý pobyt v Českej republike, nakoľko naďalej má trvalý pobyt aj v Slovenskej republike.

Najvyšší súd ako najbližšie spoločne nadriadený súd o príslušnosť sa sporiacich krajských súdov preskúmal predložený spisový materiál a dospel k záveru, že na konanie o uznaní a výkone rozhodnutia, ktorým bola odsúdenému D. K. uložená sankcia spojená s odňatím slobody, je miestne príslušný Krajský súd v Trenčíne.

Podľa § 3 písm. g/ zákona č. 549/2011 Z.z. na účely tohto zákona sa rozumie obvyklým pobytom trvalý pobyt alebo prechodný pobyt.

Podľa § 12 ods. 1, veta prvá zákona č. 549/2011 Z.z. na konanie o uznaní a výkone rozhodnutia je príslušný krajský súd, v ktorého obvode má odsúdený obvyklý pobyt alebo vykonáva trest odňatia slobody; inak je príslušný Krajský súd v Bratislave.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 253/1998 Z.z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o hlásení pobytu“) pobytom na účely evidencie pobytu občanov sa rozumie trvalý pobyt a prechodný pobyt.

Podľa § 3 ods. 1 zákona o hlásení pobytu trvalý pobyt je pobyt občana spravidla v mieste jeho stáleho bydliska na území Slovenskej republiky. Občan má v tom istom čase iba jeden trvalý pobyt.

Podľa § 3 ods. 7, veta pred bodkočiarkou zákona o hlásení pobytu trvalý pobyt je povinný hlásiť každý občan, ak sa trvalo nezdržiava v zahraničí.

Podľa § 6 ods. 1 zákona o hlásení pobytu občan, ktorý sa pripravuje na vycestovanie do zahraničia s cieľom trvalo žiť v zahraničí, je povinný pred vycestovaním ohlásiť skončenie trvalého pobytu ohlasovni, ktorá vedie údaje o jeho trvalom pobyte; v ohlásení uvedie štát a miesto pobytu, kam hodlá vycestovať, a deň začiatku pobytu v zahraničí, ktorý je zároveň dňom skončenia trvalého pobytu.

Podľa § 6 ods. 3 zákona o hlásení pobytu občan, ktorý má pobyt v zahraničí a ktorý sa rozhodne počas tohto pobytu skončiť trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, môže ohlásiť jeho skončenie prostredníctvom zastupiteľského úradu Slovenskej republiky alebo prostredníctvom splnomocneného zástupcu v Slovenskej republike. Zastupiteľský úrad Slovenskej republiky alebo splnomocnený zástupca doručí ohlasovni pobytu, ktorá vedie údaje o trvalom pobyte občana, ohlasovací lístok s osvedčeným podpisom občana, v ktorom sa uvedie štát a miesto súčasného pobytu v zahraničí. Dňom skončenia trvalého pobytu je deň doručenia uvedeného dokladu ohlasovni.

Podľa § 8 ods. 1 zákona o hlásení pobytu prechodný pobyt je pobyt občana mimo miesta trvalého pobytu, kde sa občan dočasne zdržiava, ak má trvať viac ako 90 dní; prechodný pobyt je tiež pobyt občana trvalo žijúceho v zahraničí, ktorý má na území Slovenskej republiky trvať viac ako 90 dní.

Podľa § 8 ods. 5, ods. 6 zákona o hlásení pobytu predpokladaná doba prechodného pobytu môže byť najviac päť rokov. Ak prechodný pobyt trvá aj po skončení predpokladanej doby, občan je povinný hlásiť prechodný pobyt znova. Ak sa prechodný pobyt skončí pred uplynutím doby, na ktorú bol ohlásený, občan je povinný túto skutočnosť ohlásiť; ak tak neurobí, ohlasovňa záznam o prechodnom pobyte zruší na návrh vlastníka alebo všetkých spoluvlastníkov budovy alebo jej časti. Ohlasovňa zruší záznam o prechodnom pobyte na návrh vlastníka alebo všetkých spoluvlastníkov budovy alebo jej časti aj pred uplynutím doby, na ktorú bol ohlásený.

Z citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že kritériami určujúcimi miestnu príslušnosť krajského súdu ako vykonávajúceho justičného orgánu v konaní podľa zákona č. 549/2011 Z.z. je obvyklý pobyt odsúdeného na území Slovenskej republiky alebo miesto, kde na jej území vykonáva trest odňatia slobody, a len ak ich niet, stanovuje zákon miestnu príslušnosť Krajského súdu v Bratislave.

Obvyklým pobytom odsúdeného občana Slovenskej republiky sa rozumie jeho trvalý pobyt alebo prechodný pobyt na jej území, pričom ich existencia nie je vzhľadom na ich evidenčný charakter (§ 2 ods. 2 zákona o hlásení pobytu) nevyhnutne podmienená tým, že sa odsúdený v ich mieste skutočne zdržiava.

Preto z pohľadu miestnej príslušnosti krajského súdu na konanie podľa zákona č. 549/2011 Z.z. je nepodstatné, že odsúdený hoci aj trvalo žije v zahraničí, pokiaľ neohlásil skončenie svojho trvalého alebo prechodného pobytu na území Slovenskej republiky, resp. nedošlo k zrušeniu záznamu o jeho prechodnom pobyte, a z tohto dôvodu má na Slovensku stále evidovaný trvalý alebo prechodný pobyt (§ 6 a § 8 zákona o hlásení pobytu). V takýchto prípadoch bude na konanie miestne príslušný vždy súd, v ktorého obvode má odsúdený evidovaný niektorý z týchto pobytov. Miesto faktického pobytu odsúdeného na území Slovenskej republiky bude pri určovaní miestnej príslušnosti významné iba pri súbehu trvalého pobytu, prechodného pobytu a miesta výkonu trestu odňatia slobody.

Vzhľadom na to, že odsúdený D. K. má na území Slovenskej republiky stále evidovaný trvalý pobyt a to v Trenčianskych Tepliciach, miestne príslušným na konanie o uznaní a výkone rozhodnutia, ktorým mu bola uložená sankcia spojená s odňatím slobody, je Krajský súd v Trenčíne.